

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO

INŠPEKTORAT RS ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO, LOVSTVO IN RIBIŠTVO

Dunajska 58, 1000 Ljubljana

T: 01 434 57 00
F: 01 434 57 17
E: irskgh.mkgp@gov.si
www.ikglr.gov.si

Številka: 010-24/2017-1

**INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO, LOVSTVO IN
RIBIŠTVO**

POROČILO ZA LETO 2016

Ljubljana, marec 2017

PREDGOVOR

Na podlagi tretjega odstavka 10. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/2007, UPB-1 in 40/2014) je Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo (v nadaljevanju: IRSKGLR), kot vsako leto pripravil skupno poročilo za leto 2016. Na začetku našega poročila prikazujemo organiziranost inšpektorata, zakonsko podlago za delo, kadrovske zasedbe ter finančne – materialne podlage za naše delo. Poročilo temelji na zbranih številčnih podatkih in vsebinskih poročilih vseh štirih inšpekcij oziroma osmih območnih enotah ter Urada glavne inšpektorice.

Iz rezultatov, ki so jih dosegle vse naše inšpekcije je razvidno, da so uspešno opravile svoje naloge, za katere so pristojne. Nedvomno je med njimi na prvem mestu omeniti delo gozdarske inšpekcije pri nadzoru sanitarne sečnje in preprečevanju širjenja podlubnikov v slovenskih gozdovih. Inšpektorji smo uspešno obvladali pripad novih zadev, prav tako pa tudi zadeve s prejšnjih let ter pravilno, učinkovito in zakonito izvajali prekrškovne in inšpekcijske postopke. Sprotne prilagoditve na nepredvidene situacije in stalno spreminjanje prekrškovne in materialne zakonodaje, so tudi v preteklem letu spremljale delo naših inšpektorjev.

Ob nihanjih, ki se pojavljajo vsako leto ali glede na trende skozi daljše časovno obdobje, ugotavljamo, da smo uspešno izvajali svoje naloge, saj je na večini področij našega dela opaziti precejšnjo stabilnost oziroma celo porast pri uporabi določenih procesnih pooblastil od začetka, pa vse do konca, to je do pravnomočne inšpekcijske odločbe.

Veseli smo sicer edine kadrovske okrepitve, v obliki pripravništva, za katerega pa lahko rečemo, da je uspešen in pozitiven zametek za vzgojo lastnih kadrov, ki se začnejo usposabljeni za samostojno delo v organu in nato z leti nabiranja izkušenj in kaljenja, lahko vzgojimo dobre sodelavce in zaradi tega pričakujemo opazne rezultate.

V okoliščinah, ki niso bile vedno tako preproste, so naši inšpektorji v lanskem letu dobro opravili svoje delo. Zanj si zaslužijo priznanje. Javna pohvala pa nas hkrati tudi zavezuje za vnaprej, da bomo v letu, ki sledi, delali še bolj zavzeto, kvalitetno in dosegli še boljše rezultate.

mag. Saša Dragar Milanovič
GLAVNA INŠPEKTORICA

Kazalo

1	UVOD	1
	ZAKONODAJA	1
	<i>Predpisi s področja državne ureditve:</i>	1
	<i>Predpisi s področja upravnega prava:</i>	2
	<i>Materialni predpisi</i>	2
	• Kmetijska inšpekcija	2
	• Vinarska inšpekcija	2
	• Gozdarska inšpekcija	5
	• Lovska in ribiška inšpekcija	6
	ORGANIZACIJSKE IN SPLOŠNE ZADEVE	8
	<i>Organizacija</i>	8
	<i>Splošne zadeve</i>	8
	<i>Kadrovski viri</i>	9
	<i>Finančni viri</i>	10
	<i>Javna naročila izvedena v letu 2016</i>	12
	<i>Izobraževanje</i>	13
	<i>Informatika</i>	13
2	DELO IRSKGLR PO INŠPEKCIJAH	15
	PREGLED OPRAVLJENEGA DELA	15
	<i>ŠTEVILO POSTOPKOV PO ZAKONU O SPLOŠNEM UPRAVNEM POSTOPKU IN ZAKONU O INŠPEKCIJSKEM NADZORU</i>	15
	<i>ŠTEVILO POSTOPKOV PO ZAKONU O PREKRŠKIH</i>	16
	UGOTOVITVE IN VSEBINSKI KOMENTAR DELA	17
	<i>KMETIJSKA INŠPEKCIJA</i>	17
	• UGOTOVITVE KMETIJSKE INŠPEKCIJE PO PODROČJIH DELA	18
	• KMETIJSKA ZEMLJIŠČA	22
	• MINERALNA GNOJILA	26
	• UKREPI S PODROČJA ŽIVINOREJE	29
	• UKREPI S PODROČJA KMETIJSTVA	30
	• GENSKO SPREMENJENI ORGANIZMI	33
	• VZORČENJE TAL NA OSTANKE FFS, NITRATE IN TEŽKE KOVINE NA VVO TER NA ONESNAŽEVALA V TLEH GNOJENIH Z DIGESTATOM	33
	• UREDBA O VARSTVU VODA PRED ONESNAŽEVANJEM Z NITRATI IZ KMETIJSKIH VIROV	35
	• UREDBA O PREDELAVI BIOLOŠKO RAZGRADLJIVIH ODPADKOV IN UPORABI KOMPOSTA ALI DIGESTATA	36
	<i>VINARSKA INŠPEKCIJA</i>	37
	• ORGANIZIRANOST IN KADROVSKA STRUKTURA VINARSKE INŠPEKCIJE	38
	• INŠPEKCIJSKI NADZOR IN UGOTOVITVE PO PODROČJIH NADZORA	39
	• Pridelava mošta, vina in drugih proizvodov ter uporaba enoloških postopkov in sredstev	39
	• Registracija vinogradov prijava pridelka grozdja, mošta in vina in prijava zalog vina	41
	• Promet z grozdem, moštom, vinom in drugimi proizvodi	41
	• Označevanje mošta, vina in drugih proizvodov	42
	• Enološka sredstva v prometu	44
	• Nadzor izkrčitve vinogradov	44
	• PREKRŠKOVNI POSTOPEK	45
	• VZORČENJE	48
	• Analiza enoloških sredstev	52
	• POOSTRENI NADZORI	55
	<i>GOZDARSKA INŠPEKCIJA</i>	62
	• Kadrovska zasedba	62
	• Sodelovanje z drugimi inšpekcijskimi službami	63
	• Preventivno delovanje gozdarske inšpekcije	64
	• INŠPEKCIJSKI POSTOPEK	65
	• GRADACIJA PODLUBNIKOV 2016	66

• Zakon o gozdovih (ZG).....	68
• Zakon o gozdnem reprodukcijskem materialu.....	76
• Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin.....	77
• Uredba o varstvu samoniklih gliv.....	79
• Nadzor voženj v naravnem okolju.....	79
• Uredba o varstvu pred požarom v naravnem okolju.....	80
• UGOTOVITVE O IZVAJANJU ZAKONA O PREKRŠKIH.....	80
LOVSKA IN RIBIŠKA INŠPEKCIJA.....	82
• Lovska inšpekcija.....	86
• Ribiška inšpekcija - sladkovodno ribištvo.....	88
• Ribiška inšpekcija – morsko ribištvo.....	90
3 ZAKLJUČKI IN PREDLOGI IZBOLJŠAV.....	95
<i>KMETIJSKA INŠPEKCIJA.....</i>	<i>95</i>
<i>VINARSKA INŠPEKCIJA.....</i>	<i>96</i>
<i>GOZDARSKA INŠPEKCIJA.....</i>	<i>97</i>
<i>LOVSKA IN RIBIŠKA INŠPEKCIJA.....</i>	<i>97</i>

1 UVOD

Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo (IRSKGLR) je bil ustanovljen na podlagi Uredbe o organih v sestavi ministrstev (s spremembo uredbe Uradni list RS, št. 91/2014) in opravlja naloge inšpekcijskega nadzora nad izvrševanjem predpisov iz pristojnosti Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP). Inšpektorat opravlja naloge inšpekcijskega nadzora s področij kmetijstva, varstva kmetijskih zemljišč, delovanjem agrarnih skupnosti, promocije kmetijskih in živilskih proizvodov, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina, vključno z nalogami uradnega nadzora na področju varnosti, kakovosti in označevanjem vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina, razvoja podeželja, ukrepov kmetijske politike, zootehnike, na področju identifikacije in registracije živali, nad izvajanjem rejskih programov ter delovanjem selekcijskih centrov, delovanjem javnih služb v kmetijstvu, dobre kmetijske prakse, prometom in uporabo organskih in mineralnih gnojil in sredstev za izboljšanje tal ter njihove uporabe na obdelovalnih in pašnih površinah, na področju živalskih stranskih proizvodov in pridobljenih proizvodov, ki niso namenjeni prehrani ljudi, razen nalog, ki so v pristojnosti Agencije Republike Slovenije za okolje in Uprave Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, nad uporabo biološko razgradljivih odpadkov, varstvom voda in kmetijskih zemljišč pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov, na področju soobstoja gensko spremenjenih kmetijskih rastlin, gozdarstva, lovstva in varstva prostoživečih živalskih vrst, sladkovodnega in morskega ribištva, lahko opravlja tudi kontrolo v postopkih izvajanja ukrepov iz pristojnosti Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja.

Inšpektorat je glede na delovno področje sestavljen iz štirih inšpekcij in službe za skupne in pravne zadeve.

Inšpekcije, ki delujejo v okviru inšpektorata so:

- **Kmetijska inšpekcija (KI),**
- **Vinarska inšpekcija (VI),**
- **Gozdarska inšpekcija (GI),**
- **Lovska in ribiška inšpekcija (LRI)**

Poročila posameznih inšpekcij so objavljena na spletni strani IRSKGLR, pri poročilih posameznih inšpekcij http://www.ikglr.gov.si/si/o_inspektoratu/organiziranost_inspektorata/.

Zakonodaja

V tem seznamu navajamo le nabor poglobitnih zakonov z delovnega področja inšpektorata. Njihove uradne objave niso citirane, zaradi številnih sprememb predpisov. Vsa zakonodaja je dostopna preko spletnih IRSKGLR (www.ikglr.gov.si) oziroma Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter drugih ministrstev.

Predpisi s področja državne ureditve:

- Zakon o državni upravi (ZDU),
- Zakon o javnih uslužbencih (ZJU),
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS),
- Zakon o Informacijskem pooblaščenju (ZInfP),...

Predpisi s področja upravnega prava:

- Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP),
- Zakon o prekrških (ZP),
- Zakon o inšpekcijskem nadzoru (ZIN),
- Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP),
- Zakon o javnem naročanju (ZJN),
- Zakon o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD),
- Zakon o upravnih taksah (ZUT),
- Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ),...

Materialni predpisi

• Kmetijska inšpekcija

- Zakon o kmetijstvu (ZKme-1),
- Zakon o kmetijskih zemljiščih (ZKZ-UPB1),
- Zakon o varstvu okolja (ZVO-1)
- Uredba o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov
- Zakon o vodah (ZV-1)
- Zakon o živinoreji (ZŽiv),
- Zakon o semenskem materialu kmetijskih rastlin (ZSMKR-B),
- Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih (ZFfS-UPB2),
- Zakon o mineralnih gnojilih (ZMinG-1),
- Zakon o soobstoju gensko spremenjenih rastlin z ostalimi kmetijskimi rastlinami
- Zakon o ravnanju z gensko spremenjenimi organizmi (ZRGSO-UPB1),
- Zakon o zaščiti živali
- Zakon o rudarstvu
- Zakon o varstvu novih sort rastlin (ZVNSR-UPB1),
- Zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov (ZPKŽP)
- Zakon o planinskih poteh
- Zakon o Triglavskem narodnem parku
- Zakon o prepovedi nomadske paše
- Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč
- Zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno

• Vinarska inšpekcija

Materialni predpisi:

Evropska zakonodaja:

- Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007
- Uredba Komisije (ES) št. 607/2009 z dne 14. julija 2009 o določitvi nekaterih podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 479/2008 v zvezi z zaščitenimi označbami porekla in geografskimi označbami, tradicionalnimi izrazi, označevanjem in predstavitvijo nekaterih proizvodov iz vinskega sektorja
- Uredba Komisije (ES) št. 606/2009 z dne 10. julija 2009 o določitvi nekaterih podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 479/2008 glede kategorij proizvodov vinske trte, enoloških postopkov in z njimi povezanih omejitev
- Uredba Komisije (ES) št. 436/2009 z dne 26. maja 2009 o podrobnih pravilih za uporabo

Uredbe Sveta (ES) št. 479/2008 glede registra vinogradov, obveznih prijav ter zbiranja informacij za spremljanje trga, dokumentov, ki spremljajo prevoz proizvodov, in evidenc, ki se vodijo v vinskem sektorju

- Uredba Komisije (ES) št. 555/2008 z dne 27. junija 2008 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 479/2008 o skupni ureditvi trga za vino glede podpornih programov, trgovine s tretjimi državami in obsega vinogradniških površin ter o izvajanju nadzora v vinskem sektorju
- Izvedbena Uredba Komisije 2016/1150 o določitvi pravil za uporabo Uredbe 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede nacionalnih podpornih programov v vinskem sektorju
- Uredba Sveta (EGS) št. 1601/91 z dne 10. junija 1991 o določitvi splošnih pravil za opredelitev, opis in predstavitev aromatiziranih vin, aromatiziranih pijač na osnovi vina in aromatiziranih mešanih pijač iz vinskih proizvodov
- Uredba Sveta ES št. 579/2012 o spremembi Uredbe ES št. 607/2009, ki določa nekatera pravila za izvajanje Uredbe Sveta ES št. 479/2008
- Mednarodni sporazumi Evropske Skupnosti s tretjimi državami, ki urejajo zaščito poimenovanj vin in medsebojno priznavanje enoloških postopkov in sredstev
- Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L št. 31 z dne 1. 2. 2002, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo (ES) št. 596/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek iz člena 251 Pogodbe, Sklepu Sveta 1999/468/ES glede regulativnega postopka s pregledom – Prilagoditev regulativnemu postopku s pregledom – Četrti del (UL L št. 188 z dne 18. 7. 2009, str. 14),
- Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 852/2004 z dne 29. aprila 2004 o higieni živil (UL L št. 139 z dne 30. 4. 2004, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo (ES) št. 219/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek iz člena 251 Pogodbe, Sklepu Sveta 1999/468/ES glede regulativnega postopka s pregledom – Prilagoditve regulativnemu postopku s pregledom – Drugi del (UL L št. 87 z dne 31. 3. 2009, str. 109)
- Uredba EU št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in svet z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, spremembah uredb (ES) št. 1924/2006 in (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Komisije 87/250/EGS, Direktive Sveta 90/496/EGS, Direktive Komisije 1999/10/ES, Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Komisije 2002/67/ES in 2008/5/ES in Uredbe Komisije (ES) št. 608/2004
- Uredba 882/2004 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 29. aprila 2004 o izvajanju uradnega nadzora, da se zagotovi preverjanje skladnosti z zakonodajo o krmi in živilih ter s pravili o zdravstvenem varstvu živali in zaščiti živali
- Uredba o izvajanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora (Ur.l. RS, št. 16/2009, 40/2010)
- Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 396/2005 z dne 23. februarja 2005 o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora ter o spremembi Direktive Sveta 91/414/EGS

- Uredba (ES) št. 1333/2008 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o aditivih za živila s spremembami

Nacionalna zakonodaja:

- Zakon o vinu (ZVin, Uradni list RS, št. 105/06, 90/2012-ZdZPVHVVR in 111/2013)
- Pravilnik o označevanju in embalaži vina (Ur.l. RS, št. 37/2010)
- Pravilnik o kletarski evidenci in spremnih dokumentih za promet z vinom (Ur.l. RS, št. 96/2009)
- Pravilnik o vinu z oznako priznanega tradicionalnega poimenovanja - Bizeljčan (Ur.l. RS, št. 22/2009, 59/2009)
- Uredba o uravnavanju obsega vinogradniških površin (Ur.l. RS, št. 88/2008, 5/2009)
- Uredba o ureditvi trga z vinom (Ur.l. RS, št. 69/2008, 77/2008, 27/2009, 6/2012 in 24/13)
- Pravilnik o višini stroškov za izdelavo predhodnega mnenja o ustreznosti elaborata, ki določa naziv PTP, za spremljanje dozorevanja grozdja, za mnenje o ustreznosti količine in kakovosti grozdja za pridelavo vrhunskega vina ZGP, za izdelavo 3 izotopskih analiz in za dodatno izobraževanje pokuševalcev (Ur.l. RS, št. 31/2008, 104/2009)
- Pravilnik o vinu z oznako priznanega tradicionalnega poimenovanja - teran (Ur.l. RS, št. 16/2008)
- Pravilnik o vinu z oznako priznanega tradicionalnega poimenovanja - Metliška črnina in Belokranjec (Ur.l. RS, št. 5/2008)
- Pravilnik o seznamu geografskih označb za vina in trsnem izboru (Ur.l. RS, št. 49/2007)
- Pravilnik o registru pridelovalcev grozdja in vina (Ur.l. RS, št. 16/2007, 62/2009)
- Pravilnik o načinu jemanja vzorcev vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina ter vzorcev enoloških sredstev za analize in postopku z odvzetimi predmeti (Ur.l. RS, št. 94/2005)
- Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati grozdje za predelavo v vino, o dovoljenih tehnoloških postopkih in enoloških sredstvih za pridelavo vina in o pogojih glede kakovosti vina, mošta in drugih proizvodov v prometu (Ur.l. RS, št. 43/2004, 127/2004, 112/2005)
- Pravilnik o razdelitvi vinogradniškega območja v Republiki Sloveniji, absolutnih vinogradniških legah in dovoljenih ter priporočenih sortah vinske trte (Ur.l. RS, št. 69/2003, 31/2004, 117/2004); ne velja od: 05.06.2007, razen določb prvega do četrtega odstavka 6. člena in prvega odstavka 13. člena
- Pravilnik o imenovanju pokuševalcev in pooblaščne organizacije za preizkušanje pokuševalcev in organoleptičnih sposobnosti kmetijskih inšpektorjev (Ur.l. RS, št. 69/2001, 87/2001 popr.)
- Navodilo o fizikalno kemijskih analizah grozdnega mošta in vina (Ur.l. RS, št. 43/2001)
- Pravilnik o postopku in načinu ocenjevanja mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina (Ur.l. RS, št. 32/2000, 99/2001)
- Pravilnik o imenovanju pokuševalcev in pooblaščne organizacije za preizkušanje pokuševalcev in organoleptičnih sposobnosti kmetijskih inšpektorjev (Ur.l. RS, št. 69/2001, popr. 87/2001)
- Pravilnik o vinu z oznako priznanega tradicionalnega poimenovanja - cviček (Ur.l. RS, št. 3/2000, 101/2000 Skl.US: U-I-228/00, 96/2001 Odl.US: U-I-228/00-34, 66/2004)

- Pravilnik o kontroli kakovosti grozdja v času trgatve (Ur.l. RS, št. 68/1999, 79/2000, 69/2001)
- Pravilnik o minimalnih pogojih za promet z nevstekleničenim namiznim vinom z geografskim poreklom in vinskim moštom v gostinskih obratih (Ur.l. SRS, št. 18/1977, 1/1981 in in Uradni list RS, št. 70/97 – ZVDP)
- Pravilnik o načinu in postopku jemanja vzorcev vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina ter jemanja vzorcev enoloških sredstev za analize (Ur. L. SRS, št. 13/1980)
- Pravilnik o označevanju vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina (Ur.l. SRS, št. 18/1977, 24/1977 popr., 10/1978, RS, št. 40/2001, 112/2005); ne velja od: 23.12.2005, razen določb 13. člena, 22. člena in 3. odstavka 24. člena
- Pravilnik o vsebini programov dela, spremembah programov dela in poročilih organizacij proizvajalcev vina (Uradni list RS, št. 9/09)
- Uredba o izvajanju določenih Uredb Skupnosti glede živil in higiene uradnega nadzora nad živili (Uradni list RS, št. 72/2010)
- Pravilnik o registraciji in odobritvi obratov na področju živil (Uradni list RS, št. 96/14)
- Pravilnik o zdravstvenih zahtevah za osebe, ki pri delu v proizvodnji in prometu z živili prihajajo v stik z živili (Uradni list RS, št. 82/03 in 25/09)
- Pravilnik o ostankih pesticidov v oziroma na živilih in kmetijskih pridelkih (Ur.l.RS, št. 84/2004)
- Uredba o izvajanju uredbe (ES) o aditivih za živila (Uradni list RS, št. 12/2011, 87/2012)

- **Gozdarska inšpekcija**

- Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16)
- Zakon o gozdnem reprodukcijskem materialu (Uradni list RS, št. 58/02, 85/02 - popr., 45/04 - ZdZPKG in 77/11)
- Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin (Uradni list RS, št. 62/07 – UPB, 36/10 in 40/14 – ZIN-B)
- Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – UPB, 58/12 in 27/16)
- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 - UPB, 61/06 - ZDru-1, 32/08 - Odl. US in 8/10 - ZSKZ-B, 46/14)
- Zakon o planinskih poteh (Uradni list RS, št. 61/07)
- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – UPB, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15 in 102/15)
- Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C in 30/16)
- Zakon o rudarstvu (Uradni list RS, št. 14/14 – UPB)
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14 in 47/15 – ZZSDT)
- Uredba (EU) št. 995/2010 o določitvi obveznosti gospodarskih subjektov, ki dajejo na trg les in lesne proizvode
- Uredba o varstvu samoniklih gliv (Uradni list RS, št. 57/98, 56/99 - ZON, 41/04 - ZVO-1 in 58/11)
- Uredba o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Uradni list RS, št. 20/14)

- Uredba o zavarovanih prosto živečih glivah (Uradni list RS, št. 58/11)

- **Lovska in ribiška inšpekcija**

PODROČJE LOVSTVA

- Zakon o divjadi in lovstvu /ZDLov-1/(Ur.l. RS, št. 16/2004, 120/2006 Odl.US: U-I-98/04, 17/2008)
- Odlok o lovsko upravljavskih območjih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Ur. l. RS, št. 110/2004)
- Uredba o ustanovitvi lovišča s posebnim namenom Brdo pri Kranju (Ur. l. RS, št. 114/2004)
- Uredba o ustanovitvi lovišč s posebnim namenom v Republiki Sloveniji (Ur. l. RS, št. 117/2004)
- Uredba o podelitvi koncesij za trajnostno gospodarjenje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 100/2008)
- Odlok o loviščih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Ur. l. RS, št. 128/2004)
- Odlok o spremembah Odloka o loviščih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Ur. l. RS, št. 38/14)
- Uredba o dopolnitvah Uredbe o ustanovitvi lovišč s posebnim namenom v Republiki Sloveniji (Ur. l. RS, št. 38/14)
- Pravilnik o vsebini in načinu vodenja katastra lovsko upravljavskih območij, lovišč in lovišč s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 8/2005)
- Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o vsebini in načinu vodenja katastra lovsko upravljavskih območij, lovišč in lovišč s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 80/2012)
- Pravilnik o merilih za finančno ovrednotenje določenih nalog lovskih organizacij (Ur. l. RS, št. 73/2005)
- Pravilnik o območnih združenjih upravljavcev lovišč in lovišč s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 62/2006)
- Pravilnik o sprejemu letnih načrtov lovsko upravljavskih območij v Republiki Sloveniji za leto 2005 (Ur. l. RS, št. 52/2005)
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/2010)
- Pravilnik o evidentiranju odstrela in izgub divjadi ter o imenovanju komisije za oceno odstrela in izgub v lovsko upravljavskem območju (Ur. l. RS, št. 120/2005)
- Pravilnik o spremembah Pravilnika o evidentiranju odstrela in izgub divjadi ter o imenovanju komisije za oceno odstrela in izgub v lovsko upravljavskem območju (Ur. l. RS, št. 29/2015)
- Pravilnik o sprejemu letnih načrtov lovsko upravljavskih območij v Republiki Sloveniji za leto 2006 (Ur. l. RS, št. 58/2006)
- Pravilnik o sprejemu letnih načrtov lovsko upravljavskih območij v Republiki Sloveniji za leto 2007 (Ur. l. RS, št. 50/2007)
- Pravilnik o sprejemu letnih načrtov lovsko upravljavskih območij v Republiki Sloveniji za leto 2010 (Ur. l. RS, št. 41/2010)
- Pravilnik o vrstah in moči lovskega orožja, načinu zasledovanja ranjene ali obstreljene živali ter višini škode na divjadi, ki je povzročena s protipravnim lovom (Ur. l. RS, št. 50/2016)
- Uredba o določitvi divjadi in lovnih dob (Ur. l. RS, št. 101/2004)
- Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o določitvi divjadi in lovnih dob (Ur. l. RS, št. 81/2014)
- Pravilnik o polharski dovolilnici (Ur. l. RS, št. 75-2009)
- Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito posameznih nelovnih površin pred škodo od divjadi (Ur. l. RS, št. 42/2016)
- Pravilnik o organizaciji lovsko-čuvajske službe, o vsebini in pogojih za opravljanje izpita za

- lovskega čuvaja ter obliki izkaznice in službenega znaka (prečiščeno besedilo)
- Pravilnik o pogojih za opravljanje lovskega izpita in obliki dokazila o opravljenem lovskem izpitu (Ur. l. RS, št. 3/2006)
- Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o pogojih za opravljanje lovskega izpita in obliki dokazila o opravljenem lovskem izpitu (Ur. l. RS, št. 37/2007)
- Pravilnik o lovski izkaznici (Ur. l. RS, št. 4/2012)
- Zakon o zaščiti živali (uradno prečiščeno besedilo) /ZZZiv-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 20/2004)
- Pravilnik o pogojih in načinu prevoza živali (Ur. l. RS, št. 86/2000, 108/2000, 64/2001, 16/2002, 3/2003, 67/2005)
- Odredba o bivalnih razmerah in oskrbi živali prostoživečih vrst v ujetništvu (Ur. l. RS, št. 90/2001)
- Pravilnik o zaščiti živali pri zakolu (Ur. l. RS, št. 33/2005, 5/2006)
- Uredba o zatočišču za živali prostoživečih vrst (Ur. l. RS, št. 98/2002, 46/2004)
- Pravilnik o označevanju živali prostoživečih vrst v ujetništvu (Ur. l. RS, št. 58/2004)
- Zakon o ohranjanju narave (uradno prečiščeno besedilo) /ZON-UPB2/ (Ur. l. RS, št. 96/2004)
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o ohranjanju narave (ZON-C) (Ur. l. RS, št. 46/2014)
- Uredba o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/2004, 109/2004, 84/2005)
- Uredba o dopolnitvi Uredbe o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 102/2011)
- Uredba o spremembah in dopolnitvah uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 64/2016)
- Pravilnik o odvzemu osebkov vrste rjavega medveda (*Ursus arctos*) iz narave (Ur. l. RS, št. 87/2005, 17/2006, 21/2007)
- Pravilnik o spremembah Pravilnika o odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave (Ur. l. RS, št. 76/2011)

PODROČJE SLADKOVODNEGA RIBIŠTVA

- Zakon o sladkovodnem ribištvu (ZSRib) (Uradni list RS, št. 61/06)
- Uredba o pravilih ravnanja v zvezi z ukrepanjem ob poginih rib (Uradni list RS, št. 91/09)
- Uredba o ribjih vrstah, ki so predmet ribolova v celinskih vodah (Uradni list RS, št. 46/07)
- Uredba o določitvi meja ribiških območij in ribiških okolišev v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 52/07)
- Uredba o določitvi voda posebnega pomena ter načinu izvajanja ribiškega upravljanja v njih (Uradni list RS, št. 52/07)
- Uredba o koncesijah za izvajanje ribiškega upravljanja v ribiških okoliših v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 80/07)
- Pravilnik o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah (Uradni list RS, št. 99/07, 75/10)
- Pravilnik o podrobnejših pogojih za pridobitev dovoljenja za gojitev rib za poribljavanje (Uradni list RS, št. 61/10)
- Pravilnik o komercialnih ribnikih (Uradni list RS, št. 113/07)
- Pravilnik o načrtovanju in poročanju v ribištvu (Uradni list RS, št. 18/08)
- Pravilnik o ribiškem katastru in evidencah v ribištvu (Uradni list RS, št. 18/08)
- Pravilnik o obliki in vsebini značke in službene izkaznice ribiškega čuvaja ter poročanju in vodenju evidenc o opravljanju ribiško čuvajske službe (Uradni list RS št 85/08)
- Pravilnik o pogojih in načinu smukanja prostoživečih domorodnih ribjih vrst (Uradni list RS, št. 63/08)
- Pravilnik o odškodninskem ceniku za povračilo škode na ribah (Uradni list RS, št. 110/08)

PODROČJE MORSKEGA RIBIŠTVA

- Zakon o morskem ribištvu (Uradni list RS št. 115/2006, 76/2015)
- Uredba on spremljanju ulova in prodaji ribiških proizvodov (Uradni list RS št. 2/2013, 38/2016)
- Uredba o izvajanju uredbe (EGS), uredb (ES) in uredb (EU) za določitev prekrškov in sankcij s področja skupne ribiške politike (Uradni list RS, št. 75/16)
- Uredba o izvajanju uredb (ES) o vzpostavitvi sistema Skupnosti za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, za odvracanje od njega ter za njegovo odpravljanje (Uradni list RS, št. 77/12)
- Uredba Sveta (ES) št. 1224/2009 z dne 20. novembra 2009 o vzpostavitvi nadzornega sistema Skupnosti za zagotavljanje skladnosti s pravili skupne ribiške politike in Izvedbena Uredba Komisije (EU) št. 404/2011 z dne 8. aprila 2011 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredba Sveta (ES) št. 1224/2009)
- Izvedbena uredba komisije št. 404/2011
- Izvedbena uredba (ES) št. 1010/2009
- Uredba sveta št. 1962/2015
- Uredba (EU) št. 1380/2013
- Uredba (EU) št. 1379/2013
- Uredba (EU) št. 1627/2016
- Uredba (ES) št. 1967/2006
- Uredba sveta (ES) št. 1005/2008
- Izvedbeni sklep komisije št. 156/2014
- Uredba o določitvi območja ribolovnega morja Republike Slovenije (Ur.l. RS, št. 2/2006)
- Pravilnik o prostočasnem ribolovu na morju (Ur.list RS 64/2008)
- Odlok o morskem ribištvu (Uradne objave PN 42/87)
- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS št. 96/2004, 46/2014)

Organizacijske in splošne zadeve

Organizacija

Na dan 31. 12. 2016 je Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo deloval na 20 lokacijah po Sloveniji, organiziran v uradu glavne inšpektorice in 8 območnih enotah. V okviru inšpektorata so delovale 4 inšpekcije in centralno organizirana služba za skupne in pravne zadeve:

- Inšpekcija za kmetijstvo
- Inšpekcija za gozdarstvo
- Inšpekcija za vinarstvo
- Inšpekcija za lovstvo in ribištvo
- Služba za skupne in pravne zadeve

Splošne zadeve

Služba za splošne in pravne zadeve skrbi za podporo dela celotnega inšpektorata. Služba pokriva finančne, kadrovske, tajniške, informacijske in pravne zadeve. V letu 2016 je služba skrbela za tekočo izvedbo javnih naročil in v veliki meri tudi za izvedbo prenosa finančnih in drugih obveznosti ob centralizaciji državne informatike, upravljanju nepremičnin in vseh

najemnim na Ministrstvo za javno upravo. Obseg tega dela je bil precejšen, saj so se na MJU prenesle določene naloge, za katere so usklajevanja evidenc, pogodb in vsebin potekala domala vse leto. Kljub prenosu nekaterih nalog na MJU, pa nam vsebinske naloge za informacijsko podporo poslovnim informacijskim sistemom, zbiranje potreb in upravljanje informacijskih sistemov še zmeraj ostajajo. Prav tako smo morali izvesti še večino javnih naročil povezanih z upravljanjem in čiščenjem najetih poslovnih prostorov po vseh lokacijah.

Glede na to, da je starostna struktura na inšpektoratu relativno neugodna (povprečna starost 51,9 let), je bilo potrebno organizacijsko in kadrovske reševati tudi problematiko daljših bolniških odsotnosti.

Opravili smo tudi analize racionalne rabe osnovnih sredstev in se odločili za večnamenske tiskalniške opreme s tem, da smo obenem centralizirali tiskanje, kjer je to mogoče.

Prav tako smo zamenjali del voznega parka, s tem, da smo nadomestili 5 avtomobilov, ki so bili starejši od 10 let z novimi. Povprečna starost avtomobilov, ki jih je na inšpektoratu trenutno 41, je ob koncu leta 2016 tako znašala 7,27 let.

S tem smo poskrbeli za večjo varnost naših uslužbencev in predvsem zmanjšali stroške vzdrževanja dotrajanega voznega parka starosti preko deset let. Skupno na inšpektoratu na leto prevozimo blizu 700.000 km kar sicer ni veliko, če gledamo statistiko na posamezni avtomobil (17.000 km), so pa kljub temu stroški vzdrževanja starejših avtomobilov razmeroma visoki, ker ti avtomobili zahtevajo več oskrbe, z zamenjavo obrabljenih delov. Z zamenjavo nekaj avtomobilov v letu 2016 smo stanje voznega parka precej izboljšali.

Podobno velja za naše službeno plovilo, ki ga uporablja ribiška inšpekcija na morju. Ker je plovilo starejše, vsako leto zahteva več servisnih stroškov in zamenjavo ključnih delov motorja. V letu 2017 zato nameravamo nadomestiti plovilo z novim.

Na osnovi Zakona o dostopu do informacije javnega značaja sta bili podani 2 informaciji.

Kadrovski viri

Enotni kadrovski načrt Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za leto 2016 in 2017 številka 100-76/2015/1 z dne 8. 1. 2016, je določil, da je dovoljeno število zaposlenih v Inšpektoratu Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo na dan 31. 12. 2016 84 ter 1 pripravnik. Na dan 31. 12. 2016 je bilo v Inšpektoratu Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo zaposlenih 84 javnih uslužbencev za nedoločen čas in 1 uslužbenka (pripravnik) za določen čas, od tega 4 javni uslužbenci, ki so delali krajši delovni čas. 3 javni uslužbenci so delali krajši delovni čas v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, v skladu s predpisi o starševskem dopustu je delala krajši delovni čas 1 javna uslužbenka. Od 4 javnih uslužbencev, ki so delo opravljali s krajšim delovnim časom, so vsi javni uslužbenci delali 20 ur na teden.

Struktura zaposlenih po delovnih mestih je bila naslednja:

- 69 inšpektorskih delovnih mest,
- 1 nadzorniško delovno mesto,
- 5 ostalih uradniških delovnih mest,
- 10 strokovno tehničnih delovnih mest.

V letu 2016 je 1 javna uslužbenka nastopila z delom v inšpektoratu, delovno razmerje ni prenehalo nobenemu javnemu uslužbencu. Na dan 31. 12. 2016 je bilo v inšpektoratu zaposlenih 43 žensk (50,6% od vseh zaposlenih) in 42 moških (49,4% od vseh zaposlenih).

Povprečna starost zaposlenih je znašala 51,9 let.

Število zaposlenih po notranjih organizacijskih enotah (NOE) je bilo naslednje:

Tabela 1: Število zaposlenih po NOE na dan 31.12.2016:

Naziv NOE	Št. zaposlenih
Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo	3
Inšpekcija za kmetijstvo	3
Inšpekcija za gozdarstvo	1
Inšpekcija za vinarstvo	0
Inšpekcija za lovstvo in ribištvo	1
Služba za skupne in pravne zadeve	7
Območna enota Celje	14
Območna enota Koper	9
Območna enota Kranj	6
Območna enota Ljubljana	13
Območna enota Maribor	10
Območna enota Murska Sobota	5
Območna enota Nova Gorica	5
Območna enota Novo mesto	9
SKUPAJ	85

Izobrazbena struktura zaposlenih je naslednja:

Tabela 2: Izobrazbena struktura zaposlenih.

Stopnja izobrazbe	Število zaposlenih	Odstotek od skupnega števila zaposlenih
Magisterij	14	16
Univerzitetna	56	66
Visoka strokovna	6	7
Višja strokovna	3	4
Srednja	6	7
SKUPAJ	85	100 %

Na kadrovskem področju so bile v letu 2016 izvajane in izvedene vse aktivnosti, določene z Zakonom o javnih uslužbencih, ki se nanašajo na karierni razvoj zaposlenih. V skladu s 105. členom Zakona o javnih uslužbencih, ki določa, da mora nadrejeni vsaj enkrat letno opraviti razgovor z vsakim javnim uslužbencem, so bili opravljeni letni razgovori z zaposlenimi.

Finančni viri

Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo je neposredni proračunski uporabnik in je v celoti financiran iz sredstev Proračuna RS. Sprejeti finančni načrt IRSKGLR za leto 2016 je bil določen v naslednji strukturi in višini:

Tabela 3: Finančni načrt IRSKGLR za leto 2016.

PU / PP	Naziv PU	Sprejeti proračun v €
2336	Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo	3.770.756,00
PP 261810	Certifikati, informatika, obrazci in registri	28.561,00
PP 261910	Analize odvzetih vzorcev inšpekcije in izvedenci	116.253,00
PP 452410	Materialni stroški	424.953,00
PP 597010	Plače	3.077.650,00
PP 677510	Izvršbe inšpekcijskih odločb	82.127,00
PP 772010	Investicije in investicijsko vzdrževanje	41.212,00
PP 774210	Prevozna sredstva – sredstva odškodnin	0
PP 895900	Sredstva od prodaje državnega premoženja	0

Poraba sredstev v letu 2016 glede na veljavni proračun je znašala 98,67%. Poraba sredstev na posamezni proračunski postavki je bila večinoma v skladu s planirano letno dinamiko porabe. Večja odstopanja so bila vezana na prenovu voznega parka in sicer z prerazporeditvijo proračunskih sredstev s sklepom Vlade RS iz PP 677510 na PP 772010. Med postavkama je bilo prerazporejenih 67.278,00 EUR. V letu 2016 sredstva na PP 677510 namenjena Izvršbam inšpekcijskih odločb po tretji osebi niso bila porabljena v višini kot so bila načrtovana, ker v inšpekcijskih postopkih v tem času ni bilo potreb po izvršbah v takšnem obsegu. Potrebno pa je bilo zagotoviti večji obseg sredstev na PP 772010 za namen investicij in sicer za nakup 7 službenih vozil in začetek prenove dotrajanega voznega parka organa. Namenska sredstva na PP 895900 so posledica prodaje starih 5 službenih vozil, sredstva na PP 774210 pa so nastala kot izplačilo odškodnine zavarovalnice ob škodnih dogodkih s prevoznimi sredstvi. Sredstva obeh namenskih proračunskih postavk bodo namenjena za nakup novih službenih vozil v prihodnjem proračunskem obdobju.

Tabela 4: Izvedba finančnega načrta IRSKGLR za leto 2016.

PP	Naziv proračunske postavke	Veljavni proračun v €	Izplačila upravičencem v letu 2016 v €	% porabe
261810	Certifikati, informatika, obrazci in registri	22.249,45	22.053,30	99,12
261910	Analize odvzetih vzorcev inšpekcije in izvedenci	120.102,00	112.044,58	93,29
452410	Materialni stroški	437.764,55	403.881,41	92,26
597010	Plače	3.061.818,52	3.061.416,40	99,99
677510	Izvršbe inšpekcijskih odločb	4.500,00	1.000,30	22,23
772010	Investicije in investicijsko vzdrževanje	108.490,00	107.549,72	99,13
774210	Prevozna sredstva – sredstva odškodnine	1.667,12	0	0,00
895900	Stvarno premoženje – sredstva od prodaje državnega premoženja	1.360,00	0	0,00
	SKUPAJ	3.757.951,64	3.707.945,71	98,67

Javna naročila izvedena v letu 2016

Večina javnih naročil za potrebe IRSKGLR je bila realizirana v okviru skupnih javnih naročil za državno upravo, pod okriljem Direktorata za javna naročila pri MJU.

V letu 2016 smo izvedli 4 naročila malih vrednosti, ostalo pa so bila evidenčna javna naročila.

Tabela 5: Pregled samostojno izvedenih javnih naročil v letu 2016.

Zaporedna št. JN	Vrsta postopka	Predmet naročila	Vrsta postopka	Datum začetka postopka	Predvideno trajanje naročila	Ocenjena vrednost brez DDV
2336-01/2016	JNMV	Opravljanje kemične analize in organoleptične ocene inšpekcijskih vzorcev vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina	storitev	11.1.2016	leto 2016	25.000,00
2336-02/2016	JNMV	Vzdrževanje in servisiranje službenega plovila	storitev	15.2.2016	36 mesecev	30.000,00
2336-03/2016	JNMV	Analize vzorcev tal	storitev	10.3.2016	leto 2016	30.000,00
2336-04/2016	JNMV	Nakup motornih vozil	blago	5.8.2016	leto 2016	33.000,00

Izobraževanje

Zaposleni so se v letu 2016 udeležili različnih seminarjev, tečajev, konferenc in drugih oblik izpopolnjevanja in usposabljanja. Zaradi omejenih sredstev je vse več internih usposabljanj, katerih vsebine pripravijo in predstavijo zaposleni sami.

Informatika

Za informacijsko podporo zaposlenim na inšpektoratu smo imeli zagotovljen 1 FTE in še pogodbo s konzorcijem zunanjih izvajalcev za pomoč uporabnikom in sistemske storitve. Slednje storitve smo v glavnem koristili v primeru zamenjave ali okvar namizne računalniške opreme, migracije podatkov in nadgradnje strežniških operacijskih sistemov in verzij, ko smo spreminjali konfiguracije omrežij in dostopov do različnih aplikacijskih storitev in varnostnih politik na požarnih pregradah.

V letu 2016 smo skrbeli za vzdrževanje obstoječih poslovnih aplikacij z manjšimi prilagoditvami na spremembe zakonodaje, saj si večjih nadgradenj ob omejenih sredstev nismo mogli privoščiti. Tako smo skrbeli za osnovno skladnost aplikacij s spremembami zakonodaje z obveznostmi nacionalnega in mednarodnega poročanja. Informacijski sistem inšpektorata – ISI smo v letu 2016 vzdrževali v povezavi z replikacijo povezanih registrov in evidenc drugih organov državne uprave, ki jih uporabljajo inšpektorji pri svojem delu. Aplikacija gozdarske, lovske in ribiške inšpekcije pa v letu 2016 ni bila vzdrževana. Skrbeli smo za nemoteno delovanje strežniške in druge sistemske strojne opreme s minimalnim sprotnim servisiranjem opreme. Nakupov sistemske strojne opreme v letu 2016 nismo imeli. Izvajali smo le nujno potrebne spremembe na komunikacijskem omrežju, zamenjavo stikalne opreme, kjer je zaradi dotrajanosti odpovedala, v Kopru in Ljubljani smo povečali tudi propustnost omrežja, ker obstoječe povezave niso zagotavljale nemotenega dela. V Mariboru smo konec leta 2016, zaradi selitve na novo lokacijo, pomagali pri prestavitvi komunikacijske opreme in omrežnih povezav.

V letu 2016 smo z Direktoratom za informatiko MJU izvedli tudi vse postopke za prenos upravljanja in nabave strojne računalniške opreme, vključno s standardno programsko opremo na MJU. Tako MJU s 1. 1. 2017 prevzema vse finančne obveznosti in upravljanje strojne računalniške opreme za potrebe IRSKGLR. V ta name so bila na MJU prenesena tudi finančna sredstva, ki jih je prej za informacijsko podporo namenjal inšpektorat. V upravljanju inšpektorata pa še v naprej ostajajo finančna sredstva in vsebine poslovnih informacijskih sistemov.

V letu 2016, smo kupili le 6 prenosnih računalnikov in 10 monitorjev, saj nam omejena finančna sredstva niso omogočala večje zamenjave namizne računalniške opreme, ki je že precej dotrajana, saj že več let zapored, zaradi varčevanja nismo uspeli nadomestiti stare opreme. Zaradi dotrajanosti je bilo precej popravil tako na osebnih računalnikih kot tudi na tiskalnikih, ki smo jih morali izločiti in določenih nismo več nadomestili. Povprečna starost računalniške opreme je 6-7 let.

Inšpektorji pri svojem delu uporabljajo vse več aplikacij drugih državnih organov, kot so Zemljiška knjiga, aplikacije Zavoda za gozdove Slovenije, aplikacije Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, aplikacije in registre Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, Finančne uprave RS, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstva za notranje zadeve in nekaterih drugih organov. Na eni strani s tem inšpektorji pridobijo na času pri vpogledu v podatke iz uradnih evidenc in registrov, po drugi strani pa uporaba različnih aplikacij za njih pomeni tudi vse večji tehnološki izziv, saj je vsaka aplikacija napisana v drugačni tehnologiji, uporablja različne načine avtentikacije, ki so za navadne uporabnike

prevelik tehnološki izziv. Tako imajo uporabniki za vsako izmed teh različna uporabniška imena in gesla, ponekod se avtenticirajo še s certifikati, da ne govorimo o izzivu različnih podpisnih komponent in varnostnih posodobitev brskalnikov, ki potem blokirajo zastarele aplikacije. Tako izzivov pri pomoči uporabnikov iz dneva v dan ne manjka, že zaradi uporabe tehnologije, ki ni v domeni inšpektorata.

2 DELO IRSKGLR PO INŠPEKCIJAH

PREGLED OPRAVLJENEGA DELA

ŠTEVILO POSTOPKOV PO ZAKONU O SPLOŠNEM UPRAVNEM POSTOPKU IN ZAKONU O INŠPEKCIJSKEM NADZORU

V tabelah je predstavljeno število postopkov, ki so bili izvedeni po Zakonu o splošnem upravnem postopku (ZUP) in Zakonu o inšpekcijskem nadzoru (ZIN) za preteklih pet let.

Tabela 6: KMETIJSKA INŠPEKCIJA

leto/št.	zapisnikov	sklepov	odločb	opozoril	skupaj ZUP/ZIN
2012	8148	-	1888*	529	10565
2013	3785	662	756	539	5742
2014	5555	511	1007	136	7209
2015	5659	332	1081	192	7264
2016	7776	425	1353	175	9729

* povečan nadzor registra čebelnjakov

Tabela 7: VINARSKA INŠPEKCIJA

leto/št.	zapisnikov	sklepov	odločb	opozoril	skupaj ZUP/ZIN
2012	1612 6348*	419	846	120	9345
2013	3652	248	879	344	5123
2014	3302	345	436	375	4458
2015	5575	131	259	305	6270
2016	3979	332	453	103	4867

* povečan obseg nadzora vpisa vinogradov v register vinogradov

Tabela 8: GOZDARSKA INŠPEKCIJA

leto/št.	zapisnikov	sklepov	odločb	opozoril	skupaj ZUP/ZIN
2012	2192	162	122	245	2721
2013	1751	237	93	223	2304
2014	2015	241	147	277	2680
2015	2574	388	200	404	3566
2016	2999	310	160	161	3630

Tabela 9: LOVSKA IN RIBIŠKA INŠPEKCIJA

leto/št.	zapisnikov	sklepov	odločb	opozoril	skupaj ZUP/ZIN
2012	1504	254	162	63	1983
2013	1714	201	263	120	2288
2014	1702	125	214	74	2115
2015	1564	142	196	66	1968
2016	1440	126	139	31	1736

ŠTEVILO POSTOPKOV PO ZAKONU O PREKRŠKIH

V tabelah je razvidno število postopkov, ki so jih posamezne inšpekcije vodile po Zakonu o prekrških za obdobje zadnjih pet let.

Tabela 10: KMETIJSKA INŠPEKCIJA

leto/št.	opozorila ZP	opomin ZP	plačilni nalog-globe ZP	odločbe-globe ZP	skupaj ZP
2012	74	49	158	32	313
2013	78	73	55	33	239
2014	136	43	73	33	285
2015	124	67	56	13	260
2016	151	59	112	39	361

Tabela 11: VINARSKA INŠPEKCIJA

leto/št.	opozorila ZP	opomin ZP	plačilni nalog-globe ZP	odločbe-globe ZP	skupaj ZP
2012	228	41	13	9	291
2013	375	77	42	8	502
2014	233	82	70	7	392
2015	134	161	46	20	361
2016	190	152	42	32	416

Tabela 12: GOZDARSKA INŠPEKCIJA

leto/št.	opozorila ZP	opomin ZP	plačilni nalog-globe ZP	odločbe-globe ZP	skupaj ZP
2012	179	139	113	200	631
2013	145	119	128	125	517
2014	135	119	95	141	490
2015	167	239	69	216	691
2016	376	731	225	330	1662

Tabela 13: LOVSKA IN RIBIŠKA INŠPEKCIJA

leto/št.	opozorila ZP	opomin ZP	plačilni nalog-globe ZP	odločbe-globe ZP	skupaj ZP
2012	104	150	30	171	455
2013	149	64	44	129	386
2014	231	64	55	140	490
2015	213	58	41	126	438
2016	265	81	77	143	566

UGOTOVITVE IN VSEBINSKI KOMENTAR DELA

KMETIJSKA INŠPEKCIJA

Kmetijska inšpekcija IRSKGLR je v letu 2016 delovala v okviru Inšpektorata Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo in sicer v osmih območnih enotah inšpektorata. Delo na uradu glavne inšpektorice IRSKGLR (v nadaljevanju: UGI) vodi direktor kmetijske inšpekcije, v pomoč pa mu je tudi višji inšpektor svetnik, ki strokovno pokriva kmetijska zemljišča, področje živinoreje ter zaščite voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov. Ostala področja kmetijstva se dopolnjujejo v okviru delovnih skupin.

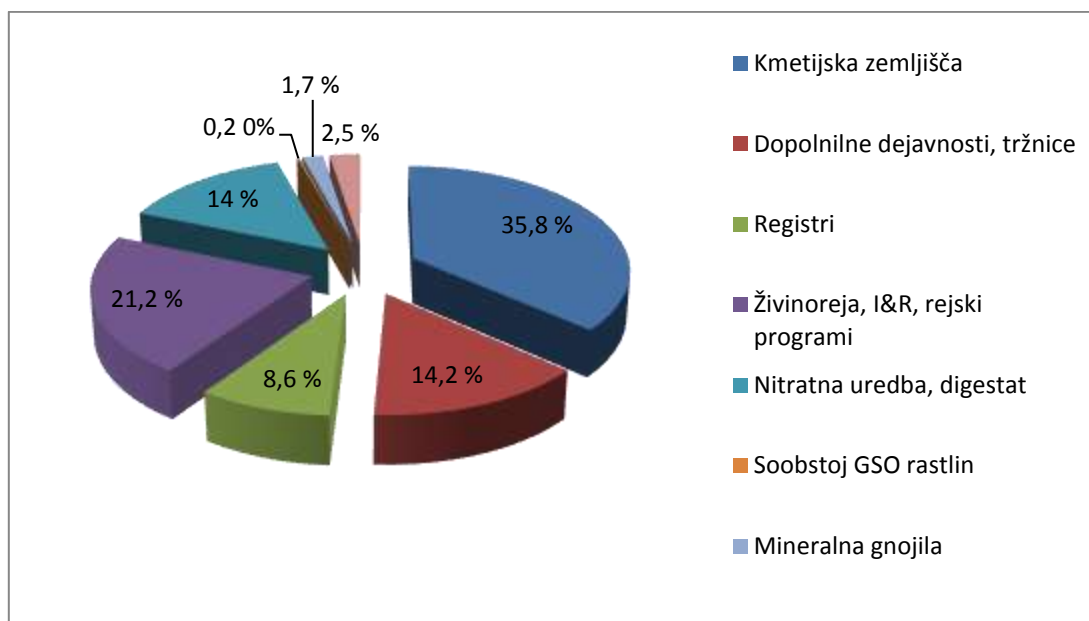
Naloga zaposlenih na UGI je, da pripravljajo letni program dela, usklajujejo delo s svojega področja, pripravljajo poročila, organizirajo strokovna izobraževanja, na ravni inšpektorata odgovarjajo za stanje s področja, ki ga pokrivajo, sodelujejo pri pripravi predpisov, vzdržujejo stike s strokovnjaki z ministrstva, zavodov, fakultet, inštitutov in laboratorijev ter s predstavniki direktorats evropske komisije, po potrebi opravljajo tudi neposredni inšpekcijski nadzor oziroma ocenjujejo kakovost dela itd. Na lokalni ravni opravlja vsak inšpektor nadzor s področja celotne zakonodaje, ki jo nadzira kmetijska inšpekcija.

Kmetijska inšpekcija šteje 27 kmetijskih inšpektorjev. Na terenu je v letu 2016 delovalo 24 kmetijskih inšpektorjev ali 21,5 FTE, saj je eden inšpektor pokriva še področje ribištva, drugi pa vinarstva. Ena sodelavka je invalidsko upokojena za polovični delovni čas.

Kot vsako leto, smo tudi v letu 2016 organizirali več skupnih sestankov in izobraževanj. Izobraževanje so potekala v okviru skupnih delavnih kmetijskih inšpektorjev, konferenc ter splošnih programov usposabljanja. Na delovnih sestankih se inšpektorji seznanijo z novostmi na področju zakonodaje, hkrati pa skušajo poenotiti postopke dela.

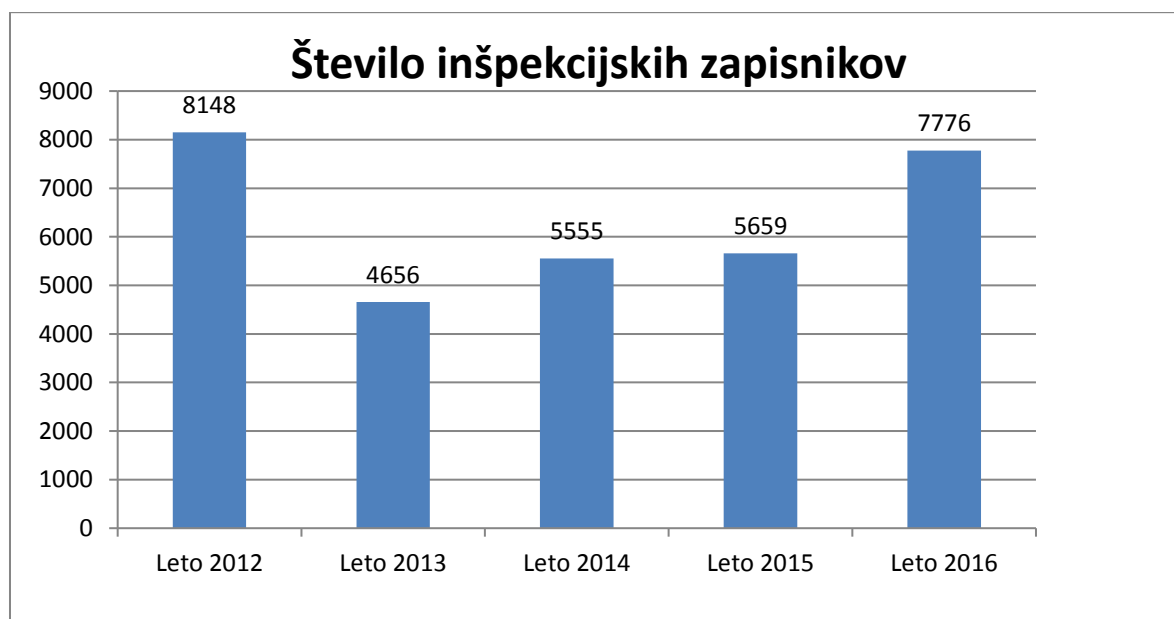
• **UGOTOVITVE KMETIJSKE INŠPEKCIJE PO PODROČJIH DELA**

Kmetijski inšpektorji so v letu 2016 opravili 11191 pregledov in izdali 7776 zapisnikov. Ugotovili so 1923 nepravilnosti ter izdali 1353 inšpekcijskih upravnih odločb.

Slika 1: Skupno število inšpekcijskih in kontrolnih pregledov kmetijske inšpekcije v letu 2016 po vsebinskih področjih.

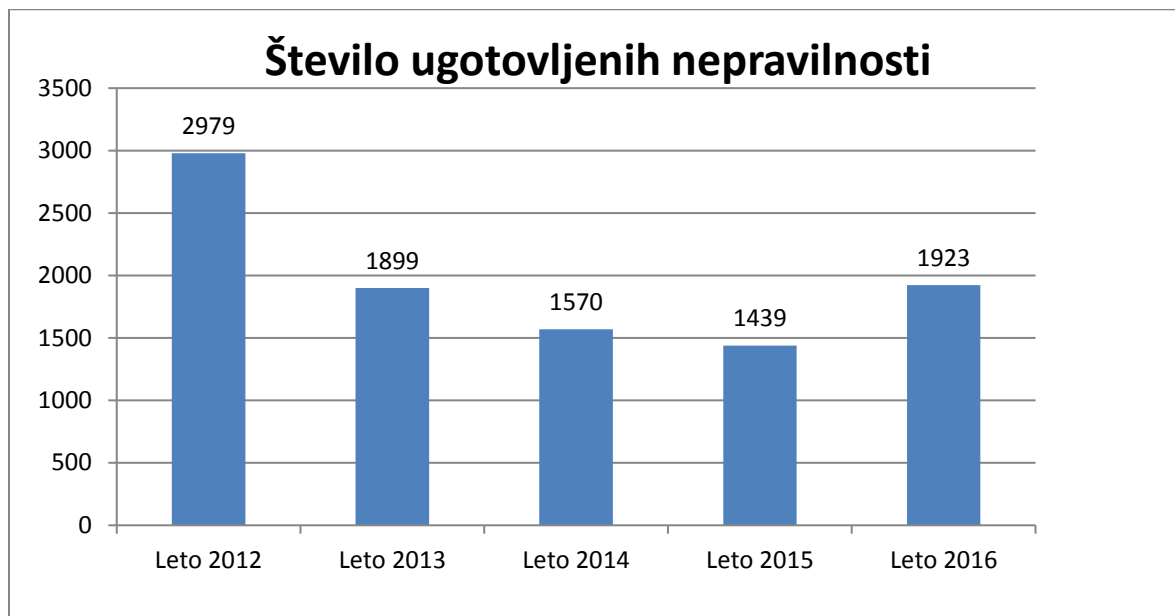
Kmetijska inšpekcija daje največji poudarek ravno nadzoru kmetijskih zemljišč s kar 36 % vseh pregledov, sledi nadzor registrov s področja živinoreje in registrov kmetijskih gospodarstev, izvajanje nitratne uredbe ter nadzor dopolnilnih dejavnosti na kmetiji.

Slika 2: Število zapisnikov kmetijske inšpekcije za obdobje 2012- 2016.

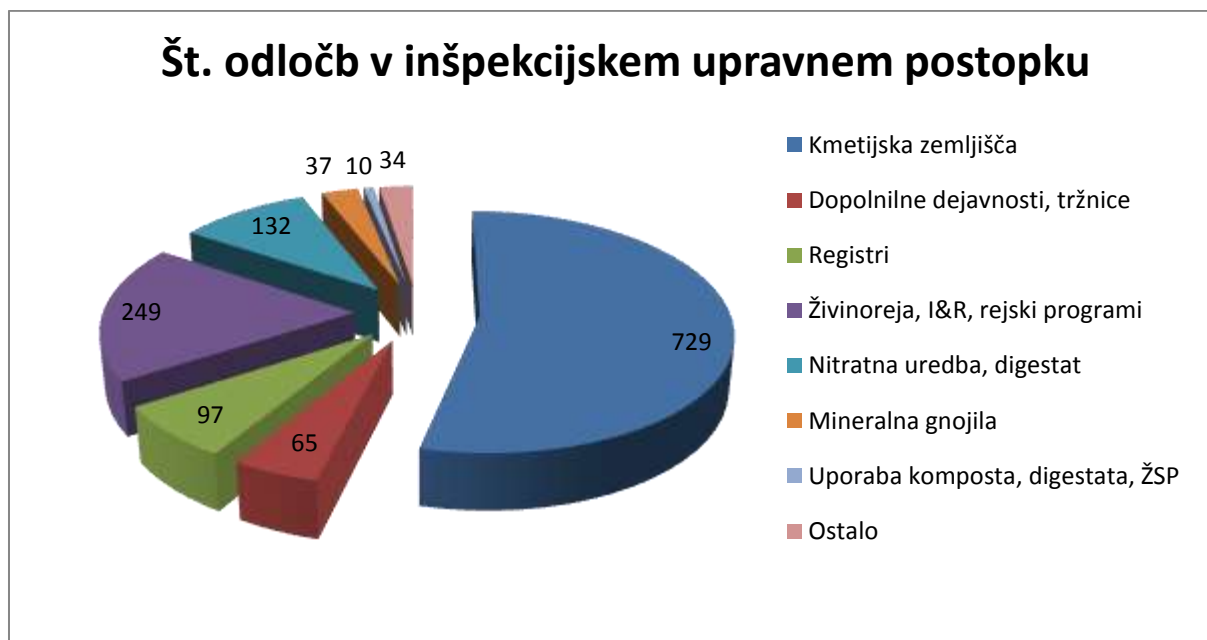
Po letu 2012 se je število pregledov in zapisnikov zmanjšalo na račun prehoda 11. kmetijskih inšpektorjev na novoustanovljeno Upravo RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

Tudi pri tem statističnem podatku se poudarja manjše število zaposlenih, glede na prejšnja leta.

Slika 3: Število ugotovljenih nepravilnosti kmetijske inšpekcije za obdobje od leta 2012-2016.

Večje število ugotovljenih nepravilnosti v letu 2016 je odraz večjega števila akcij, delegiranih in usmerjenih iz urada glavne inšpektorice, kljub manjšemu številu zaposlenih kot v referenčnem letu 2012 pred reorganizacijo inšpektorata. Prav tako je bila v zadnji četrtini leta odsotna ena od kmetijskih inšpektorice.

Slika 4: Število inšpekcijskih upravnih odločb kmetijske inšpekcije po petih zakonih in dveh uredbah za leto 2016.

Inšpekcija je v letu 2016 največ ureditvenih odločb in sicer 729 ali 54 % vseh odločb izdala po zakonu o kmetijskih zemljiščih. Predvsem ob načrtovanih spomladanskih in jesenskih akcijah preprečevanja zaraščanja in neobdelanosti kmetijskih zemljišč (glej sliko 4).

Sledijo ukrepi po zakonu o živinoreji, kjer je več kot 210 ureditvenih odločb bilo izdanih v povezavi z označenostjo čebeljakov in stojišč ter sporočanjem števila čebeljih družin v register SIRIS. Nadaljevalo se je s pregledi rejskih programov v živinoreji.

Na podlagi uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (UVVONKV) je bilo izdanih 132 odločb zaradi omejitev gnojenja oziroma neurejenih skladiščnih kapacitet za živalska gnojila, ki so problematična predvsem na manjših kmetijskih gospodarstvih do 10 GVŽ.

Po zakonu o kmetijstvu je bilo izdanih 138 inšpekcijskih upravnih odločb predvsem v povezavi s prodajo in predelavo kmetijskih izdelkov v okviru osnovne in dopolnilne dejavnosti na kmetiji (DDK) ter pri nadzoru podatkov v register kmetijskih gospodarstev (oljčniki in RKG). Zaradi sprejetja nove uredbe o DDK je kmetijska inšpekcija v začetku predvsem opozarjala in izvajala preventivne preglede glede novih pogojev dejavnosti. Pregledani so bili tudi strojni krožki, zaradi neskladnih evidenc opravljenih storitev je bilo izdanih 15 ureditvenih odločb.

Na podlagi nadzora kakovosti mineralnih gnojil v prometu in analiz je bilo po zakonu o mineralnih gnojilih izdanih 37 ureditvenih odločb in o prepovedi prometa, pri čemer se število ukrepov iz leta v leto ne spreminja.

Število ukrepov po zakonu o varstvu okolja (ZVO) glede emisij okolja iz kmetijskih virov oziroma urejenosti skladišč za živalska gnojila iz leta v leto upada, saj se ukrepi izvajajo po domicilnih predpisih kot sta zakon o kmetijskih zemljiščih in nitratna uredba. Prav tako v letu 2016 niso bili izrečeni ukrepi zaradi nedovoljene rabe pesticidov na najožjih vodovarstvenih območjih katerih režim varovanja določa 13 državnih uredbo vodovarstvenih območjih za vodna telesa posameznih vodonosnikov (U-VVO). Izdani pa sta bili dve odločbi zaradi nedovoljenega gnojenja oziroma paše na VVO I.

Na podlagi uredbe o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata je bilo v letu 2016 izdanih 10 ureditvenih odločb zaradi pomanjkljivih evidenc o uporabi digestata na kmetijah oziroma ker uporabnik digestata ni imel izdelanega gnojilnega načrta na podlagi analize zemlje.

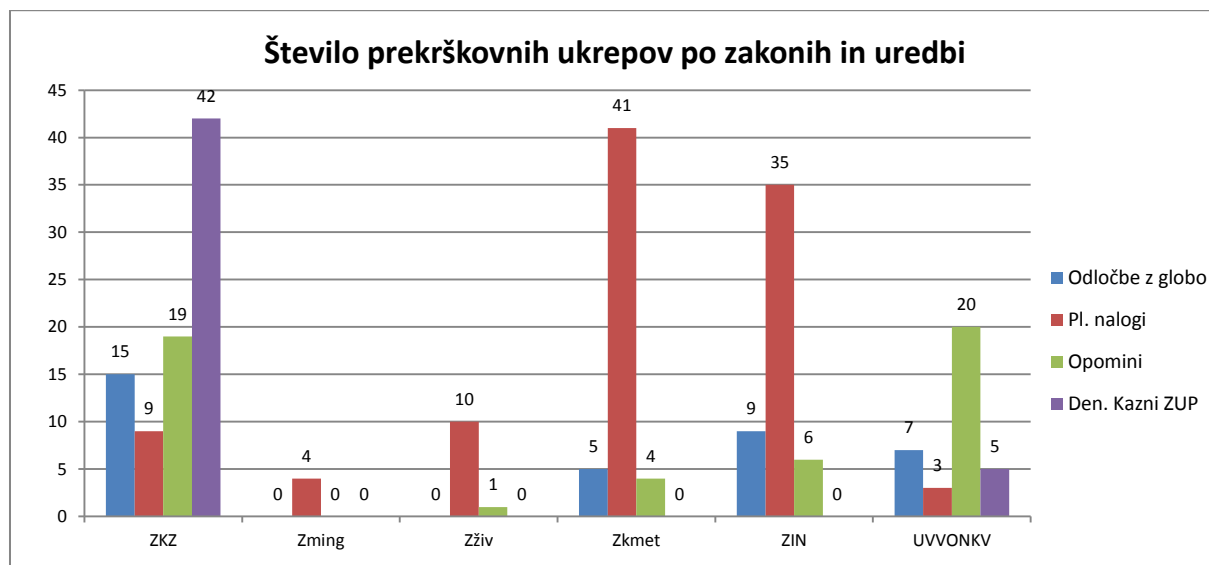
Skupaj je bilo izdanih 1353 upravnih odločb ali 56 na inšpektorja.

PREKRŠKOVNI UKREPI IN DENARNE KAZNI PO ZUP

Kmetijska inšpekcija je v letu 2016 izdala 112 plačilnih nalogov z višino izrečene kazni v znesku 35.009,88 €, 39 odločb o prekršku v znesku 47.869,18 € (trikrat več kot v letu 2015), 59 opominov s sodnimi taksami v višini 6.576,92 € ter 151 opozoril. Skupna višina izrečenih sankcij in stroškov postopka znaša 89.955,98 € ali 75 % več kot v letu 2015. Od tega je bilo zaradi ne izvrševanja inšpekcijskih ureditvenih odločb po zakonu o inšpekcijskem nadzoru izdanih 25.500 € glob in sodnih taks. Zaradi neposredne zaznave je vedno več izrečenih sankcij v obliki plačilnih nalogov, v primerjavi s preteklimi leti pa ostaja število izrečenih opominov na isti ravni. V zahtevkih za sodno varstvo se sodniki odločajo dostikrat v korist kršiteljev, ki pa s pritožbo zoper odločbo v upravni zadevi po navadi ne uspejo. Stranke vedno bolj pogosto zastopajo pooblaščenci odvetniki, ki uveljavljajo osebne stroške v skladu z odvetniško tarifo.

Poleg prekrškov so inšpektorji v skladu z 298. členom ZUP izrekli tudi denarne kazni na podlagi sklepov o izvršbi s prisilitvijo. Največ sklepov o dovolitvi izvršbe in izvršbi, 114 je bilo izdanih v

izvršilnem postopku po zakonu o kmetijskih zemljiščih, od tega 59 zaradi ne izvrševanja upravne odločbe pri preprečevanju zaraščanja, 25 sklepov zaradi nasipavanja kmetijskih zemljišč (zemeljski izkopi brez dovoljenj, gradbeni materialom in utrjevanje podlage z mletim peskom in gramozom), 8 sklepov zaradi nelegalne postavitve enostavnih objektov na kmetijskih zemljiščih, 15 sklepov o izvršbi zaradi odpadkov, ki ne sodijo na kmetijska zemljišča (gradbeni material, opeka, leseni opaži, konstrukcije za gradbene odre, razna krama) ter 8 sklepov zaradi nelegalne postavitve parkirišč. Šestnajst sklepov je bilo izdanih zaradi neurejenih skladišč za živalska gnojila, 7 izvršb s prisilitvijo je bilo začeti zaradi neoznačenosti čebelnjakov, 1 sklep o izvršbi pa je bil izdan zaradi neizvajanja rejskega programa.

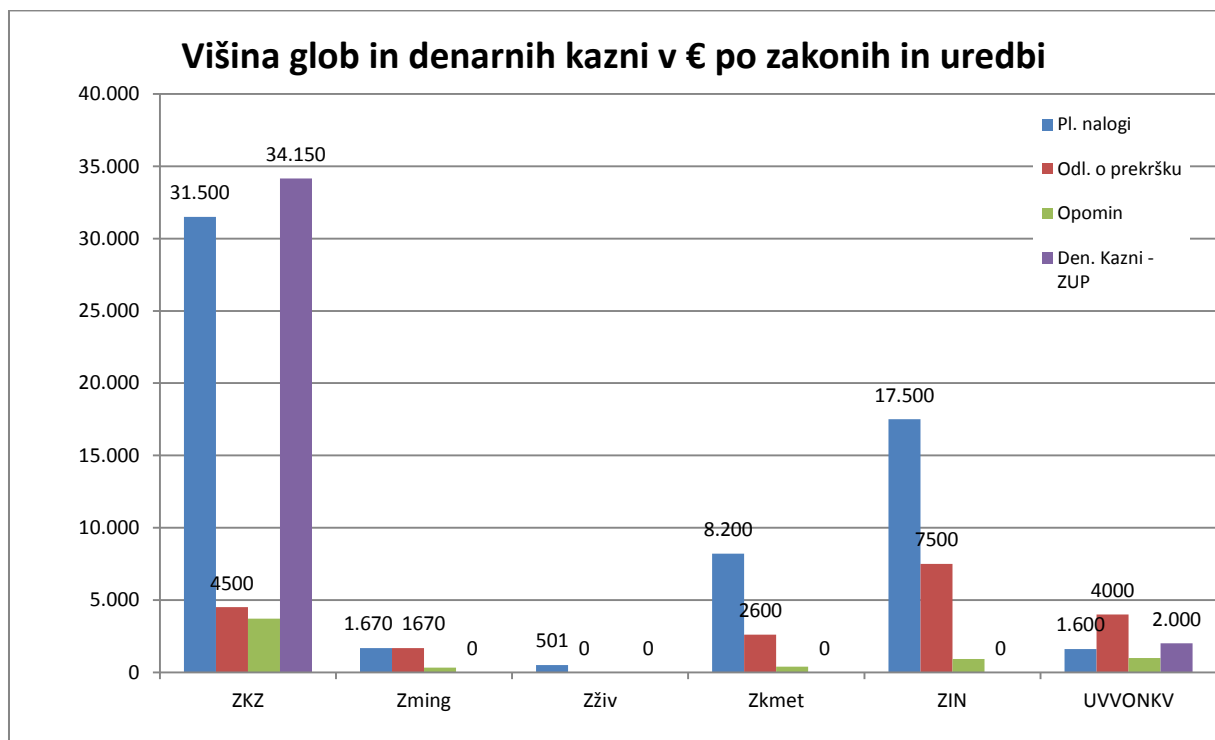

Slika 5: Število izdanih odločb, plačilnih nalogov in opominov o prekrških ter sklepov o izvršbi z denarno prisilitvijo po zakonih in uredbi v letu 2016.

Višina izrečenih kazni po posameznih zakonih je podana na spodnji sliki 6. Iz nje je razvidno, da je najvišja vsota izrečenih glob na podlagi odločb o prekrških in denarnih kazni po ZUP pri Zakonu o kmetijskih zemljiščih in sicer skupno 71.720 €, kar je za 4 % manj kot v letu 2015. Vsako leto se pojavljajo iste kršitve glede nasipavanja, zaraščanja in odlaganja odpadkov ter nelegalne postavitve različnih enostavnih objektov in parkirišč. Poleg tega zakona izstopa še Uredba o varstvu voda pred onesnaževanji z nitrati iz kmetijskih virov, kjer je bilo izdanih za 9.796 € glob in denarnih kazni po ZUP. Predvsem so se ugotovile kršitve časovne omejitve gnojenja na kmetijskih površinah in neurejenost skladiščnih kapacitet za živalska gnojila. Na podlagi Zakona o inšpekcijskem nadzoru je bilo z odločbami o prekrških izdanih za 26.430 € glob, kar je za 270 % več kot v letu 2015. Večji delež izrečenih sankcij beležimo tudi po zakonu o kmetijstvu in sicer v višini 11.200 € predvsem zaradi neregistrirane prijave pridelka oljk in oljčnega olja. Pri ostalih zakonskih aktih je delež kazni na isti ravni kot prejšnja leta.

V primerjavi z letom 2015 je bilo v letu 2016 skupno izrečenih bistveno več ukrepov na podlagi Zakona o prekrških in sicer za 66 % več. Tudi skupna višina izrečenih kazni je bila višja za 73 %. V letu 2015 je bilo skupno izrečeno za 51.417,66 €, v letu 2016 pa za 89.955,98 € glob. Je pa bila izterjava denarnih kazni za skupaj 49 izdanih sklepov o izvršbi nižja za 34 % kot v letu 2015 in je znašala 36.150 €.

Skupaj znašajo globe za prekrške po ZP in ZIN ter denarne kazni po ZUP 126.152,40 €. V povprečju je višina izrečene globe in denarne kazni na inšpektorja znašala 5.256,4 € oziroma na prekršek in denarno kazen skupaj pa 487,1 €.

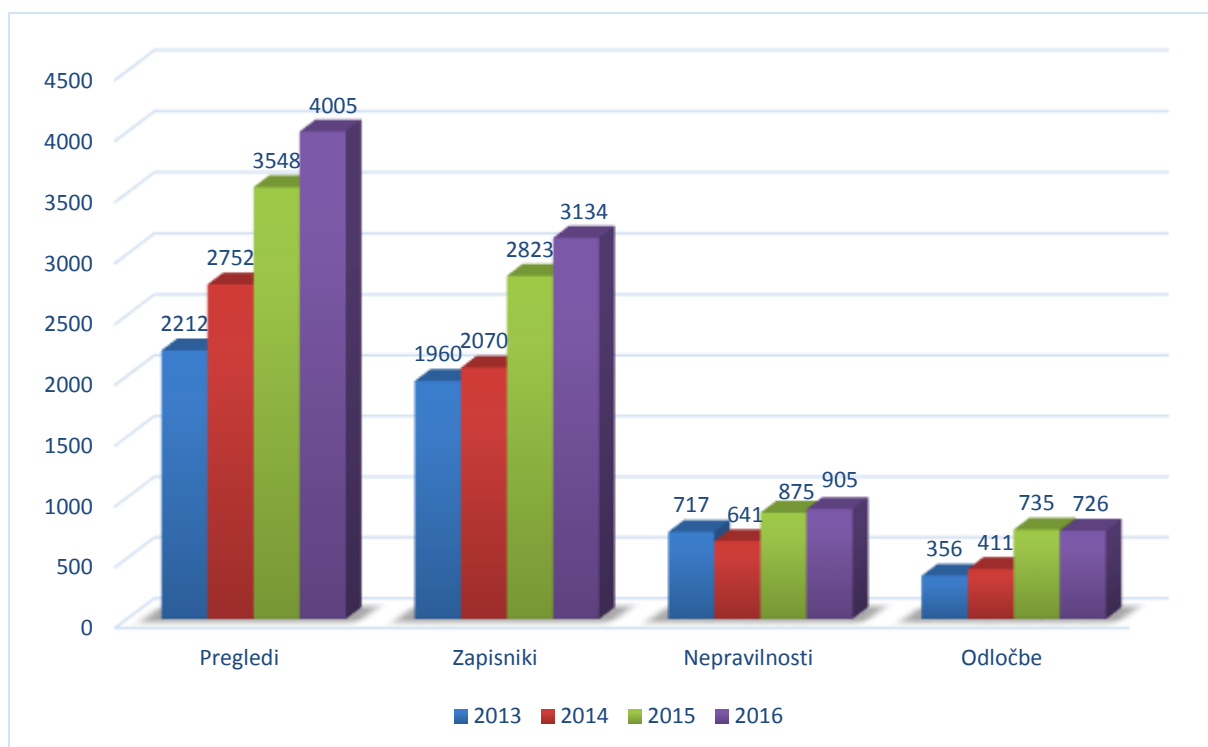

Slika 6: Višina izrečenih glob prekrškovnega organa po zakonih in uredbi v letu 2016.

• **KMETIJSKA ZEMLJIŠČA**

Kmetijska inšpekcija IRKGLR je v letu 2016 v upravnih zadevah opravila skupaj 4.005 pregledov, zapisala je 3.134 zapisnikov in izdala 726 inšpekcijskih odločb. Na izdane ureditvene odločbe se je pritožilo 10 % ali 73 zavezancev. Pritožb v letu 2016 je bilo 18 % več kot v letu 2015. Pritožbe se rešujejo na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Izdanih je bilo tudi 45 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru. V izvršilnih postopkih je bilo izdanih 91 sklepov o dovolitvi izvršbe in 23 sklepov o izvršbi.

V prekrškovnih postopkih pa je inšpekcija izdala 9 plačilnih nalogov, 15 odločb o prekrških ter 19 opominov. Skupna višina izrečenih prekrškovnih in denarnih kazni je v letu 2015 znašala 73.600 €, v letu 2016 pa 73.870 € od tega je bilo izrečenih za 34.150 € denarnih kazni po ZUP na podlagi sklepov o izvršbi zaradi ne izvrševanja inšpekcijskih upravnih odločb.

Slika 7: Primerjava opravljenih pregledov, zapisnikov, ugotovljenih nepravilnosti in izdanih upravnih odločb med leti 2013 do 2016 po zakonu o kmetijskih zemljiščih.

Po posameznih vsebinskih področjih je bilo ugotovljeno spodaj navedeno stanje.

Obdelanost kmetijskih zemljišč in zaraščanje

Kmetijska inšpekcija je na podlagi zakona o kmetijskih zemljiščih v zvezi z zaraščanjem in neobdelanostjo kmetijskih zemljišč v letu 2016 izvedla 2684 pregledov in zaradi ugotovljenih nepravilnosti izdala 495 ureditvenih odločb. Izdano je bilo tudi 27 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru. Na izdane ureditvene odločbe se je pritožilo 14 zavezancev. V izvršilnih postopkih je bilo izdanih 49 sklepov o dovoliti izvršbe ter 11 sklepov o izvršbi, večinoma z denarno prisilivjo, eden pa je bila izveden po drugi osebi.

Na podlagi ugotovljenih kršitev sta bila izdana 2 plačilna naloga v skupni višini 1.000 €, in 7 odločb o prekrških v višini 21.500 € ter 17 opominov v skupni višini stroškov postopka 2.660 €.

Na podlagi programa dela je v mesecu marcu in aprilu 2016 kmetijska inšpekcija izvedla poostren nadzor zaraščeniosti kmetijskih zemljišč. V poostren nadzor so vključeni vsi kmetijski inšpektorji. Za potrebe akcije je posamezen inšpektor prejel seznam parcel za nadzor. Seznam se je naredil v sodelovanju z RKG centrom, ki je ustvaril sloj, ki prikazuje dejansko rabo kmetijskih zemljišč s šifro rabe 1410 in 1600. Na podlagi tega sloja so se izbrale parcele iz seznama. Kriterij za izbiro so bili:

- čim manjši povprečni naklon zaraščenih površin,
- čim večjo površino zarasti,
- čim manj lastnikov.

V spodnji preglednici so predstavljeni podatki o obsegu nadzore, ugotovitvah in ukrepih.

Tabela 14: Podatki o ukrepih iz akcije nadzora preprečevanja zarasti, IRSKGLR 2016.

Število pregledov	Število izdanih odločb	Število poslanih sprememb v RKG	Število uvedenih prekrškov	Skupna pregledana površina zarasti, ha
214	96	44	7	116

Iz zgornje preglednice je razvidno, da je bilo skupaj 276 primerov zaraščanja kmetijskih zemljišč za pregled. Od tega je bilo do konec aprila opravljenih 214 pregledov in pregledanih 116 hektarjev kmetijskih zemljišč v zaraščanju. Do konca aprila in v nadaljevanju je bilo izdanih 96 ureditvenih odločb. V 19 primerih pa so se izdala opozorila po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 71/11 in 40/14), oziroma so zavezanci izvedli odstranitev zarasti, pred izdajo odločbe. V 44 primerih se bodo izdali predlogi za spremembo dejanske rabe zemljišč in sicer iz rabe 1410 v rabo 1500. Od tega je bila v dveh primerih spremenjena raba iz 1500 v 1410. V sedmih primerih so bili uvedeni prekrškovni postopki.

Drugi del akcije je bil izveden v mesecu oktobru 2016.

Tako kot v prejšnjih ugotavljamo, da se kmetijska zemljišča še vedno opuščajo in s tem se povečuje zaraščenost. Veliko težavo pri neobdelanosti kmetijskih zemljišč predstavljajo spori med lastniki oziroma dediči ter lastniki, ki niso več sposobni obdelovati svojih površin in nimajo dedičev ali le-ti niso zainteresirani za obdelavo. Poleg tega je še vedno veliko površin, ki jih imajo v lasti osebe, ki živijo v tujini. Še vedno se zaznava velik pritisk na kmetijska zemljišča na Obali, vendar ne za kmetijsko proizvodnjo, ampak za počitniške namene. Na območju enote Maribor se posledično vsako leto stopnjuje število prijav o neobdelanosti kmetijskih zemljišč. Zaradi propada določenih kmetijskih vinarskih podjetij se izredno povečuje število neobdelanih vinogradov in sadovnjakov. Velik problem je tudi v tem, da so zemljišča večinoma v lasti RS in včasih Sklad ne more dobiti novega zakupnika za kmetijska zemljišča, ki so slabo vzdrževana. V obravnavi so tudi večje površine vrnjene po denacionalizaciji raznim skupnostim ter zavezancem, ki ne živijo v Sloveniji, kar velikokrat predstavlja problem za nadaljevanje postopka zaradi nemogočega postopka vročitve.

Zaradi zaraščanja je ogromno prijav mešanih lastništev sklada kmetijskih zemljišč, občine in fizičnih oseb. Posamezne stranke na Kozjanskem niso opravilno sposobne, vendar pa se tudi sklad ne odziva vedno na pozive inšpektorja v primerih ko ne dobi zakupnika. Dostikrat gre pri tem za kompleksno in zahtevno delo z določenimi problemi v ozadju kot so socialni, materialni, zdravstveni problemi, spori z mejo in dedovanjem in denacionalizacija. Potrebno je poiskati dolgoročne rešitve, saj ni smiselno na vsakih nekaj let izdajati odločbe za iste površine.

Glede problematike hitrorastočega panjevca iz rodu Paulownije je bil v spremembi zakona o kmetijskih zemljiščih sprejet nov člen, ki omogoča saditev panjevca na drugih kmetijskih zemljiščih. Določba se glasi: Na zemljiščih, ki so po namenski in dejanski rabi kmetijska, je nasade miskanta ter nasade lesnih, grmovnih in drevesnih vrst, ki niso namenjene pridelavi sadja in oljk, dopustno saditi le, če imajo boniteto manj od 30. Za nasad po tem členu se šteje strnjen nasad rastlin za gospodarsko rabo z gostoto 50 ali več rastlin na ha.

Varstvo kmetijskih zemljišč pred nasipavanji in izkopavanji ter postavitvijo nelegalnih enostavnih objektov

Pristojnosti za ukrepanje pri posegih na kmetijska zemljišča, kot so nasipavanja, izkopavanja in postavljanje nelegalnih objektov ima Inšpekcija za okolje in naravo IRSOP, Inšpekcija za

infrastrukturo ter kmetijska in gozdarska inšpekcija IRSKGLR. Ker se pristojnosti zelo prepletajo je ukrepanje pri takih posegih na kmetijska zemljišča kompleksno. Kmetijska inšpekcija svoje ukrepe utemljuje na podlagi 4., 7. in 107. člena zakona o kmetijskih zemljiščih.

Na področju varstva, nasipavanja in izkopavanja kmetijskih zemljišč ter enostavnih objektov je bilo v letu 2016 skupaj opravljenih 675 pregledov, največ na področju nasipavanja. Izdanih je bilo 127 ureditvenih odločb in sicer 68 zaradi nasipavanja, 50 zaradi enostavnih objektov, predvsem oglasnih panojev in 9 zaradi izkopavanja plodne zemlje oziroma mineralnih surovin. Na vse izdane odločbe se je pritožilo 42 zavezancev, največ, kar 33 se jih je pritožilo v zvezi z odstranitvijo enostavnih objektov (reklamnih tabel na kmetijskih zemljiščih). V izvršilnem postopku je kmetijska inšpekcija izdala 21 sklepov o dovolitvi izvršbe ter 7 sklepov o izvršbi s prisilitvijo. Višina izrečenih glob in denarnih kazni za ta področja je znašala 15.380 €.

V postopku izvršbe je na Obali in na območju Ljubljane izdala 5 sklepov o izvršbi po drugih osebah za odstranitev premičnih objektov kot so kamp prikolice, strojne ute, ki so točkovno vpete v tla, nadstreške in kontejnerje. Pri nadzoru nenamenske rabe kmetijskega zemljišča s postavitvijo objekta se kmetijska inšpekcija zaradi spremembe predpisov, ki urejajo graditev objektov (Zakon o graditvi objektov, Uredba o razvrščanju objektov glede na zahtevnost gradnje), srečuje s težavo, da ni več pristojne inšpekcijske službe, ki bi smela odstranjevati določene objekte (lesene lope na točkovnih temeljih). Tudi pomožni kmetijsko gozdarski objekti se pojmujejo kot objekti po Uredbi o razvrščanju objektov glede na zahtevnost gradnje, vendar pa jih gradbena inšpekcija IRSOP v svojih postopkih ne pojmuje kot objekt, saj to niso objekti po definiciji objekta iz Zakona o graditvi objektov. Se je pa kot pozitivno v letu 2014 pokazala pripravljenost nekaterih občinskih uprav k omilitvi pogojev za postavitev enostavnih kmetijsko gozdarskih objektov na kmetijskem zemljišču za tiste stranke, ki tak objekt dejansko potrebujejo za nemoteno kmetovanje. Kot rezultat te dobre volje sta bila v letu 2014 sprejeta nova akta v občini Piran in Izola.

Glede nasipavanja in izkopavanja kmetijskih zemljišč ugotavljamo, da se posegi izvajajo po celi Sloveniji s poudarkom na kmetijskih zemljiščih v dolinah, kje je teren dostopnejši za težje delovne stroje. Težave, na katere inšpektorji opozarjajo že več let, se pojavljajo tudi zaradi tega, ker je bila do nedavnega intenzivnost gradnje zelo velika ravno na Obali in v ljubljanski regiji, kjer pa država ni poskrbela za ustrezne deponije odpadkov. Ker se z izvedbo nekaterih projektov mudi, so dostikrat gradbena dovoljenja še posebej pri večjih zadevah, v delu odvoza izkopanega materiala, precej nejasna in dvoumna. Izvajalci pa se morajo potem znajti vsak po svoje saj upravne enote in pristojne inšpekcije ne preverjajo obstoj legalnih deponij. Potrebno bi bilo tesnejše sodelovanje med ARSO, MOP in MKGP, v primeru izdajanja odločbe za izvedbo agromelioracije s strani MKGP in izdajanju okolje-varstvenega dovoljenja »OVD« s strani ARSO za vnos zemeljskega izkopa na kmetijsko zemljišče. Ker je postopek pridobivanja OVD dolgotrajen, začne investitor z deli pred pridobitvijo dovoljenj, ker je pač vezan na roke. Ker pa je z deli že pričel, ne dobi odločbe za uvedbo agromelioracije, čeprav bi bila agromelioracija v mnogih primerih upravičena. Zato je potrebno postopke uskladiti. Zemeljski izkop je po Uredbi o ravnanju z odpadki edini odpadek, ki ga lahko vnesemo na kmetijsko zemljišče. V kolikor bi bila ta dva dokumenta izdana za isto kmetijsko zemljišče, si ne smeta nasprotovati, ampak se morata dopolnjevati.

Odlaganje odpadkov, degradacija in postavitve nelegalnih parkirišč na kmetijskih zemljiščih

Na tem področju je bilo v letu 2016 opravljenih 362. pregledov, od tega 270 zaradi odpadkov na kmetijskih zemljiščih ter 84 pregledov zaradi nelegalnih parkirišč na kmetijskih zemljiščih. Izdanih je bilo 63 ureditvenih odločb, pritožilo se je 12 zavezancev. V izvršilnih postopkih je kmetijska inšpekcija v letu 2016 izdala 18 sklepov o dovolitvi izvršbe ter 5 sklepov o izvršbi.

Višina izrečenih denarnih kazni za ta področja je ocenjena na 10.000 €.

Še vedno se ugotavlja, da se večja število primerov, kjer se kmetijska zemljišča uporabljajo kot skladišča za odlaganje različnih odpadkov in ostalega, predvsem gradbenega materiala. Poleg tega se večja število primerov, kjer zavezanci na kmetijskih zemljiščih urejajo parkirišča za tovorna in druga vozila na nelegalen način. Potem pa investitor po izvedenih delih zaprosi za spremembo OPPN. Inšpekcijski postopek je uspešen šele takrat, ko investitor pridobi novo lokacijo, do takrat pa plačuje kazni v izvršbi. Degradacijo povzročajo tudi neznani povzročitelji z odpadki kot so asfalt, beton, plastika, železo in pohištvo.

Uvedba agromelioracij

V letu 2014 se je ustalila praksa, kjer predstavniki ministrstva sproti obveščajo kmetijsko inšpekcijo o prejetih vlogah za uvedbo agromelioracij, izdanih odločbah o uvedbi agromelioracije in izdanih sklepov o zavržbi ali zavrnitvi vlog. Na podlagi teh obvestil je kmetijska inšpekcija IRSKGLR v letu 2016 opravila 70 pregledov na terenu, ugotovila devet nepravilnosti in izdala tri ureditvene odločbe o odpravi pomanjkljivosti pri izvedbi agromelioracij. V prekrškovnih postopkih je izdala 4 odločbe o prekrških v višini 2.550 €.

Vzdrževanje hidromelioracijskih sistemov

Izvajalec vzdrževanja HMS je na podlagi pogodbe z MKGP Sklad kmetijskih zemljišč RS. Inšpektorat izvaja zgolj nadzorno funkcijo nad vzdrževalnimi deli po izplačilih. Tako je bilo v letu 2016 izvedenih 7 kontrolnih pregledov na podlagi ocene tveganja vendar nepravilnosti niso bile ugotovljene.

• MINERALNA GNOJILA

V letu 2016 je na podlagi Zakona o mineralnih gnojilih in Uredbe Sveta 2003/2003 kmetijska inšpekcija IRSKGLR opravila 191 pregledov. Pregledi so bili usmerjeni predvsem na naslednje:

- ali ima mineralno gnojilo registracijo MKO ali pa je ES gnojilo,
- če je mineralno gnojilo ES - ali izpolnjuje pogoje iz Uredbe 2003/2003,
- izpolnjevanje kriterijev kakovosti in pravilna označenost mineralnih gnojil, ki niso »gnojila ES«,
- označenost mineralnih gnojil v slovenskem jeziku,
- kakovost mineralnih gnojil v prometu na podlagi analiz odvzetih vzorcev - skladnost deklariranih vsebnosti hranil z rezultati analize.

Količina gnojil predvsem večjih pakiranj z 50kg in več se v maloprodajnih prodajalnah zadnja leta zmanjšuje. Večji kmetje se praviloma poslužujejo direktne dobave, v trgovinah so ta gnojila na zalogi praviloma le v času sezone. Na drugi strani pa se povečuje število različnih vrst gnojil v manjših pakiranjih, namenjenih vrtničarjem in rabi v gospodinjstvu. Poseben problem predstavljajo pripravki, ki se oglašujejo kot naravna, organska gnojila, z zelo nizko vsebnostjo rastlinskih hranil, ki jih ni mogoče uvrstiti med gnojila, čeprav jih trgovci kot take oglašujejo in zanje ne velja ZMinG in Uredba 2003/2003. Pri majhnih pakiranjih je velikokrat težava tudi ustrezna označenost, saj je zaradi prostega trgovanja z mineralnimi gnojili, uvoz različnih gnojil enostaven, distributerji pa potem ne poskrbijo za ustrezno označenost v slovenskem jeziku ali pa originalne označbe namerno spreminjajo, da se izognejo registraciji gnojila v Sloveniji (pogosto pri organsko-mineralnih gnojilih). Pri pregledih kmetijska inšpekcija

preverja pravilno označenost (deklaracije) mineralnih gnojil v prometu, ki morajo biti v slovenskem jeziku. Mineralna gnojila, ki niso ustrezno označena, se izločijo iz prometa. Najpogostejše napake pri kontroli mineralnih gnojil v prometu so, da deklaracija fizično ni pritrjena na embalažno enoto in da deklaracija ni v slovenskem jeziku. Tretja pogosta napaka izhaja iz rezultatov analiz mineralnih gnojil na kakovost.

Skupno je bilo za odpravo nepravilnosti izdanih 37 inšpekcijskih odločb in 2 opozorili po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru, zaradi storjenih prekrškov pa sta bila izdana 2 plačilna naloga v višini 1.669,18 €, dve odločbi o prekrških v višini 1.669,18 €, 5 opominov ter 2 opozorili po Zakonu o prekrških.

V letu 2016 je bilo za kontrolo kakovosti mineralnih gnojil, iz prometa odvzetih 19 vzorcev gnojil, od katerih trije niso ustrezali deklarirani kakovosti. V vseh primerih so bili proizvajalcu/distributerju naloženi stroški postopka, izdane odločbe o umiku iz prometa, v dveh primerih pa izdane tudi odločbe o prekršku – PN. Nepravilnosti so se v vseh treh primerih nanašale na prenizke vsebnosti analiziranih hranil glede na deklarirane vrednosti, ni pa bilo ugotovljenih nepravilnosti v smislu vsebnosti zdravju škodljivih snovi.

Tabela 15: Rezultati analiziranih vzorcev mineralnih gnojil v letu 2016.

Vzorec gnojila	Sestava	Ustreza DA/NE	Neustrezna hranila	Ukrep
Vetisa, ROSASOL profesionalno gnojilo za cvet		Da	/	/
Valentin EKO univerzalno tekoče gnojilo (Semenarna Lj)	NPK 4-1-5	DA	/	/
Cvetal Gardin (Agroruše)	NPK 7-20-30	DA	/	/
Tekoče kalcijevo gnojilo za vrtnine (Agrolit d.o.o.)		DA	/	/
Gnojilo za paradižnik in plodovke z dolgotrajnim delovanjem (Silk d.o.o., Trzin)	NPK: 16-5-17	Da	/	/
Kristal vodotopno gnojilo za cvet (AGROPROM d.o.o., Medvode)	NPK: 15-5-30 + mikroelementi	DA	/	/
Tekoče gnojilo za citruse (AGROPROM d.o.o. Medvode)	NPK 6-7-8 + mikroelementi	Da	/	/
Belfruto MBS - organsko-miner. gnojilo	NPK: 6-10-15	Ne	P205 skupni: D:10, A: 5,2 (%) P205 vodot.: D: 6,	Odločba o umiku iz prometa, Stroški

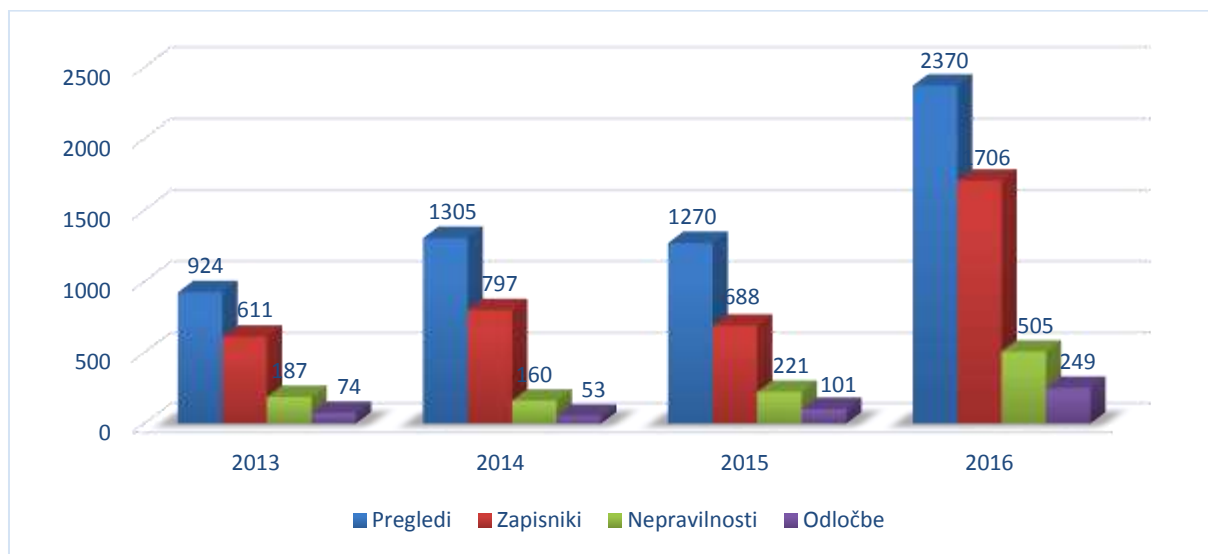
Vzorec gnojila	Sestava	Ustreza DA/NE	Neustrezna hranila	Ukrep
			A: 3,5 K2O vodot.: D:15, A: 11,2	postopka, PN
OLIVETO organsko-miner. gnojilo	NPK-15-5-6 (na deklaraciji je 15-5-5)	Ne	Cd: najv.dov: 3mg/kg P2O5 Anal.: 4,4mg/kg P2O5	Odločba o umiku iz prometa, Stroški postopka, PN
Vigneto	N-P-K: 6-8-16	Da	/	/
Biotip tekoče mineralno gnojilo za cvetoče rastline (Bioteh d.o.o., Radomlje)	NPK: 5-6-8+mikroelementi	DA	/	/
Biotip tekoče mineralno gnojilo za zelene rastline	NPK: 6-8-6+mikrohranila	DA	/	/
Naturen tekoče org.-miner. gnojilo za paradižnik	NPK:3-2-6(+2S+2Na)	DA	/	/
Remin vulkanski prah (distr. Semenarna Ljubljana d.o.o.)	Zmleti vulkanski prah: P2O5, K2O, MgO, CaO, Na2O, Mn, Fe; Cd, Pb	Ne	K2O: D: 1,16 A: 0,04 MgO: D: 6,72 A: 2.36 CaO: D: 7,69, A: 1,37 Na2O: D: 3,21, A: 0,48 Mn: D: 0,18, A: 0,06 Fe: D: 12,99, A: 5,13	Umik iz prometa, Stroški postopka distributerju

Pri pregledih kmetijska inšpekcija preverja označevanje (deklaracije) mineralnih gnojil v prometu, ki mora biti v slovenskem jeziku. Tudi mineralna gnojila, ki niso označena v skladu, izločimo iz prometa. Zaradi neustrezne deklaracije je bilo izločenih 7554,4 kg mineralnih gnojil iz prometa.

Zaradi neustreznih analiznih izvidov in neustrezne deklaracije je bilo od skupaj 7936,4 kg izločenih mineralnih gnojil 2423 kg vrnjeno dobavitelju, 5539.4 kg pa predelanih.

• **UKREPI S PODROČJA ŽIVINOREJE**

S področja Zakona o živinoreji je bilo opravljenih 2370 pregledov. Na podlagi ugotovljenih nepravilnosti je bilo izdanih 249 ureditvenih odločb ali 240 % več kot v letu 2015 predvsem na račun neažurnega sporočanja stanja čebeljih družin v register SIRIS. Na izdane odločbe je bila le ena pritožba pri označevanju čebelnjakov in stojišč. V izvršilnem postopku je bilo izdanih 9 sklepov o dovolitvi izvršbe. V prekrškovnem postopku je bilo izdanih 10 plačilnih nalogov v skupnem znesku 550,70 €.

Slika 8: Primerjava opravljenih pregledov, zapisnikov, ugotovljenih nepravilnosti in izdanih upravnih odločb med leti 2013 do 2016 po Zakonu o živinoreji.

Iz zgornje slike je razvidno, da leto 2016 izstopa, glede statističnih števil. Vzrok za izstopanje od večletnega povprečja je v izvedeni akciji, kjer je kmetijska inšpekcija opravila obširni nadzor sporočanja števila čebeljih družin v Register čebelnjakov ter nadzor označevanja čebelnjakov. Iz tega je razvidno, da je v letu 2016 kmetijska inšpekcija izdala več ureditvenih odločb.

V letu 2016 je kmetijska inšpekcija v okviru svojega dela na področju živinoreje opravila tudi dva sklopa posebej načrtovanega nadzora in sicer:

- nadzor rejskih programov (nadaljevanje izvršilnega postopka iz leta 2014),
- nadzor pripustnih postajah in osemenjevalnih centrih, razen za kopitarje.

V letu 2016 so se nadaljevali nadzori naslednji rejskih programov iz predhodnega leta:

- Rejski program za kranjsko čebelo,
- Rejski program za prašiče SLOHIBRID.

V okviru rejskega programa za kranjsko čebelo je bila izdanih posameznim žlahtniteljem 5 ureditvenih odločb, na področju izvajanja rejskih programov v govedoreji pa 1 sklep o dovolitvi izvršbe zaradi neizvajanja inšpekcijske odločbe iz leta 2015.

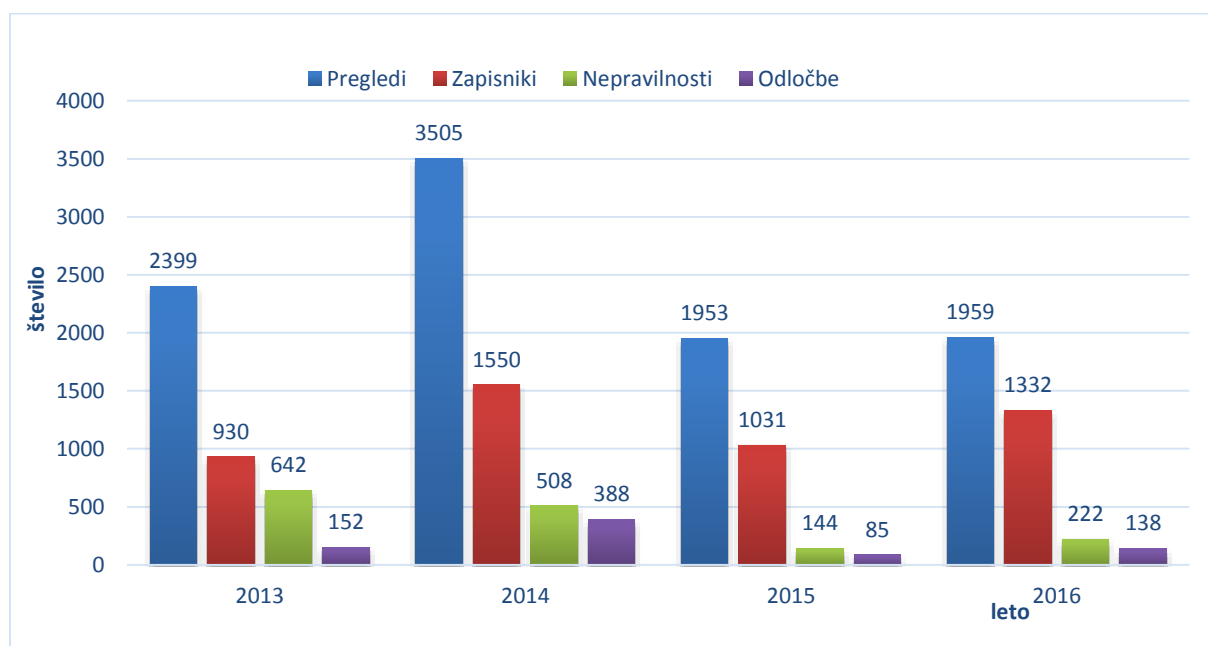
Tabela 16: Število zapisnikov, ugotovljenih nepravilnosti in izdanih odločb po posameznih vrstah živali v letu 2016 in ostalih ukrepih po ZŽiv.

ZAKON O ŽIVINOREJI	št. pregledov	št. nepravilnosti	št. odločb
Identifikacija in registracija govedi	428	50	2
Identifikacija in registracija prašičev	288	45	22
Identifikacija in registracija drobnice	289	46	10
Identifikacija in registracija kopitarjev	27	3	0
Označevanje čebelnjakov in stojišč (23/1,2,4)	1185	358	210
Ostalo	153	3	5

V splošnem kmetijska inšpekcija z leti uveljavlja model nadzora, ki usmerjeno cilja na odpravljanje težave v sklopu posameznega vsebinskega področja.

• **UKREPI S PODROČJA KMETIJSTVA**

Na podlagi Zakona o kmetijstvu je bilo v letu 2016 skupno opravljenih 1959 pregledov, kar je na isti ravni kot v letu 2015. Izdelano je bilo 1332 zapisnikov, ugotovljenih 222 nepravilnosti, izdanih je bilo 138 inšpekcijskih upravnih odločb, kar je za 62 % več kot v letu 2015. V spodnji sliki je prikaz statističnih podatkov o številu pregledov, zapisnikov, ugotovljenih nepravilnostih in izdanih odločb v letu 2013 - 2016.

Slika 9: Primerjava opravljenih pregledov, zapisnikov, ugotovljenih nepravilnosti in izdanih upravnih odločb med leti 2013 do 2016 po zakonu o kmetijstvu.

Izrečeno je bilo 24 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru, izdanih 41 plačilnih nalogov v višini 8.200 € in izdanih 5 odločb o prekrških v višini 2.600 €. Velik delež nadzora je bil v letu 2016 usmerjen v nadzor registrov kmetijskih gospodarstev ter nadzoru tržnic oziroma prodaje primarnih pridelkov končnemu potrošniku in nadzor izvora pridelkov v luči sprememb uredbe o dopolnilnih dejavnostih. Poostren nadzor je potekal od meseca maja do septembra. Nadzor je potekal tudi ob vikendih.

Pri nadzoru registrov RKG je bilo največ upravnih odločb izdanih pri pomanjkljivih evidenca GERK (25 odločb), zaradi ne sporočanja evidenc pridelka oljk in oljčnega olja (49 ureditvenih odločb) ter vpisa o zaposlenih na kmetijah ter o površinah in sortah hmelja v obvezne zbirke podatkov (18 odločb).

V tem letu je bilo kot rečeno največ pregledov opravljenih v zvezi z nadzorom prodaje kmetijskih pridelkov končnemu potrošniku, ki je vezana na osnovno in dopolnilno dejavnost na kmetiji. Opravljeno je bilo 644 pregledov, izdanih je bilo 9 upravnih odločb.

V povezavi z nadzorom prodaje kmetijskih pridelkov na tržnicah je daleč največji del pregledov odpadel na nadzor dopolnilne dejavnosti na kmetijah s 866 pregledi in 51 upravnimi odločbami, kjer prednjačijo odločbe za ureditev pogojev pri predelavi primarnih kmetijskih pridelkov. Sledi nadzor dejavnosti, povezanih s tradicionalnimi znanji z 9. ureditvenimi odločbami ter storitve s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo s 6. upravnimi odločbami.

zanimive so tudi ugotovitve pri nadzoru strojnih krožkov, kjer je bilo opravljenih 53 pregledov in izdanih 15 ureditvenih odločb zaradi pomanjkljive evidence vodenja strojnih storitev članom krožkov.

Tudi v letu 2016 se beleži večje število pregledov v zvezi z pravico do opravljanja kmetijskih opravil (45 pregledov) kjer je bilo izdanih 5 ureditvenih odločb o rešitvi med sosedskih sporov, kjer je bila kmetovalcu onemogočena pot do svojih kmetijskih zemljišč. Pregledi se nanašajo predvsem na prijave, kjer okoliške stanovalce motijo hrup in vonjave, ki izhajajo iz bližnjih kmetijskih gospodarstev. Prijav zaradi hrupa in smradu je vedno več zaradi dejstva, da se urbana območja nesmiselno širijo v podeželski prostor.

Nadzor konoplje in maka

Skladno s Sporazumom o posredovanju podatkov Agenciji Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja (AKTRP) o dejstvih, ugotovljenih pri inšpekcijskem nadzoru, izvedenem na podlagi pravilnika o pogojih za pridobitev dovoljenja za gojenje konoplje in maka (v nadaljevanju sporazum) je kmetijska inšpekcija opravila nadzor in vzorčenje na kmetijskih gospodarstvih in za določitev vsebnosti THC. Kmetijska inšpekcija je v letu 2016 opravila vzorčenje na 34 različnih GERK-ih. Analize je opravil Kemijski inštitut Slovenije. Zaradi težav pri preseženi vrednosti THC pri sorti Finola je Komisija v Uradnem listu EU objavila Izvedbeni sklep (EU) 2016/17 z dne 7. januarja 2016 o izdaji dovoljenja Združenemu kraljestvu, da na svojem ozemlju prepove trženje sorte konoplje, navedene v skupnem katalogu sort poljščin, v skladu z Direktivo Sveta 2002/53/ES. Gre za sorto Finola, saj je ta sorta podobno kot pri nas že drugo leto zapored imela presežene vrednosti THC nad 0,2 %.

Na posevkih maka se preverjata velikost površine in fenofaze.

Pri tem so bili sprejeti na slednji sklepi, ki pri teh vzorcih niso bili v celoti upoštevani:

- Nujno je treba upoštevati čas vzorčenja in sicer se vzorčenje opravi v času 10 dni od datuma konca cvetenja konoplje;
- Pri vzorčenju se nosijo zaščitne rokavice za enkratno uporabo;

- Pred vsakim vzorčenju se škarje ali nož, ki se uporabljata pri vzorčenju razkužita (z alkoholnim robčkom,...) pred stranko;
- V bodoče je treba pri vzorčenju uporabljati zaščitna oblačila za enkratno uporabo.

Vsi ti ukrepi lahko dodatno vplivajo na potek analiz v laboratoriju.

Nadzor tržnic ter nadzor dopolnilnih dejavnosti na kmetiji

Dopolnilna dejavnost na kmetiji (DDK)

Na podlagi programa dela kmetijske inšpekcije 2016, ki je objavljen na spletni strani inšpektorata, se je v mesecu aprilu in maju izvedel nadzor kontrole dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, predvsem kontrole veljavnosti in skladnosti dovoljen za opravljanje dopolnilnih dejavnosti z novo uredbo. V nadzor so vključeni vsi kmetijski inšpektorji. Ker je v Republiki Sloveniji cca 4650 kmetij, ki se ukvarjajo z dopolnilnimi dejavnostmi, dejavnosti pa je preko 14000, smo ugotovili, da upravne enote (UE) zaradi obilice dela ne vnašajo ažurno podatke o registriranih nosilcih dejavnosti in zato so inšpektorji v sodelovanju z območnimi UE obravnavali čim več dejavnosti, ki so ostale neusklajene po 1.1.2016. Približno 85% registriranih dopolnilnih dejavnosti ni bilo vnesenih v novo Aplikacijo za vodenje registra kmetijskih gospodarstev, kar je razvidno pri KMG_MID-u kot navedek »veljavna dopolnilna dejavnost« NIMA, KMG vpisan v: DOP_DEJ (Star RDD). Kmetijski inšpektorji so zato pregledovali dopolnilne dejavnosti, razen tistih, ki jih pregledujejo gozdarski (izdelava drv in lesnih sekancev, storitev gojenje in varstvo gozdov, sečnja, spravilo lesa) ali vinarski inšpektorji (turizem na kmetiji). Nadzor je temeljil na administrativnem nadzoru in nadzoru na kmetiji, kjer se je preverjala:

- dovoljenje UE za opravljanje DDK;
- davčna napoved akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti;
- obseg dejavnosti;
- posebni pogoji po posameznih skupinah DDK;

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti je bilo izdanih 51 odločb o ureditvi pogojev ali prepovedi opravljanja DDK do ureditve pogojev. Največ nepravilnosti je bilo pri ugotavljanju lastnega obsega pridelave kmetijskih pridelkov rastlinskega izvora in pomanjkljivega vodenja evidenc s skupaj 28 izdanimi upravnimi odločbami.

Nadzor tržnic glede porekla sadja in zelenjave ter statusa nosilcev kmetij pri prodaji

V obdobju od januarja do maja 2016 je bilo pregledanih 487 prodajnih mest na 35. tržnicah in premičnih stojnicah ob cestah, obvoznih, trgovskih centrih in termah. Zaradi ugotovljenih nepravilnosti je bilo izdanih 13 opozoril po ZIN, izdanih je bilo 21 upravnih odločb o prepovedi prometa s sadjem in zelenjavo ali predelanimi proizvodi oziroma odpravi pomanjkljivosti (RKG, dovoljenje za opravljanje dopolnilne dejavnosti). Po zakonu o prekrških sta bili izdani 2 opozorili in 4 odločbe o prekrških. V 13. primerih so bile zadeve odstopljene tudi drugim inšpekcijskim službam in sicer UVHVVR zaradi zavajanja sledljivosti in porekla sadja in zelenjave, FURS zaradi tega ker stranke niso izdajale računov ter TIRS-u, ker so imeli zavezanci dvojni status s.p. in fizične osebe – kmetije.

- **GENSKO SPREMENJENI ORGANIZMI**

Prisotnost GSO se trenutno določa na podlagi analiz zelenih delov rastlin koruze, oljne ogrščice in soje na poljih ali semen na kmetijskih gospodarstvih. Vzorci so bili v letu 2016 odvzeti delno pred setvijo, delno pa iz ostankov semena po opravljeni setvi. Odvzeto je bilo 11 vzorcev koruze, 1 vzorec oljne ogrščice in 2 vzorca soje. Na podlagi mnenja presojevalca analiz Nacionalnega inštituta za biologijo so bili vsi vzorci skladni.

- **VZORČENJE TAL NA OSTANKE FFS, NITRATE IN TEŽKE KOVINE NA VVO TER NA ONESNAŽEVALA V TLEH GNOJENIH Z DIGESTATOM**

Pravne podlage so zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 56/2015 s spr.), Uredbe o vodovarstvenih območjih za vodna telesa vodonosnikov ter zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 7/2003, 86/2004, 7/2005 - skl. US, 34/2005 - odl. US, 44/2005, 40/2006, 51/2006 - popr., 115/2006, 139/2006 - odl. US, 17/2008, 21/2008 - popr., 76/2008 - ZIKS-1C, 109/2009 - odl. US, 108/2009, 45/2010 - ZIntPK, 9/2011, 21/2013, 111/2013, 74/2014 - odl. US, 92/2014 - odl. US.) ter Občinski odloki o varovanju zajetij pitne vode.

Izvajalec analiziranja tal je bil nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano iz Maribora. Tla je vzorčil usposobljeni vzorčevalec izvajalca preiskav po akreditirani metodi, kmetijska zemljišča – parcele so določili kmetijski inšpektorji.

V program dela je bilo zajetih 45 lokacij s parcelami. V 32. primerih se je opravilo vzorčenje v dveh ponovitvah. Sedem vzorcev tal je bilo odvzeti na kmetijskih zemljiščih, kjer se je uporabljal digestat iz bioplinarn v letu 2014 in 2015. V času vegetacije je bilo skupaj odvzetih 225 vzorcev tal.

Tabela 17: Število in razporeditev preiskovanih parcel po posameznih inšpekcijskih enotah IRSKGH.

Enota IRSKGLR	Območje podzemne vode	Št. mest vzorčenja digestata na težke kovine in PAH, Nitrate, PCB	Št. mest vzorčenja na VVO državi +(občinski odloki)
MURSKA SOBOTA	Mursko, Prekmursko in Apaško polje	3	3 (2)
MARIBOR	Ormoško polje, Ptujsko polje, Dravsko polje (Ruše in Vrbanski plato)	2	7 (0)
CELJE	Dolina Bolske in Sp. Savinjska dolina ter celjska kotlina	1	3 (2)
LJUBLJANA DOMŽALE IN KAMNIK	Ljubljansko polje in Ljubljansko barje Vodiško polje in dolina Kamniške Bistrice	/	7 (4)
KRANJ	Kranjsko in Sorško polje		1 (3)
KRŠKO	Krško, Brežiško in Čateško polje		0 (3)
NOVO MESTO	Bela krajina	1	
KOPER			3 (0)
Skupaj			24 + (14)

Za leto 2016 je bilo predvideno vzorčenje tal na 45. različnih lokacijah od tega 38 lokacij na VVO (24 državni, 14 občinski) in 7. lokacijah, kjer se je v letu 2015 in 2016 uporabljal za gnojenje digestat iz bioplinarn. V letu 2016 je bila posebna pozornost posvečena izvajanju 11. državnih uredb o vodovarstvenem območju za vodna telesa vodonosnikov Ljubljanskega polja (Ur. list 120/04 s spr.); Ljubljanskega Barja in okolice Ljubljane (Ur. L. RS, št. 115/07, 9/08); Apaškega polja (Ur. list 59/07 in 32/2011); Dravsko-ptujskega polja (Ur. list 59/07 in 32/2011); Ruš, Vrbanskega platoja, Limbuške dobrove in Dravskega polja (Ur. list 24/07 in 32/2011); Slovenj Gradca (Ur.l. RS, št. 56/2015; Selniške Dobrave (Ur. list 72/06 in 32/2011); občin Šmartno ob Paki, Polzele in Braslovč (Ur.l. RS, št. 24/07, 32/2011, 22/2013); občine Jesenice (Ur. l. RS, št. 627/2013) ter kritičnim območjem, kjer so VVO razglašene le na nivoju lokalnih skupnosti. Število posameznih mest vzorčenja je razvidno iz spodnje preglednice 1. Vzorčenje bo potekalo na istih lokacijah v 2. ponovitvah in sicer aprila in junija zaradi ugotavljanja bilančnih vrednosti pesticidov in dušika v tleh (glej prilogo 2).

Na vzorcih iz 35. lokacij na VVO so se določali ostanki 158 aktivnih snovi fitofarmaceutskih sredstev (razširjeni, ožji) in nitratov v dveh ponovitvah, in sicer prvo vzorčenje aprila, drugo pa konec junija. Od tega je 26 aktivnih snovi na seznamu FFS, ki na najožjih vodovarstvenih območjih niso dovoljena za uporabo. V prvi ponovitvi se hkrati določajo težke kovine svinec, cink, kadmij, baker, krom in nikelj.

Tla so bila na 10. lokacijah, kjer je bilo gnojeno s preginitim blatom iz bioplinarn (digestat) meseca aprila vzorčena na kemijske parametre PAH, indikatorski PCB, težke kovine in skupni dušik s skupno gostoto tal.

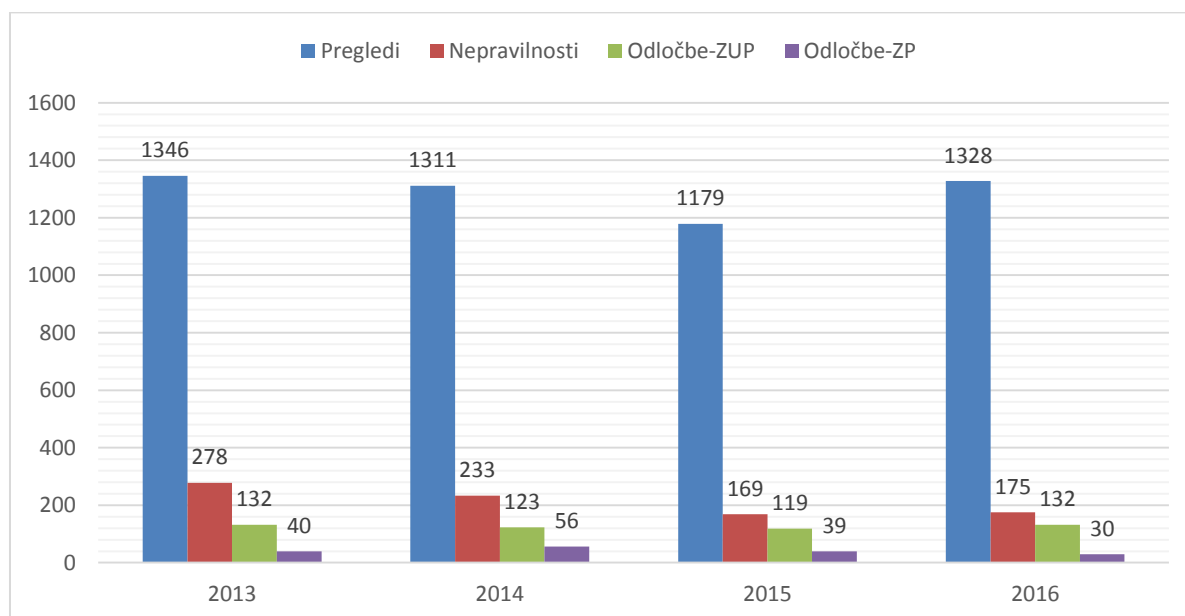
Na podlagi poročil sta bili na najožjih vodovarstvenih območjih izdani dve odločbi o prepovedi gnojenja z živinskimi gnojili zaradi prekoračene vrednosti 250 kg N/ha/leto na enoto kmetijskega zemljišča v uporabi (GERK). Nepravilnosti v zvezi z rabo FFS na VVO, presežki težkih kovin, ki bi izhajali iz kmetijske dejavnosti ter gnojenjem z digestatom iz bioplinarn niso bile ugotovljene. Iz analiznih izvidov namreč niso bile ugotovljene prekoračene mejne vrednosti posameznih snovi v tleh (težke kovine, dušikove spojine, PAH, PCB). Ob tem poudarjamo, da je uporaba digestata in komposta dovoljena na kmetijskih zemljiščih, seveda za proizvod 1. kakovostnega razreda v skladu z omejitvami iz uredbe o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata.

• **UREDBA O VARSTVU VODA PRED ONESNAŽEVANJEM Z NITRATI IZ KMETIJSKIH VIROV**

Na podlagi Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov, kmetijska inšpekcija vrši nadzor nad pravilno rabe organskih gnojil in mineralnih gnojil na kmetijskih zemljiščih s katerim se preprečuje prekomerna obremenitev tal in podtalnice z nitrati, ki lahko izhajajo iz kmetijske dejavnosti. Poleg tega se vrši nadzor na uporabo organskih gnojil na vodovarstvenih območjih in preverja vodotesnost in primerno velikost skladiščnih kapacitet za živinska gnojila na kmetijskih gospodarstvih.

V letu 2016 je kmetijska inšpekcija na podlagi uredbe opravila 1328 pregledov, odkrila 175 nepravilnosti, izdala 132 ureditvenih odločb in izrekla 37 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru. V izvršilnem postopku je izdala 14 sklepov o dovolitvi izvršbe in tri sklepe o izvršbi z denarno prisilitvijo. V prekrškovnih postopkih pa je izdala 3 plačilne naloge v višini 1.600 €, 7 odločb o prekršku v višini 4.000 € ter 20 opominov.

V spodnji sliki je prikazan trend nadzora po uredbi v letih 2013-2016.

Slika 10: Primerjava opravljenih pregledov, ugotovljenih nepravilnosti in izdanih upravnih in prekrškovnih odločb med leti 2013 do 2016 po Uredbi.

Iz zgornje slike je razvidno, da se z leti večja število nadzorov na tem področju, delež nepravilnosti ter število ureditvenih odločb pa je iz leta v leto na isti ravni ali se celo

zmanjšujejo. To je predvsem pomembno zaradi ohranjanja kvalitetne pitne vode, vodnih virov in čim manjšega obremenjevanja tal. V letu 2016 je kmetijska inšpekcija opravila največ pregledov v zvezi z skladiščnimi kapacitetami za živalska gnojila in sicer 753. Pri tem je ugotovila 132 nepravilnosti, izdala 106 ureditvenih odločb ter 8 odločb po Zakonu o prekrških. Največ neustreznih gnojišč in gnojničnih jam je na manjših kmetijah, ki imajo manj kot 10 glav velike živine.

Sledijo ureditvene odločbe zaradi prekomernega vnosa dušika v tla (10). Izdane so bile 4 odločbe o prepovedi gnojenja zaradi omejitev gnojenja. Inšpekcija je izdala tudi 3 odločbe o prepovedi gnojenja ob vodotokih.

• **UREDBA O PREDELAVI BIOLOŠKO RAZGRADLJIVIH ODPADKOV IN UPORABI KOMPOSTA ALI DIGESTATA**

Pravna podlaga za izvedbo nadzora je Uredba o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Uradni list RS, št. 113/2009 5/2013, 22/2015) in Uredba o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata (Uradni list RS, št. 99/2013, 56/2015).

Ugotovitve inšpektorata v letu 2016 so bile naslednje:

- izvedel se je poseben nadzor uporabe digestata na kmetijskih zemljiščih v okolici Črnomlja v letu 2016 z vzorčenji tal;
- vzorčenja tal gnojenih z digestatom na onesnaževala na kmetijskih zemljiščih na celotnem ozemlju Republike Slovenije v letu 2016.

V zvezi z nadzorom uporabe digestata na kmetijskih zemljiščih na območju bioplinarne Črnomelj je Inšpektorat izvedel skupno 77 pregledov kmetijskih gospodarstev, kjer so uporabljali digestat. Pri tem je ugotovil 42 nepravilnosti, izdal 18 ukrepov po Zakonu o prekrških ter 24 ureditvenih odločb zaradi nepopolnih evidenc vodenja sledljivosti digestata od bioplinarne do kmetijskega gospodarstva ter pomanjkanja ali neskladnih analiz tal. V povezavi s problematiko smradu na območju bioplinarne Črnomelj in številnih prijav občanov smo v letu 2016 preverili tudi izvajanje dobre kmetijske prakse pri gnojenju na kmetijskih zemljiščih, ki se gnojijo z digestatom. Odvzetih je bilo 10 vzorcev za ugotavljanje presežkov skupnega dušika v tleh ter težkih kovin, vendar nepravilnosti niso bile ugotovljene.

VINARSKA INŠPEKCIJA

Delo vinarske inšpekcije temelji na učinkovitosti, kakovosti in odgovornosti. Za doseg zastavljenih ciljev smo v okviru strategije dodatno okrepili notranje nadzorne mehanizme, večjo pozornost pa smo namenili tudi učinkoviti uporabi razpoložljivih virov.

Pri delu smo sledili dvema osnovnima ciljema:

1. Zmanjšanje tveganja in stalni nadzor nad varnostjo, kakovostjo in zavajanjem glede geografskega porekla, kakovosti, letnika vina in ostalih proizvodov iz grozdja in vina ter označb, ki spremljajo vino in proizvode iz grozdja in vina.

Za doseg tega cilja je bilo potrebno slediti razmeram na trgu in rezultatom inšpekcijskih pregledov iz preteklih let. Na ta način smo želeli potrošniku zagotavljati kakovostno in zdravstveno neoporečno vino, z zagotovljenim oziroma označenim geografskim poreklom.

2. Preprečevanje sive ekonomije pri prometu z vinom in ostalimi proizvodi iz grozdja in vina. Za doseg tega cilja je bilo potrebno:

- izvajati poostrene nadzore v okviru obstoječe zakonodaje,
- sodelovati z ostalimi inšpekcijami in organi in ostalimi organi, ki sodelujejo v Inšpekcijskem svetu, tu so mišljeni predvsem policija, mobilne enote finančne uprave in medobčinske inšpekcije,
- aktivno sodelovati pri spremembah področne zakonodaje.

Osnova za delo vinarske inšpekcije je Zakon o vinu. Zakon daje vinarskemu inšpektorju naslednje pristojnosti:

- dostopati in pregledovati: vinograde, proizvodne obrate (kleti, polnilnice ipd.), skladišča, v katerih se skladiščijo grozdje, mošt, vino ali drugi proizvodi in enološka sredstva, stanovanjske prostore, v katerih se za promet namenjeni mošt, vino in drugi proizvodi pridelujejo ter v katerih se skladiščijo enološka sredstva, carinska skladišča v prisotnosti carinske službe, objekte, v katerih se grozdje, mošt, vino ali drugi proizvodi prodajajo končnemu potrošniku;
- pregledovati opremo za pridelavo grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov ter opremo za točenje vina;
- pregledovati grozdje, mošt, vino in druge proizvode v proizvodnem obratu, prevoznem sredstvu, prometu, vključno s ponudbo končnemu potrošniku, enološka sredstva, embalažo za mošt, vino in druge proizvode;
- pregledovati označbe na embalaži, ocene mošta, vina in drugih proizvodov, poročila pooblaščenih organizacij, analizne izvide, listine in druge dokumente, ki spremljajo grozdje, mošt, vino in druge proizvode, namenjene za promet, kletarsko evidenco, podatke iz registra vinogradov in registra kmetijskih gospodarstev ter drugo dokumentacijo o grozdju, moštu, vinu in drugih proizvodih pri pridelovalcih, predelovalcih, gostincih in trgovcih, vključno s promocijskim materialom;
- nadzirati izvajanje dela pooblaščenih organizacij;
- jemati na stroške lastnika vzorce grozdja, mošta, vina, drugih proizvodov in enoloških sredstev ter jih dati v analizo;
- organoleptično preizkusiti mošt, vino in druge proizvode.

• **ORGANIZIRANOST IN KADROVSKA STRUKTURA VINARSKE INŠPEKCIJE**

Nadzor nad izvajanjem določb ZVin in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, je v letu 2016 izvajalo trinajst vinarskih inšpektorjev.

Vinarski inšpektorji na Uradu

Vodja vinarske inšpekcije opravlja delo vodje vinarske inšpekcije na Uradu, vodi območno enoto Celje in regijsko koordinacijo inšpekcij v Celju.

Vinarski inšpektorji na enotah in izpostavah

Poleg vodje opravlja delo vinarskih inšpektorjev še 12 zaposlenih. Od tega jih 11 opravlja delo samo na vinarski inšpekciji, 1 pa ima dvojna pooblastila in zaradi problematike v kmetijstvu in pomanjkanja kmetijskih inšpektorjev v Prekmurju večino dela opravi na kmetijski inšpekciji. Od 11 vinarskih inšpektorjev je eden invalidsko upokojen za polovični delovni čas, preostalo polovico pa zaradi zdravstvenih omejitev ne sme opravljati dela na terenu in lahko opravlja samo administrativne naloge.

Dvojna pooblastila

Vinarski inšpektorji zaradi racionalizacije dela na osnovi pooblastil opravljajo tudi nadzore na področju dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, ki so gostinska dejavnost in so povezane s prometom z vinom, to so dopolnilne dejavnosti turizma na kmetiji, kamor spadajo:

- Turistična kmetija z nastanitvijo
- Izletniška kmetija
- Vinotoč
- Osmica

Delo izven rednega delovnega časa

Po vsebini so bile izven delovnega časa izvedene akcije tri vrste akcij:

1. Nadzor prometa z grozdom
2. Nadzor tržnic in turizma na kmetiji
3. Obravnavanje prijav, ki jih ni mogoče obravnavati v delovnem času

Glede časovne razporeditve je bil nadzor prometa z grozdom opravljen v času trgatve, to je od začetka septembra do sredine oktobra. Nadzor tržnic in turizma na kmetiji je potekal celo leto, prijave pa so se izven delovnega časa obravnavale celo leto oziroma po potrebi.

Izven delovnega časa so potekala predavanja za vinogradnike na Kmetijsko gozdarskih zavodih in društvih. Termine za predavanja določijo organizatorji (zavodi in društva) in jih prilagodijo slušateljem. To pomeni, da je bila večina predavanj izvedena v popoldanskih in večernih urah.

- **INŠPEKCIJSKI NADZOR IN UGOTOVITVE PO PODROČJIH NADZORA**
- **Pridelava mošta, vina in drugih proizvodov ter uporaba enoloških postopkov in sredstev**

Postopek pridelave vina se začne s trgatvijo grozdja. Grozdje vsebuje med 120 in 250 gramov sladkorja na liter soka. Ti sladkorji so glukoza in fruktoza, ki sta običajno zastopana v enakih količinah. Glede na vrsto sorte in čas trgatve pa je lahko razmerje tudi drugačno. Poleg sladkorjev je v grozdju prisotnih tudi veliko drugih mineralnih in organskih kislin. Med njimi sta najbolj pomembni vinska in jabolčna kislina.

Postopek pridelave vina se začne s pecljanjem in mletjem grozdja. Mletje ali drozganje se izvaja s posebnimi mlinci, ki grozdnih jagod ne zmeljejo v celoti, temveč samo povzročijo, da kožica počne. Običajno se, predvsem v sodobni pridelavi vina, pri drozganju že v stroju ločijo jagode od pecljev. Pri pridelavi rdečih vin sledi drozganju maceracija zmletega grozdja. Maceracija omogoča podaljšan stik grozdnega soka s trdnimi deli grozdne jagode. Pri tem je posebej pomemben stik soka s kožico jagode, saj se pri tem izvaja ekstrakcija barve, arom, taninov in drugih snovi. Dolžina maceracije je odvisna od sorte grozdja in lahko traja več dni. Pri pridelavi rdečih vin se v postopku maceracije že začne alkoholno vrenje.

Pri pridelavi belih vin se maceracija običajno ne izvaja. Drozga se običajno takoj stisne, mošt, ki pri tem nastane pa je pri belih sortah potrebno nato še razsluziti. Z razsluzevanjem se odstranijo različne snovi, ki sedimentirajo in povzročajo preveliko motnost mošta.

Mošt se nato stoči v sode ali jeklene cisterne. Tam se običajno opravi tudi mlečnokislinska fermentacija ali razkis. S tem kletarji motečo jabolčno kislino v grozdu spremenijo v bolj prijetno mlečno. Nato se prične končna fermentacija ali alkoholno vrenje. Ta faza predstavlja glavni del pridelave vina, v njej pa kvasovke, ki so iz grozdnih jagod prešle v drozgo in mošt, naknadno dodane selekcionirane kvasovke, pretvarjajo sladkor v alkohol. Pri tem nastaja še vrsta stranskih produktov, ki kasneje vplivajo na aromo in značilnosti vina. Po končani fermentaciji, ko je večina sladkorjev pretvojena v alkohol se intenzivnost vrenja zmanjša, v vinu, ki nastane pa ostane nekaj nepovretega sladkorja.

Vse faze pridelave morajo slediti smernicam dobre higienske prakse. Naknadni nadzor nad pridelavo grozdja, mošta in vina se v fazi prometa z vinom opravi na podlagi nadzora evidence o uporabi fitofarmaceutskih sredstev in nadzora kletarske evidence, kjer morajo biti zavedeni tudi vsi enološki postopki.

ZVin dovoljuje uporabo le predpisanih enoloških postopkov in enoloških sredstev pri pridelavi vina.

Glede vodenja **kletarske evidence** inšpektorji ugotavljajo, da jo vodi vedno več pridelovalcev. V skladu z zakonodajo jo vodijo predvsem večji pridelovalci, pri manjših pa opazajo pomanjkljivosti, predvsem pri evidentiranju prodaje vina.

Pri 420 inšpekcijskih pregledih je bilo ugotovljeno 85 nepravilnosti.

Kletarska evidenca zagotavlja sledljivost tudi po **Smernicah dobre higienske prakse** za predelavo grozdja v vino.

Dobra higienska praksa za predelavo grozdja v vino vključuje vse faze od trgatve grozdja do prodaje vina s tem, da nam je pomembno tudi, kako se je grozdje pridelalo, saj se lahko le tako zagotavlja visoko raven varovanja zdravja potrošnikov vina.

Z upoštevanjem uredbe (ES) št. 178/2002 se zmanjšujejo ovire za promet z vinom znotraj EU.

Po uredbi ES št. 852/2004 o higieni živil je za zagotovitev varnosti hrane potreben celovit pristop od kraja primarne proizvodnje do vključno dajanja proizvodov v promet. Vsak nosilec živilske dejavnosti v živilski verigi mora zagotoviti, da varnost hrane ni ogrožena.

Za zagotavljanje javnega zdravja je določeno, da morajo za nadzor nad dejavniki tveganja za varnost vina in hkrati vso odgovornost prevzeti vinarji. Smernice, ki so zasnovane na načelih HACCP, spodbujajo uporabo ustreznih higienskih praks na kmetiji, zato pridelovalcem in predelovalcem svetujemo njihovo uporabo, lahko pa si tudi sami ustvarijo lasten sistem nadzora nad dejavniki tveganja. Nadzor pridelovalca/predelovalca nad tveganji pa ne nadomešča uradnega nadzora.

V kolikor kakšna od tradicionalnih metod proizvodnje, predelave, distribucije ali zaradi posebnih geografskih pogojev odstopa od ustaljene prakse, se zahteve lahko prilagodijo na nacionalnem nivoju.

Nosilci živilske dejavnosti vzpostavijo, izvajajo in vzdržujejo stalne postopke, ki temeljijo na načelih HACCP in vzpostavitev vodenja evidenc, sorazmernih z vrsto in velikostjo živilske dejavnosti, ki dokazuje učinkovito uporabo ukrepov. Evidence morajo biti sproti osvežene, hranjene skozi ustrezno obdobje in vedno na voljo pristojnemu nadzornemu organu.

Zaradi registracije obrata vsak nosilec živilske dejavnosti na način, ki ga zahteva ustrezen pristojni organ, le-tega obvesti o vsakem obratu pod njegovim nadzorom, ki opravlja katero koli stopnjo proizvodnje, predelave in distribucije hrane in sproti sporoča pomembne spremembe.

Po celotni vsebini smernic dobre higienske prakse je bilo opravljenih 259 pregledov in ugotovljenih 54 nepravilnosti.

Po vsebini pridelave so bili opravljeni še naslednji pregledi:

- Omejitev hektarskega pridelka grozdja glede na predvideno kakovostno stopnjo vina (opravljenih 14 pregledov in ugotovljene 4 nepravilnosti)
- Omejitev največjega dovoljenega hektarskega pridelka oz. izplena stiskanja grozdja - 14.000 l / ha (opravljena 2 pregleda in ni bilo ugotovljenih nepravilnosti)
- Pridelava grozdja za pridelavo mošta, vina in drugih proizvodov glede na absolutnost vinogradniških leg (opravljen 1 pregled in ni bilo ugotovljenih nepravilnosti)
- Tehnološka zrelost in kakovost grozdja (opravljen 1 pregled in ni bilo ugotovljenih nepravilnosti)
- Tehnološka zrelost pri trganju grozdja za pridelavo mošta, vina in drugih proizvodov (opravljenih 12 pregled in ni bilo ugotovljenih nepravilnosti)
- Ravnanje z grozdom, moštom, vinom in drugimi proizvodi glede na ohranitev in razvoj vseh njihovih naravnih kakovostnih značilnosti (opravljenih 42 pregled in ni bilo ugotovljenih nepravilnosti)
- Mešanje grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov (opravljenih 93 pregledov in ugotovljena 1 nepravilnost)
- Ravnanje z moštom, vinom in drugimi proizvodi, katerih promet je prepovedan (opravljeni 3 pregledi in ugotovljena 1 nepravilnost)

- **Registracija vinogradov prijava pridelka grozdja, mošta in vina in prijava zalog vina**

V register pridelovalcev grozdja in vina so se dolžni vpisati vsi pridelovalci, ki obdelujejo 0,05 ha ali več vinogradov, pridelek so dolžni prijavljati tisti z 0,1 ha ali več vinograda.

Ocenjuje se, da je v Sloveniji 17.000 ha obdelanih vinogradov, v register pridelovalcev grozdja in vina pa je vpisanih slabih 16.000 ha, pri čemer se pridelek prijavlja iz 14.400 ha. Glede na te podatke je pridelek iz ostalih površin neevidentiran in lahko njegovo količino le ocenimo. Vinarska inšpekcija na podlagi Zakona o vinu izvaja tako nadzor nad obvezo vpisa v register, kot nad prijavo pridelka v register, vendar ugotavlja, da so površine, ki niso vpisane v register izredno majhne. V letu 2016 je bilo pregledanih 1327 parcel, na katerih so orto foto posnetki izkazovali vinograd. Od teh je bilo poslanih 514 dopisov, kjer se je ugotovilo, da je v 112 primerih površina vinograda merila manj kot 5 arov, v 69 primerih so pridelovalci vpisali vinograd v register pridelovalcev grozdja in vina. Skupna površina vpisanih vinogradov je znašala samo 13 hektarjev. V vseh ostalih primerih so pridelovalci vinograd posekali ali pa je površina porasla s samorodnico.

Po vsebini nadzora obveznosti vpisa vinogradov v RPGV je bilo opravljenih 1327 nadzorov in ugotovljenih 514 nepravilnosti.

Zakon o vinu določa, da se v RPGV vpišejo podatki o količini pridelanega grozdja mošta, vina in drugih proizvodov po sortah vinske trte, geografskem poreklu, podatki o odkupljenih in prodanih količinah, o enoloških postopkih ter ocenah mošta, vina in drugih proizvodov, pri pridelavi vrhunskega vina ZGP pa tudi sladkorna stopnja v grozdju ob trgatvi.

Pravilnik o registru pridelovalcev grozdja in vina določa, da morajo pridelovalci, ki obdelujejo najmanj 0,1 ha vinograda, vsako leto, najpozneje do 20. novembra, prijaviti celoten pridelek grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina, vključno s pridelkom, namenjenim za lastno porabo.

Po vsebini prijave pridelka grozdja, mošta in vina ter zalog vina je bilo opravljenih 1311 nadzorov in ugotovljenih 342 nepravilnosti.

- **Promet z grozdem, moštom, vinom in drugimi proizvodi**

Zaradi poostrelega nadzora prometa z grozdem v času trgatev skupaj s policijo, se je nedovoljen promet z grozdem med pridelovalci, ki opravljajo dejavnost kot fizične osebe, zmanjšal. Enako velja tudi za nedovoljen promet z grozdem med različnimi vinorodnimi okoliši za pridelavo kakovostnih vin, zmanjšal se je tudi delež prometa z vinom brez predpisanih listin, k čemur je prispevala tudi sprememba zakonodaje, s katero se je omejil promet z neoriginalno polnjenim vinom samo na turistične kmetije z lastno pridelavo vina in dodatne lokacije vinskih kleti.

Z redno prisotnostjo na terenu, zlasti v gostinskih obratih in trgovinah, se je zmanjšal delež vin, ki jih je bilo potrebno izločiti iz prometa zaradi kakovosti (napake ali bolezni). Največ vina je izločenega prometa zaradi neidentičnosti, kar pomeni, da pridelovalci v embalažo polnijo vino, ki ni enako tistemu, ki so ga dali na ocenitev na pooblaščen organizacijo, s čimer ne zagotavljajo geografskega porekla vina, zato se za tako vino do pridobitve nove ocene prepove promet.

Pri prometu se redno spremlja izvoz in uvoz vina ter nakup iz držav EU, kar je pri vinu omogočeno zaradi dejstva, da gre za trošarinsko blago. Pri večjih pošiljkah vina, k pridejo v državo in so namenjene neposrednemu prometu, se redno jemljejo vzorci vina. Gre predvsem

za vina nižje kakovosti.

Po vsebini nadzora prometa je bilo skupno opravljenih 3829 nadzorov in ugotovljenih 157 nepravilnosti.

Tabela 18: Nadzori so bili opravljeni po naslednjih vsebinah.

	Št. Pregledov	Št. nepravilnosti
Promet z grozđjem, moštóm, vinóm in drugimí proizvodí	165	0
Promet s poskusnim vinóm	3	0
Promet z moštóm, vinóm in drugimí proizvodí, za katere je ocenitev obvezna	1563	40
Promet z moštóm, vinóm in dr. proizvodí glede na opremljenost z listinami države prid. ali listinami izdanimi na njihovi podlagi oz. označenost v skladu s predpisi	53	3
Označitev posod in prijava vinarskemu inšpektorju o posesti mošta, vina ali drugih proizvodov, katerih promet je prepovedan	3	0
Promet z vinóm, ki ni originalno polnjeno in z deželnim moštóm PGO	35	13
Promet z vinóm, ki ni originalno polnjeno in z deželnim moštóm PGO na dodatni lokaciji vinske kleti	14	5
Ravnanje z grozđjem, moštóm, vinóm in drugimí proizvodí v prometu	447	0
Promet z grozđjem, moštóm, vinóm in drugimí proizvodí glede na opremljenost s predpisanimi spremnimi listinami	594	59
Vodenja kletarske evidence o prometu	341	35
Kakovost mošta, vina in drugih proizvodov v prometu	10	1
Organoleptična preizkušnja vina v prometu	601	1

• **Označevanje mošta, vina in drugih proizvodov**

Označevanje je besedno oziroma drugačno (v obliki znaka, slike ali druge oznake) opisovanje pridelka oziroma proizvoda na njegovi embalaži, vključno s transportno embalažo, na spremljevalnih listinah, poslovnih listinah in pri promociji.

ZVin določa, da se za označevanje mošta, vina in drugih proizvodov (na etiketah, embalaži, dokumentih in reklamnem gradivu, pri ponudbi končnemu potrošniku) uporabljajo le predpisane označbe in embalaža. To dvoje potrošnika ne sme zavajati v zmotu glede geografskega porekla, kakovosti, sestavin, sort grozđja, morebitnih odlikovanj, pridelovalcev, posebnih postopkov pridelave ter drugih lastnosti mošta, vina in drugih proizvodov.

Označevanje pridelkov oziroma proizvodov je obvezno za vsak promet oziroma transport pridelkov oziroma proizvodov, razen za:

- transport znotraj istega pridelovalnega oziroma predelovalnega obrata,

- transport med dvema obratoma istega proizvajalca,
- transport pridelkov oziroma proizvodov, namenjenih domači porabi proizvajalca,
- količine, ki v transportu ne presegajo 30 litrov in niso namenjene prodaji.

Označevanje je obvezno za vino, mošt in vinsko žganje, ki je oziroma bo označeno z oznako PGO, za mošt, namenjen predelavi v vino, ter vino, ki je oziroma bo označeno z oznako ZGP, če se pridelki oziroma proizvodi prepeljejo izven pridelovalnega območja (vinorodne dežele oziroma vinorodnega okoliša), tudi če gre za transport znotraj istega pridelovalnega oziroma predelovalnega obrata ali med dvema obratoma istega proizvajalca.

Pridelki oziroma proizvodi morajo biti označeni pri vseh oblikah prometa, promocije in na vseh spremljevalnih listinah. Vse oznake na pridelku oziroma proizvodu morajo izražati resnično stanje in ne smejo kakorkoli zavajati potrošnika glede dejanske kakovosti, sestavin, barve, kakovostne stopnje, geografskega porekla, sorte vinske trte, navedbe pridelovalca, polnilca, ali proizvajalca ter glede nazivne prostornine in drugih lastnosti pridelka oziroma proizvoda. Pridelovalec vina lahko zaradi razmer, vezanih na ponudbo in povpraševanje, kljub odločbi o oceni vzorca vina pooblaščenice organizacije za oceno vina, vino uvrsti v širše geografsko območje oziroma v nižjo kakovostno stopnjo, kar pa mora biti navedeno v njegovi kletarski evidenci. Pridelovalec vina je dolžan takšno zamenjavo oznak prijaviti v roku 60 dni od nastale spremembe pooblaščenici organizaciji, ki je vino ocenjevala, kar pooblaščenica organizacija navede v registru. Pri označitvi pridelka oziroma proizvoda je prepovedana uporaba besed, kot so na primer: "podoben kot", "vrsta", "tip", "stil", "postopek kot", skupaj z nazivom, ki ne označuje dejanskega geografskega porekla, kakovosti oziroma drugih dejanskih lastnosti pridelka oziroma proizvoda.

Za vino z zaščiteno označbo porekla in vino z zaščiteno geografsko označbo je obvezna oznaka geografskega porekla, če ti pridelki oziroma proizvodi za posamezno oznako geografskega porekla izpolnjujejo pogoje iz predpisa, ki ureja kakovost vina, enološke postopke in sredstva.

Oznako geografskega porekla sestavljata:

(a) tradicionalni izraz, ki določa kakovost vina oziroma mošta, namenjenega predelavi v vino, glede na geografsko območje in druge dejavnike, ki vplivajo na kakovost pridelkov in proizvodov, in

(b) geografsko območje, ki je sestavljeno iz:

- geografske označbe iz pravilnika, ki ureja seznam geografskih označb, in
- navedbe vrste geografskega območja.

V splošnem se pri označevanju vin opaža napredek, vendar inšpektorji še vedno ugotavljajo nepravilnosti v zvezi z uporabo geografskih označb in tradicionalnih izrazov in navedbo nekaterih obveznih oznak na vinski etiketi.

Skladno z Zakonom o javni rabi slovenščine mora biti tudi vino, pridelano izven Slovenije pri prodaji na območju Slovenije, na etiketi označeno v slovenskem jeziku. Pri tem se na prodajnih policah opaža nepravilna navedba oznak kakovosti tujih vin, saj distributerji tradicionalne izraze, ki so zaščiteni za vina pridelana v Sloveniji uporabljajo tudi za tuja vina oziroma tradicionalne izraze na etiketah tujih vin direktno prevajajo v slovenski jezik.

Na področju uporabe označb in embalaže je vinarska inšpekcija opravila 1809 pregledov in ugotovila 67 nepravilnosti. Opravljenih je bilo tudi:

- 790 pregledov geografskih oznak in pri tem ugotovljenih 12 nepravilnosti,
- 500 tradicionalnih izrazov in pri tem ugotovljenih 62 nepravilnosti,
- 209 pregledov priznanih tradicionalnih poimenovanj in pri tem ugotovljenih 10 nepravilnosti

• **Enološka sredstva v prometu**

Pridelovalec mošta, vina in drugih proizvodov sme uporabiti le originalno pakirana enološka sredstva, ki vsebujejo le dovoljene aktivne snovi, določene s predpisi Evropske unije, ki urejajo enološka sredstva. Pridelovalec mošta, vina in drugih proizvodov sme uporabljati tudi neoriginalno pakirana enološka sredstva, če jih prodajajo za to usposobljene osebe ter če so opremljena z ustreznimi in jasnimi pisnimi navodili za uporabo.

Prodajalec enoloških sredstev ne sme prodajati enoloških sredstev, če vsebujejo snovi, ki niso dovoljene s predpisi Evropske unije, in sredstev, ki jim niso priložena ustrezna in jasna navodila za uporabo v slovenskem jeziku.

Poleg vzorčenja 16 enoloških sredstev, je bil opravljen tudi nadzor označevanja enoloških sredstev.

Opravljenih je bilo 174 pregledov označevanja enoloških sredstev, nepravilnosti niso bile ugotovljene. Opravljenih je bilo tudi 10 pregledov po vsebini pogojev za prodajo enoloških sredstev. Tudi po tej vsebini ni bilo ugotovljenih nepravilnosti.

• **Nadzor izkrčitve vinogradov**

Cilj ukrepov za prestrukturiranje in preusmeritev vinogradov je v skladu s 46. členom Uredbe (EU) št. 1308/2013, povečati konkurenčnost proizvajalcev vina. Podpora za prestrukturiranje in preusmeritev vinogradov, ki bi lahko prispevala tudi k izboljšanju sistemov trajnostne pridelave ter vplivanja vinskega sektorja na okolje, lahko zajema le eno ali več naslednjih dejavnosti:

- a) zamenjavo sort, vključno s precepljanjem;
- b) spremembo lokacije vinogradov;
- c) ponovno zasaditev vinogradov, kadar je to potrebno po obvezni izkrčitvi iz zdravstvenih ali fitosanitarnih razlogov po navodilu pristojnega organa države članice;
- d) izboljšave metod upravljanja in obdelovanja vinogradov, zlasti uvedbo naprednih sistemov trajnostnega pridelovanja.

Običajna obnova vinogradov, kar pomeni ponovna zasaditev iste zemljiške parcele z isto sorto vinske trte po istem sistemu gojenja, ko se trtam izteče naravna življenjska doba, ne dobi podpore.

Države članice lahko določijo dodatne specifikacije, zlasti glede starosti vinogradov, ki se nadomestijo.

Preverjanje, ali je bila izkrčitev kot ukrep prestrukturiranja in preusmeritve vinograda dejansko opravljena, se v skladu z 42. členom Izvedbene Uredbe Komisije 2016/1150 izvede s pregledom na kraju samem. Pri izkrčitvi celotne vinogradniške parcele ali če je ločljivost daljinskega zaznavanja enaka ali višja kot 1 m², se preverjanje lahko izvede z daljinskim zaznavanjem.

Površine, ki prejemajo podporo za dejavnosti prestrukturiranja in preusmeritve vinogradov, se sistematično preverijo pred in po izvedbi dejavnosti. Pregledajo se tiste parcele, za katere je bila vložena vloga za podporo.

Preverjanje pred dejavnostmi vključuje tudi preverjanje, ali zadevni vinograd obstaja, ali je zasajena površina določena v skladu s členom 44 te uredbe in ali je običajna obnova vinogradov izključena iz drugega pododstavka člena 46(3) Uredbe (EU) št. 1308/2013.

Preveritev se izvede s pregledom na kraju samem. Če ima država članica na voljo zanesljivo grafično orodje ali enakovreden instrument, ki omogoča izmero zasajene površine v skladu s členom 44 te uredbe v računalniško podprtem registru vinogradov, in zanesljive posodobljene podatke o zasajenih sortah vinske trte, se preveritev lahko izvede z upravnimi pregledi, obveznost pregleda na kraju samem pred izvedbo dejavnosti pa se posledično lahko omeji na 5 % vlog, izbranih v skladu s členom 34 te uredbe, da se potrди zanesljivost administrativnega in kontrolnega sistema.

Če se s takim pregledom na kraju samem ugotovijo bistvene nepravilnosti ali odstopanja v regiji ali delu regije, pristojni organ ustrezno poveča število pregledov na kraju samem v zadevnem letu.

Vinogradi se lahko zasadijo ali ponovno zasadijo le, če pridelovalec pridobi dovoljenje za zasaditev vinske trte, ki ga izda Upravna enota.

Izjema so vinogradi, kjer se obdeluje manj kot 0,1 ha vinogradov na kmetijskem gospodarstvu za pridelavo grozdja za vino, ki je namenjeno izključno lastni porabi.

Ločimo dve vrsti dovoljenj:

1. Dovoljenje za ponovno zasaditev

Gre za krčenje obstoječega vinograda in sajenje na isti ali drugi lokaciji istega kmetijskega gospodarstva. Dovoljenje si brez omejitev lahko pridobi vsak, ki krči vinograd in poda vlogo. Pridelovalec vloži vlogo za pridobitev dovoljenja za ponovno zasaditev najpozneje do konca drugega vinskega leta po izvedeni izkrčitvi vinograda ali pa pred izkrčitvijo vinograda, če se zaveže, da bo izkrčitev izvedel najpozneje do konca četrtega vinskega leta po zasaditvi novih vinskih trt.

Upravna enota izda vlogo za ponovno zasaditev na podlagi vloge za izdajo dovoljenja takoj po obravnavi vloge.

2. Dovoljenje za novo zasaditev

Gre za sajenje na novi površini, brez predhodne krčitve. Takšna dovoljenja se izdajo v okviru razpoložljive kvote 1% površine obstoječih vinogradov, kar znaša letno okrog 160 ha. Vlogo za pridobitev dovoljenja za zasaditev vinske trte vloži pridelovalec do 30. Junija pred vinskim letom, v katerem se bo izvedlo sajenje novega vinograda. Upravne enote izdajo dovoljenje do 01. avgusta. MKGP najprej preveri, če skupne površine iz vlog za dovoljenj presegajo 1% razpoložljive kvote. V tem primeru izvede MKGP izbirni postopek v skladu s predpisanimi merili.

Opravljenih je bilo 61 pregledov in ni bilo ugotovljenih nepravilnosti.

• PREKRŠKOVNI POSTOPEK

Prekrškovni ukrepi so bili izrečeni po 9 različnih področjih nadzora. Skupno je bilo izrečenih 152 odločb brez globe oziroma opominov, 32 odločb z globo, 42 plačilnih nalogov in 190 opozoril.

Skupna višina izrečenih glob znaša 88.258,00 EUR.

Za manjše kršitve je bilo izdanih skupaj 190 opozoril.

Pridelava in predelava grozdja

Izdani sta bili dve odločbi, en plačilni nalog z izrečeno globo v višini 1.125 EUR in en opomin.

Kršitve iz vsebine pridelave in predelave grozdja predstavlja, če pridelovalec pridelava grozdje, namenjeno pridelavi mošta, vina ali drugih proizvodov, zunaj vinorodnih območij, razen če pridelava grozdje, namenjeno pridelavi mošta, vina ali drugih proizvodov za lastno uporabo ali če pridelava grozdje za mošt, vino in druge proizvode s tehnologijo, ki ni ustrezna, in če grozdje ob trgatvi nima ustrezne stopnje naravnega alkohola ali je bila presežena omejitev hektarskega pridelka

Register pridelovalcev grozdja in vina

Izdanih je bilo 54 odločb, od tega 29 opominov, 5 odločb z globo in 20 plačilnih nalogov. Skupna višina izrečenih glob znaša 42.709 EUR. Izdanih je bilo tudi 174 opozoril.

Po vsebini registra pridelovalcev grozdja in vina so bile ugotovljene naslednje kršitve:

- s pridelavo grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov se ukvarja pridelovalec, ki za to ne izpolnjuje pogojev,
- s pridelavo grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov se ukvarja pridelovalec, ki ni vpisan v register,
- pridelovalec ni priglasil podatkov v register.

Pridelava mošta, vina in drugih proizvodov

Izdane so bile 3 odločbe, od tega 3 opomini. Izdano je bilo tudi 1 opozorilo.

Po vsebini pridelave mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina so bile ugotovljene naslednje kršitve:

- pridelovalce ni ravnal z grozdom, moštom, vinom in drugimi proizvodi tako, da bi se ohranile in razvile vse naravne kakovostne značilnosti grozdja, mošta in vina,
- zaradi nedovoljenega mešanja grozdja, mošt, vino in drugih proizvodov.

Promet z grozdom, moštom, vinom in drugimi proizvodi iz grozdja in vina

Izdanih je bilo 47 odločb, od tega 28 opominov, 8 odločb z globo in 11 plačilnih nalogov. Skupna višina izrečenih glob znaša 19.330 EUR. Izdani sta bili tudi 2 opozorili.

Po vsebini prometa so bile ugotovljene naslednje kršitve:

- pridelovalec je dal v promet mošt, vino in druge proizvode, ki za to niso primerni ali niso istovetni z listinami, ki ga spremljajo,
- pridelovalec je dal v promet mošt, vino in druge proizvode, za katere se zahteva obvezna ocenitev pred oddajo v promet, a niso ocenjeni,
- pridelovalec je dal da v promet mošt, vino in druge proizvode, ki ne bi smeli biti v

prometu,

- pridelovalec je izven svojega proizvodnega obrata dal v promet vino, ki ni originalno polnjeno.

Kakovost mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina v prometu

Izdanih je bilo 79 odločb, od tega 56 opominov, 16 odločb z globo in 7 plačilnih nalogov. Skupna višina izrečenih glob znaša 21.298 EUR. Izdanih je bilo 9 opozoril.

Po vsebini kakovosti mošta, vina in drugih proizvodov so bile ugotovljene naslednje kršitve:

- mošt, vino in drugi proizvodi niso vsebovali predpisane vsebnosti snovi,
- proizvod je bil pokvarjen (bolno vino zaradi delovanja mikrobov),
- proizvod je vseboval napako (zaradi fizikalno-kemičnih procesov ali sprejema tujih snovi),
- proizvod je bil pomanjkljiv (prenizka ali previsoka vsebnost sestavin),
- proizvod ni ustrezal predpisani kakovosti.

Označevanje mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina

Izdanih je bilo 32 odločb, od tega 31 opominov in 1 plačilni nalog. Skupna višina izrečenih glob znaša 650 EUR. Izdana so bila 3 opozorila.

Po vsebini označevanja mošta, vina in drugih proizvodov so bile ugotovljene naslednje kršitve:

- pridelovalec je uporabil geografsko označbo, tradicionalni izraz in dodatni tradicionalni izraz, čeprav ne izpolnjuje predpisanih pogojev,
- pridelovalec je v nasprotju z veljavno zakonodajo uporabil geografsko označbo, tradicionalni izraz ali dodatni tradicionalni izraz na proizvodih,
- pridelovalec je v nasprotju z veljavno zakonodajo uporabil označbo vino PTP,
- pridelovalec je nepravilno označil izvor mošta, vina in drugih proizvodov,
- pridelovalec je opremil ali dal v promet mošt, vino in druge proizvode z označbami, ki niso predpisane.

Nespoštovanje inšpekcijske odločbe

Izdane so bile 4 odločbe in 1 opozorilo. Skupna višina izrečenih glob znaša 3.000 EUR.

Iz vsebine določil Zakona o inšpekcijskem so bile kršene naslednje določbe:

- na zahtevo inšpektorja in v roku, ki ga je določi inšpektor, stranka ni podala pisnega pojasnila, dokumentacije in izjave v zvezi s predmetom nadzora,
- stranka ni spoštovala z odločbo odrejenih ukrepov inšpektorja.

Enološka sredstva v prometu (ZVin 29)

Izdani so bili 4 opomini.

Postopek je bil uveden, ker je prodajalec enološkega sredstva prodajal sredstvo, ki ne vsebuje izključno dovoljenih aktivnih snovi, ker je prodajal neoriginalno pakirano enološko sredstvo, ni

bil ustrezno usposobljen oziroma prodajalec enološkega sredstva pred prodajo ni opremil sredstva z ustreznimi navodili.

Enološki postopki in sredstva (ZVin 23)

Izdan je bil 1 plačilni nalog v višini 146 EUR.

Kršitev se nanaša na obogatitev, slajenje ali popravljanje kisline v moštu ali vinu brez predhodnega obvestila oziroma izven dovoljenega obsega.

• VZORČENJE

Z namenom kontrole kakovosti, varnosti in zaščite geografskega porekla je bilo odvzetih 275 vzorcev vina:

Tabela 19: Število opravljenih analiz vina po posameznih parametrih.

Področje	Vrsta analize	Število analiz
KAKOVOST VARNOST ZAŠITA GEOGRAFSKEGA POREKLA VINA	- Alkohol v vol%	275
	- Relativna gostota pri 20°C	275
	- Reducirajoči sladkor v g/l	275
	- Skupni ekstrakt v g/l	275
	- Skupna kislina, računana kot vinska kislina v g/l	275
	- Prosta žveplasta kislina v mg/l	275
	- Skupna žveplasta kislina v mg/l	275
	- Organoleptična ocena vzorcev	275
	- Strokovno mnenje	275
	- Vsebnost bakra v mg/l	275
	- Glicerol	100
	- Pepel	10
	- Alergeni (JAJCA IN MLEKO)	24
	- Fosfor	20
	- Dušik	20
	- Metanol	20
- Natrijev klorid	15	
- Dietilenglikol	15	

Od odvzetih 275 vzorcev vina jih 30 ni bilo primernih za promet.

Od 30 vzorcev je bilo 9 takih, ki so bili po kakovosti sicer primerni za promet, vendar niso bili identični z odločbo o ocenitvi oziroma njihovo geografsko poreklo ni ustrezalo deklariranemu.

Največ neidentičnih vzorcev je izhajajo iz vinorodne dežele Posavje (4), Primorske 3, najmanj

pa iz Podravja (2).

Neprimernih za promet je bilo 21 vzorcev (13 iz Podravja, 6 iz Primorske in 2 iz Posavja). Najpogostejša vzroka neprimernosti vina za promet sta bila presežena vrednost skupnega žvepla in napaka (bekser in oksidacija).

VZORČENJE TUJIH VIN

Vzetih je bilo 22 vzorcev tujih vin :

- 1 vzorec vina iz Španije
- 6 vzorcev vina iz Italije
- 4 vzorci iz Francije
- 1 vzorec vina iz Avstrija
- 3 vzorci vina iz Makedonije
- 3 vzorci vina iz Čila
- 1 vzorec vina iz Portugalske
- 1 vzorec vina iz Madžarske
- 1 vzorec vina iz Črne Gore
- 1 vzorec vina iz Hrvaške

Pri vseh vzorcih je bila opravljena analiza naslednjih parametrov:

- Relativna gostota
- Alkohol
- Skupni ekstrakt
- Reducirajoči sladkor
- Ekstrakt brez sladkorja
- Skupne kisline
- Hlapne kisline
- Prosto žveplo
- Skupno žveplo
- Glicerol
- Kovine – baker, železo, cink, svinec, kadmij, aluminij
- Alergeni – jajčni proteini, kazein, lizocim
- Organoleptika
- Ocena primernosti za promet

Rezultati:

Pri vzorcu iz Bih je bila dokazana prisotnost na alergene, zaradi oksidacije ni bil primeren za promet vzorec iz Makedonije.

ANALIZA OSTANKOV PESTICIDOV V VINU

Z namenom kontrole vsebnosti ostankov aktivnih spojin v vinu je bilo vzeti 9 vzorcev vina – iz vsake vinorodne dežele po 3. V vzorcih so bile analizirane 203 aktivne spojine:

1. PRAVNA PODLAGA

Vzorci so bili na ostanke pesticidov analizirani na podlagi 20. člena oziroma 1a odstavka 18. člena Uredbe (ES) št. 396/2005 z dne 23. februar 2005 o mejnih vrednostih ostankov

pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora ter o spremembi Direktive Sveta 91/414/EGS (Uradni list ES številka L 70/2005 s spremembami), ob upoštevanju zahtev iz Uredbe o izvajanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora (Uradni list RS številka 16/2009 s spremembami).

Glede vsebnosti svinca in ohratoksina A so bili vzorci analizirani v skladu z določili Uredbe komisije (ES) št. 1881/2006 z dne 19.12.2006 o določitvi mejnih vrednosti nekaterih onesnaževal v živilih (Uradno list ES številka L 364/2006 s spremembami).

Glede vsebnosti metanola, kadmija, kositra, bakra – skupnega, srebra, cinka, aluminija, arzena, bora kot borove kisline, natrija, železa, fluora ter umetnih barvil je vzorec v skladu z določili Pravilnika o pogojih, ki jih mora izpolnjevati grozdje za predelavo v vino, o dovoljenih tehnoloških postopkih in enoloških sredstvih za predelavo vina in o pogojih glede kakovosti vina, mošta in drugih proizvodov v prometu (Uradni list RS, št. 43/2004 s spremembami).

2. ANALIZIRANI PARAMETRI

V 9 vzorcih vin so bili analizirani naslednji parametri:

KOVINE

fluorid, svinec, kadmij, baker, cink, aluminij, arzen, natrij, železo, kositer, brom, srebro, bor.

PESTICIDI

Analize so bile opravljene na naslednje aktivne snovi in metabolite: aklonifen, akrinatriin, ametoktradin, atrazin, azakonazol, azinfos-etil, azinfos-metil, azoksistrobin, beflubutamid, banalaksil, bifenazat, bifetil, bifentrin, biltertanol, boskalid, boromofos-metil, bromopropilat, bromokonazol, bupirimat, buprofezin, ciflufenamid, ciflutrin, cinidon-etil, cipermetrin, ciprodinil, ciprokonazol, deltametrin, diazinon, difenilamin, difenokonazol, diflufenikan, diklobenil, diklofluanid, dikloforan, diklorfos, dikofol, dimetaklor, dimetenamid, dimoksistrobin, dinikonazol, endosulfan, alfa-endosulfan, beta-endosulfan, endosulfan sulfat, epn, epokskonazol, etion, etofenporks, etofumesat (vsota), etofumesat, etofumesat 2-keto, etoksazol, etoksikvin, etoprofos, etridiazol, famoksadon, fenamidon, fenarimol, fenazakvin, fenbukonazol, fenitroton, fenklorfos (vsota), fenklorfos, fenklorfos okson, fenoksaprop-p-etil, fenpropatrin, fenpropimorf, fentoat, fenvalerat (vsota), fipronil (vsota), fipronil, fipronil sulfon, fludioksonil, flufenacet, fluksapiroksad, flukvinkonazol, fluopikolid, fluopiram, fluorkloridon, flutolanil, flutriafol, fonofos, formotion, fosalon, fosfamidon, fosmet (vsota), fosmet, fosmet okson, fostiazat, heksakonazol, heksitiazoks, heptenofos, indoksakarb, iprobenfos, iprodion, iprovalikarb, izofenfos-etil, izofenfos-metil, izopkarbofos, izoprotiolan, kaduzafos, folpet, kaptan, kaptan+folpet, karbaril, klomazon, klorbenzilat, klorfenapir, klorfenvinfos, klorotalonil, klorpirifos-etil, klorpirifos-metil, klorprofam, klortal-dimetil, klozolinat, krezoksim-metil, kumafos, kvinalfos, kvinoklamin, kvinoksifen, kvintozen (vsota), kvintozen, pentakloroanilin, iambda-cihalotrin, malation (vsota), malaoksan, malation, mekarab, mepanipirim (vosta), mepanipirim, mepanipirim-2-hidroksipropil, mepronil, metakrifos, metalaksil, metazaklor, metidation, metoksiklor, metolaklor, metrafenon, mevinfos, miklobutanil, napropamid, nitralin, nuarimol, 2-fenilfenol, oksadiksil, oksifluorfen, paklobutrazol, paration-etil, paration-metil (vosta), paration-metil, paraokson-metil, pendimetalin, penkonazol, permetrin, petoksamid, pinoksaden, pirafufen-etil, piraklostrobin, pirazofos, piridaben, pridafention, pirifenoks, pirimetanil, pirimifos-etil, pirimifos-metil, pirimikarb (vsota), pirimikarb, pirimikarb-desmetil, piriofenon, piriproksifen, profam, profenofos, prokvinazid, prometrin, propargit, propetamfos,

propikonazol, propizamid, prosimidon, prosulfokarb, protiofos, protiokonazol, resmetrin, spirodiklofen, spiromesifen, tau-fluvalinat, tabufenpirad, tabukonazol, teflutrin,, teknazen, terbutilazin, tetradifon, tetraklorinfos, tetrakonazol, tetrametrin, tolilfluanid (vsota), tolilfluanid, dmst, tolklofos-metil, triadimefon, triadimefon+triadimenc, triadimenol, triazofos, trifloksistrobin,, triflumizol, trifluralin, tritikonazol, valifenalat, vinklozolin, zoksamid, acefat, acetamid, aldikarb (vosta), aldikarb, aldikarb sulfoksid, aldikarb sulfon, aminokarb, benfurakarb, ciazofamid, cikloksidim, cimoksanil, cicromazin, desmedifam, dietofenkarb, diflubenzuron, dikrotofos, dimetoat, dimetoat+ometoat, ometoat, dimetomorf, diuron, etirimol, fenamifos (vsota), fenamifos,), fenamifos sulfoksid,), fenamifos sulfon, fenheksamid, fenmedifam, fenoksikarb, fenpiroksimat, fenpropidion, fention (vsota), fention, fention okson, fention okson sulfon, fention sulfoksid, fention sulfon, flonikamid, flufenoksuron, flusilazol, foksim, forat (vsota), forat, forat sulfoksid, forat sulfon, formetanat, furatiokarb, imazalil, imidaklopid, izoksafitol, izoprokarb, izoproturon, karbendazim+benomil, karbofuran (vsota), karbofuran, 3-hidroksi karbofuran, karboksin, karbosulfan, klofentezin, klorantraniliprol, kloridazon, klorotoluron, klotianidin, linuron, lufenuron, madnipropamid, metaflumizon, metamidofos, metamidron, metiokarb (vsota), metiokarb, metiokarb sulfoksid, metiokarb sulfon, metkonazol, metobromuron, metoksifenoamid, metomil, metomil+tiodikarb, tiodikarb, metosulam, metribuzin, monokrotofos, nitenpiram, oksamil, oksidemeton-metil (vsota), demeton-s-metil sulfon, oksidemeton-metil, pensikuron, pimeprozin, piretrini, prokloraz, propamokarb, propoksir, rotenon, spinosad, spinosin a, spinosin d, spiroksamin, tebufenoamid, teflubenzuron, tiabendazol, tiaklopid, tiametoksam (vsota), tiametoksam, tiofanat-metil, triciklazol, triflumuron, triklorfon, trinekspak-etil, vamidotion (vsota), vamidotion, vamidotion sulfoksid, vamidotion sulfon, ditikarbamati (kot cs2), abemektin, avermektin b1 a, avermektin b1 b.

METANOL

V dveh vzorcih smo analizirali tudi metanol.

UMETNA BARVILA

Tartrazin – E 102, Kinolinsko rumeno –E 104, Oranžno FCF-E 110, Azorubin - E 122, Amarant E-123, Rdeče 4R-E 124, Eritrozin – E 127, Rdeče AC –E 129, Modro E-131, Indigotin-E 132, Modro FCF-E 133, Zeleno-E 142, Črno PN-E 151, Vsota umetnih barvil.

3. REZULTATI

V enem vzorcu ni bilo dokazanega nobenega od zgoraj naštetih parametrov, v ostalih osmih vzorcih so bili v sledovih in pod vrednostjo MVO dokazani naslednji parametri:

- Vzorec št. 1 - iprovalikarb, fenhesamid, iprodion
- Vzorec št. 2 - dimetamorf, ametoktradin
- Vzorec št. 3 - fenheksamid
- Vzorec št. 4 - metalaksil, dimetamorf, boskalid
- Vzorec št. 5 - iprodion
- Vzorec št. 6 - dimetamorf
- Vzorec št. 7 - dimetamorf, metalaksil
- Vzorec št. 8 - iprovalikarb, fenhesamid, dimetamorf, boskalid

Glede na rezultate opravljenih kemijskih preiskav je vzorec, po določilih 7. odstavka 14. člena

Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (Uradni list ES številka L 31/2002) so bili vsi vzorci varni.

Ukrepi

Mejne vrednosti aktivnih snovi pesticidov za vino niso določene, določena je samo meja determinacije. Pri vseh pridelovalcih, kjer je bil vzet vzorec vina za analizo ostankov aktivnih snovi pesticidov, je bil opravljen inšpekcijski pregled smernic dobre higienske prakse.

Dobra higienska praksa za predelavo grozdja v vino vključuje vse faze od trgatve grozdja do prodaje vina s tem, da nam je pomembno tudi, kako se je grozdje pridelalo, saj se lahko le tako zagotavlja visoko raven varovanja zdravja potrošnikov vina.

Z upoštevanjem uredbe (ES) št. 178/2002 (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2002R0178:20060428:SL:PDF>) se zmanjšujejo ovire za promet z vinom znotraj EU.

Po uredbi ES št. 852/2004 o higieni živil je za zagotovitev varnosti hrane potreben celovit pristop od kraja primarne proizvodnje do vključno dajanja proizvodov v promet. Vsak nosilec živilske dejavnosti v živilski verigi mora zagotoviti, da varnost hrane ni ogrožena.

Za zagotavljanje javnega zdravja je določeno, da morajo za nadzor nad dejavniki tveganja za varnost vina in hkrati vso odgovornost prevzeti vinarji. Smernice, ki so zasnovane na načelih HACCP, spodbujajo uporabo ustreznih higienskih praks na kmetiji, zato pridelovalcem in predelovalcem svetujemo njihovo uporabo, lahko pa si tudi sami ustvarijo lasten sistem nadzora nad dejavniki tveganja. Nadzor pridelovalca/predelovalca nad tveganji pa ne nadomešča uradnega nadzora.

V okviru nadzora se je preverilo spoštovanje navodil glede koncentracije in karence pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev in v primeru, če bi bile ugotovljene nepravilnosti, tudi ustrezno ukrepalo.

ANALIZA OSTANKOV MIKOTOKSINOV V VINU

V prometu je bilo vzetih 9 vzorcev vina z namenom kontrole ostankov ohratoksina A v vinu.

Vzorci so bili analizirani v skladu z določili Uredbe Komisije (ES) št. 1881/2006 z dne 19.12.2006 o določitvi mejnih vrednosti nekaterih onesnaževal v živilih (Uradni list ES št. L 364/2006 s spremembami).

Vsi vzorci so bili glede na rezultate opravljenih kemijskih preiskav v skladu s 7. odstavkom 14. člena Uredbe (ES) 178/2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje varni. V njih niso bili določeni ostanki ohratoksina A.

• Analiza enoloških sredstev

BENTONITI

V inšpekcijskih postopkih so bili v prometu vzeti 3 vzorci bentonita različnih proizvajalcev. Vzorci so bili analizirani na naslednje parametre:

- Vlaga (105° C, 4h)

- pH (bentonit/voda = 1/20) – največja dopustna vrednost za naravne kalcijeve bentonite znaša 6,5 do 8,5, za naravne natrijeve ali aktivirane kalcijeve bentonite znaša 8,5 do 10
- Kalcij
- Magnezij
- Kalcij + Magnezij v meq/100g - največja dopustna vrednost znaša 100
- Natrij v g/kg - največja dopustna vrednost znaša manj kot 10g/kg za naravne bentonite in manj kot 35 g/kg za aktivirane bentonite
- Železo v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 600
- Arzen v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 2
- Svinec v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 5

Rezultati

Največje dopustne vrednosti so določene v skladu z zahtevami International Oenological Codex (COEI-1-BENTON; OENO 11/2003 in OENO 441/2011).

V nobenem od vzorcev niso bile presežene mejne vrednosti.

KVASOVKE

V inšpekcijskih postopkih so bili v prometu vzeti 3 vzorci kvasovk različnih proizvajalcev. Vzorci so bili analizirani na naslednje parametre:

- Vlaga (%) - največja dopustna vrednost znaša 8
- Kadmij v mg/kg s.s. - največja dopustna vrednost znaša 1
- Arzen v mg/kg s.s. - največja dopustna vrednost znaša 3
- Svinec v mg/kg s.s. - največja dopustna vrednost znaša 2

Rezultati

Največje dopustne vrednosti so določene v skladu z zahtevami International Oenological Codex (COEI-1-LESEAC; OIV – Oeno 329/2009).

V nobenem od 3 vzorcev ni bil presežen nobeden od analiziranih parametrov.

ENOLOŠKI TANINI

V inšpekcijskih postopkih so bili v prometu vzeti 3 vzorci enoloških taninov različnih proizvajalcev. Vzorci so bili analizirani na naslednje parametre:

- Vlaga (%) - največja dopustna vrednost znaša 10
- Pepel (% v s.s.) - največja dopustna vrednost znaša 4
- Železo v mg/kg s.s. - največja dopustna vrednost znaša 50
- Arzen v mg/kg s.s. - največja dopustna vrednost znaša 3
- Svinec v mg/kg s.s. - največja dopustna vrednost znaša 5

Rezultati

Največje dopustne vrednosti so določene v skladu z zahtevami International Oenological Codex (COEI-1-TANINS; OIV – Oeno 352/2009).

V vseh 3 vzorcih je bila presežena vrednost železa.

Ukrepi

Sredstva so bila umaknjena iz prometa, uvedeni so bili postopki po zakonu o prekrških

HRANA ZA KVASOVKE

V inšpekcijskih postopkih so bili v prometu vzeti 3 vzorci hrane za kvasovke različnih proizvajalcev. Vzorci so bili analizirani na naslednje parametre:

- Železo v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 50
- Arzen v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 3
- Svinec v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 5
- Amonij (NH₃) v % - največja dopustna vrednost znaša 25

Rezultati

Največje dopustne vrednosti so določene v skladu z zahtevami International Oenological Codex (COEI-1-PHODIA; OIV-Oeno 15/2000), (COEI-1-AMMSUL; OIV-Oeno 16/2000) in (COEI-1-THIAMIN; OIV-Oeno 50/2000) .

Vrednosti analiziranih parametrov v nobenem od vzorcev ne presegajo največjih dopustnih vrednosti, navedenih v kodeksi.

Nadzor nad mikrobiološko stabilnostjo v vinu

1. PRAVNA PODLAGA

Vzorci so bili analizirani v skladu s Pravilnikom o pogojih, ki jih mora izpolnjevati grozdje za predelavo v vino, o dovoljenih tehnoloških postopkih in enoloških sredstvih za pridelavo vina in o pogojih glede kakovosti vina, mošta in drugih proizvodov v prometu (Uradni list RS, št. 43/2004). Uporabljena je bila OIV metoda – Method OIV-MA-AS4-01 – Mikrobiološke analize vina in mošta.

2. OPRAVLJENE ANALIZE

V 25 vzorcih vin so bili analizirani naslednji parametri:

- Zračni test – bistrost (7 dni)
- Test v inkobatorju – bistrost (7 dni)
- Skupno število mikroorganizmov
- Mikrobiološka stabilnost vina

3. REZULTATI

- Zračni test – bistrost (7 dni): 8 vzorcev od 25 je bilo po 7 dneh zračnega testa motnih.
- Test v inkobatorju – bistrost (7 dni): 5 vzorcev od 25 je bilo po 7 dneh inkubatorja motnih.
- Skupno število mikroorganizmov:
 - o v 11 vzorcih od 25 je bilo skupno število mikroorganizmov pod mejo detekcije
 - o v 7 vzorcih od 25 je bilo skupno število mikroorganizmov manjše od 500 cfu (za rast sposobnih celic, ki tvorijo kolonije)
 - o v 6 vzorcih od 25 je bilo skupno število mikroorganizmov večje od 1000 cfu
 - o v enem vzorcu je bilo najdenih 40 spor plesni v 100 ml vzorca
- Mikrobiološka stabilnost vina: 9 vzorcev je bilo nestabilnih, 16 pa stabilnih

Vzorci z oznako nestabilni so mikrobiološko nestabilni in se lahko v primeru neustreznega hranjenja pri prodajalcu ali potrošniku (neustrezna temperatura in/ali dostopnost kisika) spremenijo v vina z napako. Glede na opravljene mikrobiološke analize, noben od nestabilnih vzorcev vina ni nevaren za uživanje.

• **POOSTRENI NADZORI**

Nadzor prometa z grozdom

Namen nadzora

Nadzor se opravlja z namenom povečanja deleža prijave pridelka vina in omejevanja nelojalne konkurence registrirani pridelavi vina. Pri nadzoru morajo obvezno sodelovati predstavniki policije ali FURS, ki ustavijo vozilo in legitimirajo voznika.

Podlaga za nadzor

ZVin v 2. odstavku 45. člena določa, da morajo grozdje, mošt, vino in druge proizvode iz grozdja in vina v prometu spremljati predpisane listine, razen:

- v prometu znotraj obratov istega pridelovalca, če razdalja ne presega 40 km in
- če ne prečka meje vinorodnega okoliša (uredba komisije 436/2009).

Z namenom preprečevanja nedovoljenega prometa z grozdom, moštom in vinom zakonodaja določa, da mora spremni dokument za prevoz vina in drugih proizvodov s poreklom v Republiki Sloveniji, ki se začne in konča na ozemlju Republike Slovenije, vsebovati podatke iz priloge VI Uredbe 436/2009/ES in je lahko na pripravljenem obrazcu, ki je priloga tega pravilnika ali drug dokument s podatki iz spremnega dokumenta. Spremni dokument iz tega pravilnika je sestavljen iz izvornika in dveh kopij in je priloga k temu navodilu (6. člen Pravilnika o kletarski evidenci in spremnih dokumentih za promet z vinom (Uradni list RS, št. 96/09)). V treh izvodih se mora nahajati tudi morebitni drug dokument. V vseh primerih imata uradno izdani izpolnjeni spremni dokument in drug dokument, z vsemi zahtevanimi podatki, enako vrednost.

Pravilnik o kletarski evidenci in spremnih dokumentih za promet z vinom (Ur.l.RS, št. 96/2009) določa, da so za prevoz grozdja so potrebni naslednji dokumenti:

- Spremnice (oziroma drug dokument, ki vsebuje predpisane podatke), ki jih izda UE po prijavi pridelka oz. ga napišejo stranke same. Kopijo obdrži pridelovalec, original kupec posreduje na UE, ki mu vpiše kupljen pridelek, drugo kopijo pa obdrži. Grozdje za predelavo v vino lahko kupijo samo s.p. ali d.o.o.
- Fizične osebe lahko kupijo grozdje za lastno porabo in ne za nadaljnji promet. Kupec obdrži kopijo spremnice, pridelovalec original posreduje na UE, ki mu razknjiži grozdje kot prodano končnemu potrošniku, drugo kopijo pa obdrži.

Izvod spremnega dokumenta mora imeti voznik pri sebi za vsak prevoz posebej.

Postopek nadzora

PRIDELOVALEC IN KUPEC STA IZ SLOVENIJE

Grozdje mora spremljati izpolnjen spremni dokument . Če je pridelovalec kooperant kupca, spremni dokument pri razdalji do 40 km ni potreben, saj kooperacijo štejemo kot del proizvodnega obrata. Če razdalja presega 40 km, je potreben dokument. Pri kooperaciji kupec opravi prijavo pridelka grozdja za pridelovalca.

Če je kupec fizična oseba, ki grozdje kupuje za lastne potrebe – rabi spremnico, ker se je menjal lastnik. Prijavo pridelka grozdja opravi pridelovalec sam.

Če se prodaja npr. na tržnici, potrebuje prodajalec spremnico zase, ko prevaža grozdje od vinograda do prodajnega mesta ne glede na razdaljo, ker ni tržnica njegov proizvodni obrat.

Če dokumenta kupec ne potrebuje oz. ga ne želi, ga izpolni pošiljatelj sam na lastno odgovornost, saj bo z njim lahko opravil na UE prijavo pridelka grozdja.

Fizična oseba, ki ima po 4. odstavku 13. člena Zvin zaradi naravne nesreče pridelek zmanjšan za več kot 60% glede na triletno povprečje, lahko kupi grozdje tudi za nadaljnjo prodajo vina – v tem primeru rabi spremnico ne glede na razdaljo, prijava grozdja se opravi na ime pridelovalca, vino pa na ime kupca.

PRIDELOVALEC IZ SLOVENIJE, KUPEC IZ DRŽAVE EU (vse sosednje države so v EU)

V skladu z Uredbo 436/2009 (oprostitve v členu 25) je uporaba predpisanih dokumentov odvisna od razdalje med pridelovalcem in kupcem – če grozdje vozi naš pridelovalec oz. zanj nekdo drug in če je razdalja manj kot 40 km (od vinograda do državne meje), dokument ni potreben, pri razdalji nad 40 km pa je ustrezen kakršenkoli dokument, ki vsebuje podatke iz priloge 1 Uredbe.

Če grozdje prevaža kupec iz tujine sam oz. nekdo v njegovem imenu, mora imeti spremni dokument, ker se je grozdje že menjalo lastnika. Prijavo pridelka grozdja pa opravi pridelovalec.

Če dokumenta kupec ne potrebuje oz. ga ne želi, ga izpolni pošiljatelj sam na lastno odgovornost, saj bo z njim lahko opravil prijavo pridelka grozdja na UE.

PREVOZ GROZDJA DVOLASTNIKOV

Dvolastniki, ki imajo vinograde izven območja RS in imajo potrjeno poreklo (npr. vinograd na Hrvaškem, klet v SLO, od MKO imajo priznano poreklo npr. Štajerska Slovenija) in grozdje peljejo v svojo klet v SLO – če je razdalja od meje do kleti do 40 km, ne rabijo spremnega dokumenta, če pa razdalja presega 40 km, je potreben dokument.

Dvolastniki, ki imajo vinograde v SLO in klet izven SLO, prijavijo pridelek grozdja v Sloveniji, spremnico pa potrebujejo, če je razdalja med vinogradom in državno mejo nad 40 km. Najverjetneje bodo v državi, v katero peljejo grozdje, potrebovali spremnico, zato jim svetujemo, da si priskrbijo dokument.

Izvajanje nadzora

Nadzor se izvaja v sodelovanju s policijo ali FURS v cestnem prometu (ustavljanje vozil, identifikacija osebe po potrebi, priča postopka) ali po potrebi s FURS na tržnicah (identifikacija osebe, priča postopka).

Rezultati nadzora

Skupaj je bilo opravljenih 23 nadzorov, pri katerih je bilo pregledanih 45 subjektov in ugotovljenih 12 nepravilnosti. Vse nepravilnosti so se nanašale na pomanjkljivo spremeno dokumentacijo. Od tega je 10 strank dokumente dostavilo v roku, določenem na zapisniku, dvema so bile izdane odločbe in izrečeni ukrepi v skladu z ZP.

Nadzor tržnic

Namen nadzora

Z namenom, da se pridelovalcem vina omogoči prodaja odprtega vina tudi izven njihove vinske kleti oziroma izven vinorodnega okoliša, je zakonodajalec v preteklosti pridelovalcem omogočil registracijo dodatne lokacije vinskih kleti.

V skladu z ZVin in njegovimi podzakonskimi akti veljajo za dodatne lokacije vinskih kleti enaki pogoji kot za vinske kleti, kjer se vrši proizvodnja mošta in vina.

Na dodatnih lokacijah se lahko vrši prodaja vina izključno končnemu potrošniku ki vino odnese iz mesta nakupa in ga tam ne popije.

Ker se je pojavila kategorija dodatnih lokacij, kjer se vrši promet z vinom po kozarcih, kar že spada v kategorijo gostinske dejavnosti, smo v letu 2015 skupaj s FURS in TIRS izvedli 3 akcije nadzora tržnic.

Rezultati nadzora

Pregledanih je bilo 110 subjekti, in ugotovljenih 25 nepravilnosti. Nepravilnosti, ki jih je ob pregledu ugotovila inšpekcija, so:

- Promet z neocenjenim vinom
- Uporaba nepravilne embalaže
- Nepravilno oziroma zavajajoče označevanje

Nadzor turizma na kmetiji

Povezanost pridelave vina in opravljanja turizma na kmetiji

Večina nosilcev dopolnilnih dejavnosti turizma na kmetiji, ki opravljajo dejavnost v vinorodnem območju, se ukvarja tudi s pridelavo vina. Tako sta pridelava in promet z vinom tesno povezana z opravljanjem turizma na kmetiji in zato se tudi nadzor nad obema dejavnostma, pridelavo vina in opravljanjem turizma na kmetiji, opravi istočasno v pristojnosti enega inšpektorja.

V skladu z Zakonom o ugotavljanju katastrskega dohodka (ZUKD-1) se katastrski dohodek za vinograde ugotovi kot kombinacija tržnega dohodka od pridelka grozdja in vina. Za oljčnike se katastrski dohodek ugotovi kot kombinacija tržnega dohodka od pridelka oljk in oljčnega olja. To pomeni, da sta vino in oljčno olje edina predelana kmetijska proizvoda, za katera ni potrebno registrirati dopolnilne dejavnosti v skladu z ZKme-1.

Če se prodaja in proizvodnja vina opravlja v okviru osnovne kmetijske dejavnosti na kmetiji, za katero je pridelovalec vina obdavčen po katastrskem dohodku, mu za prodajo vina končnemu potrošniku ni potrebno izdati računa. Izdaja računa pa je obvezna v primeru prodaje davčnim zavezancem. Prodajalec vina (in tudi ostalih lastnih primarnih kmetijskih pridelkov) v primeru prodaje davčnim zavezancem ni administrativno obremenjen s to obveznostjo. V praksi to pomeni, da kupec potrebuje račun, prodajalcu pa ga ni potrebno izdati, zato običajno v imenu in za račun prodajalca račun izda kupec, ki račun potrebuje za svoje knjigovodstvo. Račun pa je potrebno izdati tudi za prodajo primarnih kmetijskih pridelkov, če je kmetija vključena v sistem DDV oziroma če se odloči za vstop v dohodninsko obdavčitev, ki se lahko ugotavlja na dva načina:

- po normiranih odhodkih,
- po dejanskem odhodku.

V skladu z zakonom o davku na dodano vrednost se je kmetija dolžna vključiti v sistem DDV, če katastrski dohodek vseh članov kmečkega gospodinjstva za zadnje koledarsko leto preseže 7.500 eurov.

Pridelovalci imajo na podlagi Zkme-1 in Uredbe možnost registracije dopolnilne dejavnosti.

Pogoj za registracijo dopolnilne dejavnosti na kmetiji je aktivno izvajanje kmetijske oziroma gozdarske dejavnosti. Na kmetiji se lahko opravlja več dejavnosti hkrati.

Dopolnilne dejavnosti na kmetiji se, čeprav so povezane s kmetijsko proizvodnjo, v okviru davčne zakonodaje ne obravnavajo kot kmetijstvo, temveč kot katerakoli pridobitna dejavnost. Dohodki kmetov, ki so nosilci dopolnilne dejavnosti na kmetiji, so obdavčeni z davkom od dohodkov iz dejavnosti, ki je eden tistih dohodkov, ki so ob koncu leta obdavčeni tudi z dohodnino.

Osnova, s katero nosilec dopolnilne dejavnosti vstopa v dohodninsko obdavčitev, se lahko ugotavlja na dva načina:

- po normiranih odhodkih,
- po dejanskem odhodku.

Če je na kmetiji registrirana dopolnilna dejavnost, je nosilec pri poslovanju dolžan izstavljeti račune za vsak gotovinski in negotovinski promet.

Vino se na kmetiji lahko prodaja kot osnovni kmetijski pridelek ali v okviru dopolnilne dejavnosti. Podatek o tem, na kakšen način se vino prodaja, je pri nadzoru dopolnilnih dejavnosti za inšpektorja pomemben zato, ker je od načina prodaje odvisna obdavčitev nosilca kmetijske dejavnosti na kmetiji.

Administrativna preveritev podatkov

Pred opravljanjem nadzora na kmetiji se opravi administrativni nadzor Registra pridelovalcev grozdja in vina (RPGV) in pridobitev podatkov na FURS.

V RPGV je potrebno preveriti:

- prijavo pridelka in zalog vina,
- pridelano količino grozdja in vina,
- količino vino, namenjeno za promet (preveriti odločbe pooblaščenih organizacij).

Pri FURS-u si je predhodno potrebno pridobiti podatek, če je kmetijsko gospodarstvo:

- vključeno v sistem DDV za namen osnovne kmetijske dejavnosti,

- ugotavlja davčno osnovo od odhodka iz osnovne kmetijske na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov.

Nadzor na kmetiji

Po administrativnem nadzoru se opravi nadzor na kmetiji. Podatka o vključenosti kmetijskega gospodarstva v sistem DDV in način ugotavljanja davčne osnove morata biti znana vinarskemu inšpektorju, saj je od njiju odvisno vodenje evidence in obveznost izdaje računov za promet z vinom.

Tabela 20: Pregled obveznosti izdajanja računov.

	OSNOVNA KMETIJSKA DEJAVNOST	DOPOLNILNA DEJAVNOSTNA KMETIJI
VINAR NI DAVČNI ZAVEZANEC IN JE OBDAVČEN PO KATASTRSKEM DOHODKU	računa za prodajo vina ni potrebno izdati	račun je potrebno izdati zaradi zakonske določbe, ki velja za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji
VINAR JE DAVČNI ZAVEZANEC ZA NAMEN OSNOVNE KMETIJSKE DEJAVNOSTI IN JE OBDAVČEN PO KATASTRSKEM DOHODKU	potrebna izdaja računa za prodajo vina	račun je potrebno izdati zaradi zakonske določbe, ki velja za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji
VINAR NI DAVČNI ZAVEZANEC ZA NAMEN OSNOVNE KMETIJSKE DEJAVNOSTI IN JE OBDAVČEN PO NORMIRANIH ODHODKIH ALI DEJANSKIH PRIHODKIH	potrebna izdaja računa za prodajo vina	račun je potrebno izdati zaradi zakonske določbe, ki velja za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji
VINAR JE DAVČNI ZAVEZANEC ZA NAMEN OSNOVNE KMETIJSKE DEJAVNOSTI IN JE OBDAVČEN PO NORMIRANIH ODHODKIH ALI DEJANSKIH PRIHODKIH	potrebna izdaja računa za prodajo vina	račun je potrebno izdati zaradi zakonske določbe, ki velja za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji

Vino, prodano v okviru osnovne kmetijske dejavnosti je vino, ki ga stranka kupi na kmetijskem gospodarstvu in ga popije izven kmetijskega gospodarstva ali ga proda naprej okviru svoje gostinske oziroma trgovinske dejavnosti.

Vino, prodano v okviru dopolnilne dejavnosti na kmetiji je vino, ki se popije na kmetijskem gospodarstvu v okviru dopolnilne dejavnosti turizma na kmetiji.

Izvedba nadzora

1. Vinarski inšpektor pri vinarju najprej opravi nadzor osnovne kmetijske dejavnosti v skladu z določili Zakona o vinu.
2. Inšpektor preveri, če vinar vodi ločeno kletarsko evidenco o prodaji vina v okviru osnovne in dopolnilne dejavnosti na kmetiji.
3. Inšpektor preveri izdajanje računov in primerja prodano količino vina iz računov s stanjem v kletarski evidenci in dejanskim stanjem.
4. Sledi nadzor vseh ostalih dopolnilnih dejavnosti, ki se opravljajo na kmetiji.

Rezultati nadzora

V letu 2016 je bilo pregledanih 128 dopolnilnih dejavnosti turizma na kmetiji, pri katerih je bilo ugotovljenih 9 nepravilnosti. Najpogostejše nepravilnosti:

- Kmetija ni zagotavljala zadostnega deleža lastnih surovin

- Preseženo število stolov
- Pomanjkljive evidence

Izdani sta bili 2 odločbi o prepovedi opravljanja dopolnilne dejavnosti, od katerih sta se obe stranki registrirali kot samostojni podjetniki.

Nekatere kmetije imajo poleg turizma na kmetiji registrirane še druge dopolnilne dejavnosti. Takih dejavnosti je bilo pregledanih 15 in pri njih ugotovljeni 2 nepravilnosti.

Pri nadzoru dopolnilnih dejavnosti turizma na kmetiji ugotavljamo večje število gostinskih obratov, s katerimi upravljajo pravne osebe in samostojni podjetniki, ki za gostinski obrat uporabljajo ime Turistična kmetija.

V skladu s 14. členom Uredbe o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji (Uradni list RS, št. 57/2015) spada turizem na kmetiji med gostinske dejavnosti, ki se lahko pod predpisanimi pogoji opravljajo v okviru dopolnilne dejavnosti na kmetiji.

Med dopolnilne dejavnosti turizem na kmetiji, ki je gostinska dejavnost, spadajo naslednje dejavnosti:

1. turistična kmetija z nastanitvijo (SKD 55.202 Turistične kmetije s sobami);
2. izletniška kmetija (SKD 56.105 Turistične kmetije brez sob);
3. vinotoč (SKD 56.105 Turistične kmetije brez sob);
4. osmica (SKD 56.105 Turistične kmetije brez sob).

Ker je imenovanje gostinskega obrata Turistična kmetija, oziroma katero koli podobno ime z uporabo besede kmetija, izven opravljanja dopolnilne dejavnosti na kmetiji, zavajajoče, ne obstaja pa pravna podlaga, ki bi inšpekciji omogočila ukrepanje, je zakonodajalec na podlagi ugotovitev vinarске inšpekcije to obliko zavajajočega poimenovanja vključil med spremembe Zakona o kmetijstvu.

Poostren nadzor prometa z vinom

V mesecu aprilu je bil opravljen poostren nadzor prometa z vinom v Ljubljani z okolico in Celju. Vzetih je bilo 25 vzorcev vina, 24 iz razreda kakovostnih vin in en vzorec iz razreda deželnih vin. Pri vseh vzorcih je bila poleg analize primernosti za promet in identičnosti narejena tudi mikrobiološka analiza.

Rezultati analize:

- Identičnost – 3 analizirani vzorci niso bili identični s citirano odločbo, en vzorec pa ni imel značilnosti deklariranega PTP vzorca.
- Primernost za promet – 3 vzorci niso bili primerni za promet zaradi presežene vrednosti bakra. Dva vzorca sta bila iz Štajerske Slovenije, sorte bela zvrst, letnik 2014. Izmerjena vrednost preseženega bakra je znašala 1,43 mg/l in 1,52 mg/l. Tretji vzorec je bil iz Goriških Brd, sorta Cabernet Sauvignon, letnik 2013. V vinu je bila izmerjena vrednost bakra 2,10 mg/l.

Mikrobiološke analize – pri zračnem testu bistrosti je bilo po 7 dneh 8 vzorcev od 25 motnih. Pri testu bistrosti v inkubatorju je bilo po 7 dneh 5 vzorcev od 25 motnih. Skupni rezultat je bil 9 nestabilnih vzorcev od 25. Glede na opravljene mikrobiološke analize, nestabilni vzorci vin niso bili nevarni za uživanje.

Nadzor nad delom pooblaščenih organizacij

Vzorci vina, ki jih vinarska inšpekcija v okviru svojih pooblastil in zakonskih določil vzame vsako leto v prometu, na podlagi javnega razpisa analizirajo pooblaščenice organizacije za oceno vina. Pooblastilo za izvajanje analiz vina je MKGP z odločbo dodelilo petim laboratorijem (KGZ Maribor, KGZ Nova Gorica, KGZ Novo mesto, KIS, Analiza Ptuj - Andreja Brglez s.p.).

V letu 2016 so analize inšpekcijskih vzorcev vin opravljali štiri laboratoriji, ki so se prijavi na razpis in so izpolnjevali razpisne pogoje - KGZ Maribor, KGZ Nova Gorica, KGZ Novo mesto, KIS.

Na pooblaščenice organizaciji v vinu nato analizirajo posamezne kemijske parametre, ki jih v zapisniku o vzorčenju določi inšpektor. Inšpektor vzame vzorec vina, ga odnese na eno od petih pooblaščenih organizacij, ki poda izvedeniško mnenje, na podlagi katerega inšpektor nato ustrezno ukrepa. Če se stranka z mnenjem ne strinja, lahko zahteva super analizo, kjer nato iste kemijske parametre v istem vinu analizira še druga pooblaščenice organizacija.

Vse pooblaščenice organizacije, ne glede na to, ali so akreditirane ali ne, morajo svoje postopke izvajati v skladu s standardi.

Na podlagi pristojnosti, ki jih vinarski inšpekciji daje Zvin, smo nadzirali izvajanje dela pooblaščenih organizacij. Opravljenih je bilo 18 inšpekcijskih pregledov in ugotovljena ena nepravilnost.

GOZDARSKA INŠPEKCIJA

• Kadrovska zasedba

V preglednici 1 je prikaz števila zaposlenih po enotah in izpostavah inšpektorata in število, oziroma delež časa, ki ga je zaposleni opravljal v gozdarski inšpekciji konec leta 2016. Ob upoštevanju drugih delovnih nalog lahko ugotovimo, da je znašal Fte v gozdarski inšpekciji 14,2 oseb - 1 inšpektor je delal skrajšani delovni čas 4 ure dnevno in lahko opravlja zgolj kabinetno delo, 4 gozdarski inšpektorji so hkrati tudi lovski inšpektorji, 3 gozdarski inšpektorji so hkrati tudi vodje območnih enot inšpektorata. Število gozdarskih inšpektorjev se kljub vedno novim in zahtevnejšim nalogam vse od leta 1995 ni povečalo. V letu 1996 je bilo zaradi pomanjkanja lovskih inšpektorjev sedmim gozdarskim inšpektorjem začasno podeljeno tudi pooblastilo za opravljanje nalog neposrednega nadzora zakonodaje s področja lovstva, kar se je s koncem leta 2014 zmanjšalo na štiri. V letu 2016 so bili na izobraževanje za lovskega inšpektorja ponovno poslani 3 gozdarski inšpektorji, ki bodo v letu 2017 poleg dela gozdarskega inšpektorja opravljali tudi delo lovskega inšpektorja. Na ta način se kratkoročno rešuje problem lovske inšpekcije, hkrati se je zmanjšuje učinkovitost nadzora zakonodaje s področja gozdarstva.

Povprečna starost gozdarskih inšpektorjev je bila 55 let, zato so pogostejše tudi bolniške odsotnosti. V času daljše bolniške odsotnosti na področju odsotnega inšpektorja, rešuje inšpektor, ki ga nadomešča, le prijave, katerih reševanja ni mogoče odložiti. Gozdarski inšpektor s Ptuja že deseto leto opravlja terensko delo inšpektorja na mariborskem območju, ki je zaradi invalidnosti zaposlen za krajši delovni čas. Vodja gozdarske inšpekcije opravlja tudi neposredni inšpekcijski nadzor na izpostavi Grosuplje.

Naloge, ki jih gozdarski inšpekciji nalagajo predpisi, so iz leta v leto večje. Tako smo v zadnjih letih pridobili naloge s spremembami predpisov o kmetijskih zemljiščih, zdravstvenem varstvu rastlin, gozdnem reprodukcijskem materialu, varstvu okolja, ohranjanju narave, o planinskih poteh in o rudarstvu. Pristojnosti za nadzor vožnje z vozili v gozdovih in nabiranja gozdnih sadežev in gob imajo gozdarski inšpektorji tako po Zakonu o gozdovih kot tudi po Zakonu o ohranjanju narave in Uredbi o varstvu samoniklih gliv. Uredba o varstvu pred požari v naravnem okolju daje pristojnost gozdarski inšpekciji le v primeru razglasitve velike ali zelo velike požarne ogroženosti.

Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin nalaga gozdarskim inšpektorjem nadzor širjenja in ukrepanja v primeru pojava karantenskih škodljivih organizmov, vendar zaradi pomanjkanja kadrov gozdarska inšpekcija na tem področju opravlja le najnujnejše naloge, to je predpisane redne letne nadzore v drevesnicah in varovalnih pasovih drevesnic v gozdnem prostoru.

S spremembo Zakona o gozdovih konec leta 2016 so stopile v veljavo knjigovodske listine, ki morajo spremljati prevoz gozdnih lesnih sortimentov.

Z uveljavitvijo določb Uredbe (EU) 995/2010 smo pričeli tudi z nadzorom sistema potrebne skrbnosti gospodarskih subjektov, ki dajejo na trg les in lesne proizvode in obveznost sledljivosti trgovcev v dobavni verigi.

Zmanjšuje se obseg vnaprej načrtovanega dela, saj se število prijav iz leta v leto povečuje.

Inšpekcijski postopki zahtevajo od inšpektorjev poleg strokovnega znanja tudi večšine obvladovanja konfliktnih situacij, ki so sestavni del inšpekcijskega nadzora. Povsem izogniti se jim ni mogoče in vsako leto beležimo prikrite grožnje, grožnje po telefonu, nadlegovanja po telefonu in podobno. Inšpektorji vsako tako grožnjo zabeležijo, v nekaterih primerih o tem obvestijo tudi policijo.

Gozdarska inšpekcija vsako leto opravlja delo izven rednega delovnega časa. Na tak način gozdarski inšpektorji sledimo cilju, da je potrebno v času pričakovanih kršitev poostriži nadzor, ne glede na to ali je to v delovnem času ali izven njega.

V obravnavanem letu smo izven rednega delovnega časa večinoma opravljali nadzor vožnje z vozili v naravnem okolju, nabiranja gob, prevoza in prodaje okrasnih drevesc. Skupaj smo izven delovnega časa opravili 52 ur nadzora.

- **Sodelovanje z drugimi inšpekcijskimi službami**

V gozdarski inšpekciji se zavedamo, da je za učinkovito delo zelo pomembno sodelovanje znotraj inšpekcije, takoj za tem pa sodelovanje z drugimi organi nadzora. Pri tem mislimo na sodelovanje z vsemi inšpekcijskimi in drugimi službami, ki delujejo v gozdu in gozdnem prostoru oziroma so zadolženi za upravljanje ali nadzor gospodarjenja z gozdovi v najširšem smislu. Zato smo pogosto pobudniki takega sodelovanja ali pa se na pobude za sodelovanje od drugod takoj odzovemo. Še posebej smo zadovoljni s sodelovanjem pri obravnavanju konkretnih zadev. Na terenu vzpostavljeno sodelovanje se je pokazalo za učinkovito. Ugotavljamo tudi, da je sodelovanje boljše v tistih predelih in med tistimi inšpekcijami, ki imajo prostore na isti ali sosednji lokaciji, saj tako pride med inšpektorji do osebnega stika.

Pri nadzoru izvajalcev del v gozdovih in nadzoru Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, po katerem opravlja posredni nadzor tudi gozdarska inšpekcija, se je vzpostavilo zelo dobro sodelovanje predvsem s FURS in z delovno inšpekcijo.

Skupaj s FURS je gozdarska inšpekcija v letu 2016 izvedla nadzor 10 pravnih oseb. FURS se je osredotočil na nadzor obračuna davka na dodano vrednost za mesec september 2015, gozdarska inšpekcija pa nadzor sledljivosti lesa.

Pri reševanju konkretnih primerov nelegalnih kopov v gozdnem prostoru, je zelo dobro sodelovanje z rudarsko inšpekcijo.

Tradicionalno dobro je sodelovanje s policijo pri nadzoru voženj z vozili v naravnem okolju, pri nabiranju gozdnih sadežev in gob in kot pomoč pri nadzoru drugih kršiteljev v gozdu, kjer inšpektorji pričakujejo odpor zavezancev.

Kot zelo dobro lahko ocenimo tudi sodelovanje z ZGS. Na vprašanja in zahteve po podatkih, ki jih potrebujemo v inšpekcijskih postopkih, se odzivajo. V začetku preteklega leta je inšpekcija vodstvu ZGS predstavila delo v predhodnem letu in ugotovitve nadzorov s poudarkom na izboljšanju dela ZGS in program dela gozdarske inšpekcije za leto 2016. Posamezni inšpektorji so imeli enake sestanke z vodstvi posameznih območnih enot ZGS. Ocenjujemo, da z našimi predlogi in stališči, ki jih predstavimo vodstvu Zavoda na sestankih in ob izidu letnega poročila, niso vedno seznanjeni tudi na nižjih nivojih oziroma se predlogi izboljšav le počasi udejanjajo v praksi.

Tabela 21: Sodelovanje z drugimi organi in inšpekcijskimi službami:

Organ sodelovanja	Število akcij - predmet
IRSD	7 x terenski nadzor izvajalcev del v gozdovih
Kmetijska inšpekcija	1 x sadnja sadik gozdnega drevja na kmetijskem zemljišču 1 x peskokop 2 x navažanje odpadkov 3 x nenamenska raba zemljišč 1 x krčitev gozda v kmetijske namene
FURS	10 x skupen nadzor sledljivosti lesa pri pravnih osebah
Policija	2 x nadzor voženj v naravnem okolju 2 x prevoza in prodaje okrasnih dreves 3 x nadzor vožnje v naravnem okolju 3 x nadzor nabiranja gob 1 x zapora ceste 1 x asistenca Policije pri inšpekcijskem nadzoru
IRSOP	1 x sečnja v gozdu v krajinskem parku 1 x nadzor voženj z vozili v naravnem okolju in nabiranja gob 5 x poseg v prostor – gradnja enostavnega objekta 5 x navažanje odpadnega materiala
Medobčinski inšpektorat Sežana	1 x nadzor vožnje v naravnem okolju
TIRS	2 x prodaja kostanja
Medobčinska inšpekcija, redarstvo in varstvo okolja - Ljubno	2 x nadzor vožnje v naravnem okolju in nabiranja gozdnih sadežev
UVHVVR	1 x Pawlonija 2 x brestova rumenica

• **Preventivno delovanje gozdarske inšpekcije**

Preventivno delovanje v inšpekcijskih in prekrškovnih postopkih opozarja morebitne kršitelje predpisov na posledice takega ravnanja. Dolžnost preventivnega delovanja je določena v 6. in 33. členu ZIN, po ZP-1 naj bi ravno kaznovanje kršiteljev delovalo tako na kršitelja kot na vse ostale. V gozdarski inšpekciji uresničujemo preventivno delovanje na naslednje načine: z obveščanjem javnosti preko medijev, z odgovori na vprašanja ali na druge načine obveščanja javnosti o predpisih, o dovoljenem pravnem ravnanju, o najpogostejših kršitvah predpisov in o akcijah nadzora. V praksi se najpogosteje poslužujemo telefonskih odgovorov na vprašanja posameznikov, odgovorov na vprašanja po elektronski pošti, dopisov potencialnim kršiteljem, odgovarjamo na vprašanja medijev, redkeje s predavanji ciljnim skupinam.

Mediji nas sprašujejo o predpisih in ukrepih s področja vožnje z vozili v naravnem okolju, o nabiranju gob in drugih gozdnih sadežev, nekaj vprašanj zadeva neposredne domnevne kršitve na terenu in ukrepe gozdarskih inšpektorjev.

V letu 2016 je bila za medije kot vsako leto zanimivo nabiranje gozdnih sadežev, posebna pozornost je bila posvečena sanitarni sečnji.

S preventivnimi dopisi poskušamo potencialne kršitelje odvrniti od protipravnih dejanj. Zaradi sanacije žledoloma in s tem povezano gradacijo podlubnikov je bilo največ teh dopisov na področju varstva gozdov - opozarjanje na roke izvedbe del. Poleg dopisov potencialnim kršiteljem so pomembna tudi tolmačenja gozdarskih inšpektorjev, ki prispevajo k spoštovanju predpisov. Ocenjujemo, da so dopisi in ostale aktivnosti, ki jih izvaja gozdarska inšpekcija kot preventivne ukrepe, dobrodošli in učinkoviti. Vseh teh aktivnosti ni mogoče zabeležiti, zato je spodnja številka zgolj informativna. V letu 2016 je bilo teh preventivnih dejanj 2247 (v letih poprej 553, 234, 92, 152, 156, 155).

Tabela 22: Preventivni dopisi potencialnim kršiteljem

Tema dopisa	število
Sanitarna sečnja - lubadar	2200
Poseg v gozd brez soglasja ZGS	11
Nedovoljene sečnje	12
Gozdni red	1
Izvajalci del v gozdovih	10
Paša v gozdu	2
Raba gozda	11

• **INŠPEKCIJSKI POSTOPEK**

V inšpekcijskem postopku, določenem v ZIN in subsidiarno ZUP, opravljajo inšpektorji temeljno poslanstvo svojega poklica. Inšpekcijski postopek je tisti, v katerem je moč z odločbami doseči vzpostavitev zakonitega stanja s prepovedjo ali zapovedjo. Glavno poslanstvo inšpekcijskih služb je, da v primerih kršitev z inšpekcijskimi postopki zagotovijo izvrševanje predpisov. Poleg tega inšpekcijske službe s svojimi poročili, pobudami in predlogi sporočajo izvršni veji oblasti o stopnji izvrševanja posameznih predpisov in predlagajo njihove spremembe. Na ta način so pripravljavci predpisov seznanjeni z učinkovitostjo predpisov in stopnjo njihovega uresničevanja.

S prekrškovnim postopkom, ki ga inšpekcijski organi izvajajo od leta 2005, jim je dana možnost, da s sankcijo podkrepijo dolžnost spoštovanja predpisov. Vendar si je potrebno prizadevati, da inšpektorji prvenstveno uvedejo inšpekcijski postopek. Vsak postopek naj bi se začel kot inšpekcijski postopek, v katerem je potrebno do podrobnosti ugotoviti dejansko stanje, čas, kraj in zavezanca za izvršitev obveznosti. Inšpekcijski postopki so čedalje bolj zahtevni tudi zaradi vse pogostejše prisotnosti odvetnikov, ki zastopajo zavezance. To zahteva od inšpektorjev še dodatno pozornost na formalno zakonitost. Zahtevni so tudi izvršilni postopki, ko zavezančeve obveznosti izvrši tretja oseba ali ko izvršitev odločbe dosežemo z denarno prisilitvijo zavezanca. Nenehno spreminjajoča se zakonodaja ne nudi ustreznega stabilnega okolja za dobro in učinkovito delovanje.

V preteklem letu so gozdarski inšpektorji opravili 2999 pregledov, izdali so 160 odločb v inšpekcijskem postopku, 310 sklepov v zvezi s temi postopki in 16 sklepov v izvršilnih postopkih. V izvršilnih postopkih je bila zavezancem za neizvršitev inšpekcijske odločbe zagrožena izvršba z denarno prisilitvijo. Ta način izvršbe odrejenih obveznosti se uporablja zaradi tega, ker je ta način izvršbe v določenih primerih ustrežnejši, ker je cenejši, hitrejši in predstavlja manjši pritisk na zavezanca. Izdanih je bilo tudi 161 opozoril po 33. členu Zakona o inšpekcijskem nadzoru. Glede na leto poprej lahko ugotovimo, da je bilo v lanskem letu ponovno opravljenih znatno več pregledov. V gozdarski inšpekciji se večina inšpekcijskih postopkov opravi zaradi kršitve predpisov, ki jih nadzira gozdarska inšpekcija. Pričnejo se na osnovi ugotovljenih nepravilnosti, ki jih pri svojem delu ugotovi ZGS, na osnovi drugih podatkov o nepravilnostih, ki jih bodisi prejmemo od kvalificiranih prijaviteljev ali iz drugih prijav in na podlagi lastnih ugotovitev. Vedno manj postopkov se prične na osnovi letnega načrta dela, ki predvideva nadzor načrtovanja, gojenja in v zvezi z njim obseg financiranja in sofinanciranja del. Postopki ugotavljanja kršitev in odgovornosti zanje običajno zahtevajo terenski ogled, zaslišanje, ukrep in spremljanje izvršitve ukrepov.

Podrobnejši pregled opravljenega dela po posameznem predpisu je razčlenjen v nadaljevanju. Tekstovni del poročila dopolnjujejo preglednice, ki so na koncu poročila. Analiza postopkov in ukrepov je prikazana v preglednicah od št. 14 do št. 21. Preglednice 14, 16, 18 in 20 prikazujejo pregled vseh ukrepov in v preglednicah 15, 17, 19 in 21 je prikazan pregled ukrepov po posameznem predpisu glede na kršene člene.

• **GRADACIJA PODLUBNIKOV 2016**

Zavod za gozdove Slovenije (ZGS) je takoj po žledolomu leta 2014 opozarjal na nevarnost prenamnožitve podlubnikov in ta napoved se je žal uresničila v največjem možnem obsegu. Gozdarska inšpekcija je vse svoje sile usmerila v to, da bi s svojimi ukrepi pospešila sanacijo tako žledoloma, kot tudi žarišč podlubnikov, kršitelje pa za kršenje zakonodaje tudi ustrezno kaznovala.

Poleti 2016 smo zaradi enormnega obsega poškodovanosti gozdov in velikega obsega sanacije v žledu poškodovanih gozdov delovali predvsem preventivno in kršitelje opozarjali, da je potrebno sanitarne sečnje izvesti takoj oz. jih opozarjali na spoštovanje rokov, ki so bili določeni v odločbah ZGS. Proti tistim, ki naših opozoril niso upoštevali, smo tudi prekrškovno ukrepali. S predstavniki ZGS smo imeli številne sestanke z namenom, da spodbudimo lastnike gozdov k odgovornemu pristopu do sanacije. Izboljšali smo komunikacijo med obema službama in ZGS opozarjali tudi na napake v njihovih upravnih postopkih. Njihovi upravni postopki so namreč podlaga za naše nadaljnje delo v prekrškovnem postopku. Tako je ZGS v letu 2014 gozdarskim inšpektorjem omogočil dostop do baz podatkov ZGS, kjer lahko spremljamo dinamiko izdajanja odločb, enostavno dostopamo do podatkov o pretečenih odločbah, o posekih brez odkazila in o izdanih sklepih o dovolitvi izvršbe. Ta dostop nam omogoča boljše delo, boljši pregled, manjše obremenjevanje revirnih gozdarjev ob iskanju informacij in hitrejši odziv inšpekcije. Rok, da prekrškovni organ uvede prekrškovni postopek zoper lastnika, ki sanacije lubadarja ni izvedel pravočasno, je sicer 2 leti od storitve prekrška. Menimo, da z našo odzivnostjo z uvedbo prekrškovnega postopka takoj po storjenem prekršku pripomoremo k hitrejši sanaciji.

Zaradi velikega obsega sanacijskih sečenj se je pojavila težava s pomanjkanjem izvajalcev del v gozdovih. Gozdarska inšpekcija ima kot pomoč lastnikom pri iskanju usposobljenih izvajalcev za izvajanje del v gozdovih javno objavljen seznam izvajalcev, ki so ob inšpekcijskem nadzoru izpolnjevali pogoje strokovne usposobljenosti ter varstva in zdravja pri delu delavcev. Dostopen je tudi seznam izvajalcev, ki smo jim dela v gozdu prepovedali opravljati na naslovu:

[\(http://www.ikglr.gov.si/si/delovna_podrocja/izvajanje_del_v_gozdovih/\)](http://www.ikglr.gov.si/si/delovna_podrocja/izvajanje_del_v_gozdovih/).

Do konca marca 2015 je bilo sanirano manj kot 60 % iglavcev poškodovanih v žledu, torej so bile več kot eno leto v gozdu velike količine iglavcev, ki so jih podlubniki lahko napadli in so predstavljale potencialna gojišča za močno prenamnožitev populacij podlubnikov.

Ker se je IRSKGLR zavedal, da se bo gradacija podlubnikov nadaljevala tudi v letu 2016, si je že v programu dela gozdarske inšpekcije kot prvo prioriteto zadal poostren nadzor nad izvajanjem sanitarne sečnje in preventivnih varstvenih del. Na podlagi izvedenih ukrepov v letu 2015 in napovedi, da bo v letu 2016 količina s podlubniki napadenih dreves najmanj enaka kot leto poprej, smo že z aprilom delo gozdarskih inšpektorjev prerazporedili tako, da so pri vodenju prekrškovnih postopkov gozdarski inšpektorji iz vzhodnega dela države, kjer so bile težave s podlubniki manjše, pomagali pri delu najbolj obremenjenim inšpektorjem. S septembrom so pri sledenju evidencam ZGS, odpiranju spisov in sestavljanju obvestil o prekrških, gozdarskim inšpektorjem pomagali celo inšpektorji za kmetijstvo.

Tudi v letu 2016 smo lastnikom gozdov, ki so prejeli odločbe ZGS, še pred iztekom zimskega roka za posek z lubadarji napadenih dreves poslali preko 2000 opozorilnih dopisov, da bi pospešili zimsko sečnjo lubadark. Odziv na te preventivne dopise je bil zelo pozitiven. Inšpektorji smo z vpogledi v evidence ZGS sprotno vodili prekrškovne postopke proti lastnikom, ki po preteku roka določenega v odločbi ZGS, še niso niti pričeli z delom ali pa močno zamujali z izvršitvijo odločb. Z intenziviranjem dela ZGS, z doslednejšim izdajanjem sklepov o dovolitvi upravne izvršbe v primerih, ko lastniki niso izvedli sanacijske sečnje in preventivnih varstvenih del, se je intenziviralo tudi naše delo.

Upravni postopki so v primerih večjega števila solastnikov, pri čemer vsi tudi niso znani, in v primeru, ko ne vemo kdo in kje je lastnik gozda, zelo zapleteni. Gozdarska inšpekcija se je, najprej na postojnskem, vključila v postopke določanja začasnega zastopnika za lastnike gozdov, ki jih ni bilo mogoče izslediti. Ne zgodi se ravno redko, da zemljiškoknjižno stanje gozdnih parcel ni urejeno, lastniki so preminuli, njihov naslov je neznan, nimajo vpisan EMŠO, vpis v zemljiško knjigo je še iz 19. stoletja, skratka so neizsledljivi in nimajo pravnih naslednikov, ki bi bili dosegljivi v razumnem roku. Izvedba sanacijsko varstvene sečnje je nujen ukrep v javnem interesu, ki ga ni mogoče odlagati, saj je ogroženo premoženje večjih vrednosti in zahteva hitro in učinkovito ukrepanje, ki pa ni mogoče, če zemljiškoknjižno lastništvo parcel ni urejeno. V takih primerih gozdarska inšpekcija s sklepom postavi začasnega zastopnika, ki izvede sanitarno sečnjo, sredstva pridobljena s prodajo lesa, zmanjšana za stroške, ki so nastali do prodaje lesa, pa so se začasno deponirajo na posebnem podračunu RS.

Ob žledolomu in prenamnožitvi podlubnikov se je izkazalo, da je dotedanji koncesijski sistem gospodarjenja z državnimi gozdovi neodziven na nepričakovane dogodke večjega obsega, da je bil vpliv koncedenta na koncesionarje zanemarljiv, stanje v nekoncesijskih gozdovih pa ni bilo nič boljše. Pričakovali smo, da bo z ustanovitvijo družbe za gospodarjenje z državnimi gozdovi prišlo do učinkovitejšega gospodarjenja in da bo, v primeru naravnih ujm, državna družba v pomoč tudi zasebnim lastnikom s tehničnimi zmogljivostmi in pri prodaji lesa. Izkazalo se je, da nova organiziranost gospodarjenja z državnimi gozdovi zaenkrat prav tako ne omogoča izvajanja sanitarnih sečenj v rokih, ki jih določi ZGS, zato so inšpektorji, v smislu enake obravnave pred zakonom uvedli prekrškovne postopke tudi proti novoustanovljenemu podjetju Slovenski državni gozdovi.

S hitro uvedbo prekrškovnih postopkov (zelo kmalu po storitvi prekrška) smo želeli pospešiti izvedbo sanacije taji v privatnih kot v državnih gozdovih in menimo, da smo bili uspešni. To kaže tudi veliko število odločb o prekrških z izrečenim opominom, saj so kršitelji svoje obveznosti opravili v času od uvedbe prekrškovnega postopka do izdaje prekrškovne odločbe. Naš osnovni namen je bil s hitrimi prekrškovnimi postopki pospešiti izvajanje sanitarnih sečenj.

Tabela 23: Prekrškovni ukrepi zaradi neizvedbe sanitarnih sečenj v določenih rokih

Leto	Št. uvedenih prekrškovnih postopkov	Št. izrečenih ukrepov v prekrškovnih postopkih			Skupaj izrečeni prekrškovni ukrepi	Poslani preventivni dopisi
		opozorilo	opomin	globa		
2015	364	56	162	77	295	507
2016	1363	260	646	271	1177	2200

Takega velikega obsega del inšpekcija za gozdarstvo s tako kadrovske zasedbo v prihodnjih letih zagotovo ne bo mogla kakovostno opraviti. Pojavljajo se nam že zaostanki v drugih, prav tako pomembnih inšpekcijskih in prekrškovnih postopkih. Tako velik obseg vodenja prekrškovnih postopkov je inšpektorje prikovala v pisarne. Naša fizična prisotnost na terenu se je zelo zmanjšala, kar ni dobro, saj s tem krnimo naše preventivno delovanje na terenu.

Gozdarska inšpekcija ugotavlja, da je ZGS v letu 2016 v primerjavi z letom 2015, glede na zamude in neizvršitev sanitarnih sečenj v predpisanem roku, izdal več sklepov o izvršbi. ZGS od septembra 2016 redno obvešča gozdarsko inšpekcijo o izdanih sklepih o izvršbah. Na nekaterih območnih enotah še vedno glede na število kršitev izdajo zelo malo sklepov o izvršbi. ZGS še vedno v izreku nekaterih C odločb določa fiksen rok za izvedbo odločbe ali pa ta rok veže na datum izdaje odločb, čeprav je edino smiselno rok izvedbe vezati na datum vročitve odločbe. Pri izvršitvi teh odločb se lupljenje s sežiganjem ostankov praktično ne uporablja več, prav tako se je, kljub financiranju s proračunskimi sredstvi, v praksi malo uporabljalo tretiranje s kemičnimi sredstvi in insekticidne mreže.

Posamezna območja so po žledu ter napadu podlubnikov v letih 2015 ter 2016 že precej ogolela tako se postavlja ključno vprašanje obnove po ujmah poškodovanih gozdov. Naravna obnova kaže razvoj pionirskih gozdov z velikim deležem grmovnih vrst ter veliko pokrivnostjo z zeliščnim slojem.

- **Zakon o gozdovih (ZG)**

Največ opravljenega dela gozdarskih inšpektorjev je bilo namenjenega nadzoru ZG. V letu 2016 je bilo v inšpekcijskih postopkih opravljenih 2999 pregledov, od tega jih je bilo 84 opravljenih pri ZGS v okviru izpolnitve načrta rednih pregledov, kamor sodijo pregled vzdrževanja gozdnih cest, pregled sofinanciranja gozdnogojitvenih in varstvenih del in pregled evidenc in gozdnih kronik.

Najpogostejša kršitev predpisov, ki jo je obravnavala gozdarska inšpekcija v lanskem letu, je kršitev določb s področja varstva gozdov, predvsem neizvajanja sanitarnih sečenj v določenih rokih, ki je bilo v inšpekcijskih postopkih obravnavano 949 krat. Kljub temu, da je bila gozdarska inšpekcija v letu 2014 še bolj pozorna na tovrstne kršitve zaradi posledic žleda, je zaradi počasne sanacije iglavcev poškodovanih z žledom v letih 2015 in 2016 prišlo do izjemne razširitve podlubnikov, kar se odraža tudi v izjemnem porastu števila inšpekcijskih postopkov. Gozdarski inšpektorji preventivno obveščajo potencialne kršitelje, da naj opravijo vsa potrebna dela. Na obvestilo gozdarske inšpekcije se pozitivno odzove večina potencialnih kršiteljev, tako da izvršijo odločbe ZGS. Usklajeno in pravočasno delovanje tako ZGS, ki v primeru

nepravočasno izvedene sanitarne sečnje uvede izvršilni postopek in gozdarske inšpekcije, ki uvede prekrškovni postopek, prinese zelene rezultate na področju varstva pred podlubniki. Gozdarska inšpekcija je lani zaradi odprave posledic nepravilnosti pri izvedbi varstvenih del izdala 4 inšpekcijske odločbe in 4 opozorila po ZIN.

Povsem v vrhu števila kršitev predpisov je še vedno posek brez ali v nasprotju z izdano odločbo ZGS, saj je bilo lani izvedenih 554 pregledov legalnosti sečnje. Ugotavljamo, da se število kršitev te vrste z leti ne zmanjšuje. Gozdarska inšpekcija prejme poročila o poseku brez odločbe od ZGS oz. si podatke o nedovoljenih sečnjah pridobi z neposrednim vpogledom v njihove evidence, vendar vseh kršitev zaradi visokega števila ne more obravnavati. Prijave fizičnih oseb, ki se nanašajo na posek brez odkazila imajo pogosto izvor v medsosedskih ali družinskih sporih. Konec junija 2016 je MKGP zahtevalo, da preverimo koncesionarje, ki naj bi tik pred koncem koncesije v državnih gozdovih sekali in kradli. Gozdarska inšpekcija pri nadzoru ni ugotovila nepravilnosti.

Tretji najpogostejši razlog inšpekcijskega ukrepanja so posegi v gozd brez soglasja ZGS oziroma kršitve 21. člena ZG. Sem po vsebini sodijo še krčitve gozdov brez dovoljenja ZGS in sečnje na golo. Pregledov te vrste kršitev je bilo 124. Izdanih je bilo 8 inšpekcijskih odločb in 11 opozoril po ZIN. Posegi v gozd se izvajajo najpogosteje za namene gradnje objektov, pogostokrat tudi za to, da kršitelji te površine uporabljajo za različne druge namene. Problem postaja iz leta v leto večji. Kadar gre za gradnje objektov v gozdu ali za navažanje odpadnega materiala v gozd in gozdni prostor, so ukrepi gozdarske inšpekcije odvisni tudi od tega ali bosta gradbena in okoljska inšpekcija opravili svoj del inšpekcijskih postopkov. Pri teh kršitvah je pomembno, da vse inšpekcijske službe, ki imajo pristojnosti ukrepanja v teh primerih, delujejo usklajeno. Mislimo na istočasne in tudi skupne preglede, ugotavljanje dejanskega stanja in tudi hkratnega zaslišanja zavezancev. Vendar je sodelovanje v takih primerih različno od območja do območja. Želimo si boljšega sodelovanja in s tem posledično hitrejšega odpravljanja nepravilnosti. Problem pri teh kršitvah so izjemno dolgotrajni postopki, v katerih zavezanci uporabijo vsa pravna sredstva, da bi lahko čim dalj časa obdržali in uporabljali stanje v nasprotju s predpisi. Posegi v gozd in gozdni prostor so tudi težko popravljivi, če sploh so in zahtevajo znatna finančna sredstva, običajno precej večja, kot so bila potrebna za sam poseg.

Gozdarska inšpekcija ugotavlja, da ZGS v nekaterih območjih ne javlja vseh nelegalnih kršitev gozda, ob reviziji načrta gozdnogospodarske enote te krčitve enostavno izloči iz gozdne maske, kljub temu da po veljavnih občinskih prostorskih načrtih ostaja tam namenska raba gozd. ZGS mora v skladu z določbami 28. alineje 56. člena ZG vse nedovoljene posege, tudi če so starejši, javiti pristojni inšpekciji. Poleg tega odločbe K, izdane za kršitev gozda, niso vložene v pregledovalnik XTI do katerega ima dostop gozdarska inšpekcija.

Obnovo opustošenega gozda mora z izdajo odločbe zagotoviti ZGS. Kljub tem težavam gozdarska inšpekcija dokaj uspešno obravnava in sankcionira te krčitve, saj število odločb ZGS, v katerih določajo obveznost obnove gozdov zaradi opustošenja, ni veliko.

V preteklem letu je bilo izvedeno 114 inšpekcijskih nadzorov zaradi kršitev določil 1. odstavka 18. člena ZG, to je zmanjševanje ravnosti in rodovitnosti rastišč, stabilnosti ali trajnosti gozda oziroma ogrožanje funkcij gozdov. Običajno gre po obsegu za manjše posege v gozd in gozdni prostor zaradi odlaganja ali odvzemanja materiala, postavitve začasnih objektov in za primere, ko je zaradi poseka drevja prišlo do zmanjševanja funkcij gozdov. Pojavljati pa so se začeli tudi obsežni navozi izkopnega materiala pri gradnji večjih objektov v gozd, kar je po našem mnenju tudi posledica večjega nadzora pri navažanju na kmetijske površine. Obravnavano je bilo tudi nabiranje borovnic z nedovoljenimi pripomočki. Izdanih je bilo 18 opozoril po ZIN in 14 ureditvenih odločb v inšpekcijskih postopkih.

Sečnja, spravilo, zlaganje in prevoz v nasprotju s predpisi o varstvu gozdov in v nasprotju s predpisi o izvajanju sečnje je bila lani obravnavana 107 krat, izdane so bile 4 inšpekcijske

odločbe in 26 opozoril po ZIN.

Nepravilnosti, ki se nanašajo na gradnjo in vzdrževanje gozdnih cest in vlak so bile lani obravnavane v 62 primerih. Tudi v teh primerih ugotavljamo, da ZGS prepozno reagira na nepravilnosti v zvezi s tem, saj gradenj in vzdrževanja ne spremlja in ne prepreči nepravilnosti. Gozdarska inšpekcija ugotavlja tudi, da ZGS ne beleži vseh sprememb na vlakah v tehnološkem delu gozdnogojitvenih načrtov. Gozdarska inšpekcija je lani zaradi odprave posledic nepravilnosti pri gradnji in vzdrževanju gozdnih cest in vlak izdala 4 inšpekcijske odločbe in 3 opozorila po ZIN.

Zaradi uporabe gozdnih cest v nasprotju z režimom, vožnje zunaj gozdnih cest, čezmerne uporabe cest in nedovoljene zapore gozdnih cest so gozdarski inšpektorji opravili 59 pregledov, izrekli zavezancem v inšpekcijskih postopkih 4 opozorila ZIN in izdali 3 inšpekcijske odločbe. Do kršitev pri uporabi gozdnih cest pride največkrat zaradi neupoštevanja režima uporabe, bodisi da gre za trajno prepoved prometa, označeno s prometni znakom ali za začasno prepoved uporabe prometnice. Redki so primeri obravnavanja prekomerne uporabe gozdnih cest, zaradi česar na gozdni cesti ostanejo posledice take uporabe, lani je bila obravnavana ena taka zadeva.

V 22 primerih je bila obravnavana ograditev posameznih delov gozda v nasprotju s predpisi. Gre za primere ograjevanja svoje lastnine, pogosto se gozdna površina stika z gradbeno ali pa gre za ograditev gozda ob pašniku, pa tudi za ograje obor za rejo divjadi. Ograje so namenjene zaščititi svoje lastnine, vendar ker niso postavljene v skladu s predpisi, jih gozdarska inšpekcija obravnava kot kršitev ZG. V inšpekcijskem postopku se zavezancem dopusti možnost pridobitve soglasja za postavitev ograje, če to ni možno, se odredi odstranitev. Gozdarska inšpekcija je lani izdala 5 inšpekcijskih odločb in izrekla 4 opozorila po ZIN.

Nadzor porabe proračunskih sredstev, namenjenih subvencioniranju gojitvenih in varstvenih del

Gozdarska inšpekcija ima v skladu z ZG pristojnost nadzirati porabo proračunskih sredstev, ki so namenjena financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove in gozdarstvo. Ker je teh sredstev iz leta v leto manj, se je z leti manjšal tudi obseg inšpekcijskega nadzora. V letu 2016 je obseg nadzora majhen predvsem zato, ker se je vsa energija lastnikov gozdov, ZGS in inšpekcije usmerila v čim hitrejšo izvajanje sanitarne sečnje dreves napadlih s podlubniki. V letu 2016 je bilo pregledano 45 obračunov gojitvenih del. Pregledana gojitvena dela so bila izvedena na površini 21,63 ha, skupna obračunana vrednost je znašala 9.012 EUR.

Gozdarska inšpekcija je v enem pregledanem objektu ugotovila neustrezen obračun, naloženo je bilo, da se izvede nadomestna gojitvena dela, ki so bila po izvedbi tudi pregledana. V dveh primerih je bilo ugotovljeno napačno obračunavanje subvencije. V prvem primeru je bila obračunana napačna površina, prav tako je bila namesto II. stopnje poudarjenosti funkcij obračunana I. stopnja. Razliko v vrednosti 134,55 evrov, je ZGS po izreku opozorila popravil, saj subvencija še ni bila izplačana. V drugem primeru je bila namesto II. stopnje poudarjenosti funkcij obračunana I. stopnja. Ker je bila lastniku za 75,47 evra preveč izplačana subvencija in obračuna ni bilo mogoče popraviti, saj je že šel v izplačilo, je lastnik brez obračunane subvencije opravil gojitveno delo v tej protivrednosti. V primeru sanacije gozda po ujmi je bila ugotovljena nepravilnost tako pri izvedbi sadnje (preveliko število sadik za površino, sadike so bile neustrezno posajene v sestoj, ki so ga napadli podlubniki), kot pri neizvršeni obžetvi, ki je bila obračunana. Zaradi navedenega je bil disciplinsko obravnavan pristojni revirni gozdar, ki je potem na lastne stroške presadil neustrezno posajene sadike na drug neporaščen del iste gozdne parcele. ZGS je lastniku izdal odločbo o takojšnji izvedbi obžetve nasada.

Problematika področja vlaganj v gozdove že leta ostaja nespremenjena. Nizek obseg sredstev

porabijo predvsem tisti lastniki gozdov, ki sami izrazijo željo po opravljanju gojitvenih in varstvenih del v svojih gozdovih. ZGS obračuna opravljena dela in o tem šele ponekod pozno jeseni obvesti gozdarsko inšpekcijo, ko je zelo težko ali skoraj nemogoče ugotoviti kakovost izvedenih del (nadzor obžetev, opravljenih v začetku poletja, novembra ni izvedljiv). ZGS z oblastnimi ukrepi ne zagotovi kakovostne izvedbe gojitvenih del, ki so načrtovana v gojitvenih načrtih in vključena v letne plane vlaganj, saj večina lastnikov za izvajanje gojitvenih del ne kaže zanimanja oz. pripravljenosti za izvedbo načrtovanih del, pomanjkljiva sta tudi znanje in opremljenost lastnikov za izvajanje teh del. Zato obstoječi sistem deluje v obratni smeri kot bi moral – dela so prevzeta pri tistih lastnikih, ki so to bili pripravljeni opraviti, nato sledi odločba in po potrebi še dopolnitev gojitvenega načrta.

Ugotovitve so torej enake tistim, ki jih v svojih letnih poročilih omenjamo že vrsto let. Da bi ponovno vzpostavili učinkovit sistem gojenja gozdov, je potrebno temeljito spremeniti ZG. Ločiti bi bilo potrebno dela, ki krepijo gospodarsko vrednosti gozdov od tistih, ki so nujno potrebna v javnem interesu, da se prepreči škoda v gozdovih ali na površinah, ki jih ti gozdovi varujejo. Tista dela, ki so nujno potrebna, bi moral lastnik gozda opraviti ali pa bi jih na njegove stroške izvršil organ z javnimi pooblastili. Ostala dela, ki zgolj krepijo gospodarsko funkcijo gozdov, pa bi bilo potrebno vzpodbujati na drugačen način, npr. s sistemom davčnih olajšav.

Nadzor porabe proračunskih sredstev – vzdrževanje gozdnih cest

Gozdarska inšpekcija je v letu 2016 izvedla kontrolo vzdrževanja 35 odsekov gozdnih cest, na katerih je bilo obračunano vzdrževanje v skupnem znesku 140.350 EUR. Nepravilnosti niso bile ugotovljene.

ZGS je sam ob kolavdaciji del ugotovil, da je podizvajalec del po navodilu odgovorne osebe izbranega izvajalca vzdrževanja gramoz odzema v neposredni bližini ene od vzdrževanih cest, kjer je posledično nastal nelegalni kop. Po prejetem obvestilu je gozdarska inšpekcija proti izvajalcu in podizvajalcu izvedla prekrškovna postopka, hkrati pa pisno pozvala ZGS in Občino Zreče, da ukrepov gramoziranja na obeh gozdnih cestah ne prevzamejo in ne obračunajo iz javnih sredstev, saj je bil gramoz pridobljen nezakonito, v nasprotju s predpisi s področja gozdarstva in rudarstva, izvajalec pa nima pravice pridobiti oz. obdržati nezakonito pridobljeno premoženjsko korist. Poziv je bil upoštevan, gramoziranje ni bilo obračunano.

Na podlagi 19. člena Zakona o ukrepih za uravnoteženje javnih financ občin (Ur.l. RS št. 14/2015) bi morale občine prihodke iz državnih gozdov, ki so predmet koncesije v l. 2015 in 2016 nameniti za vzdrževanje gozdnih cest ali za varstvo gozdov, do dve tretjini nakazanih sredstev pa bi lahko namenile za vzdrževanje občinskih javnih cest. Zakonodajalec ni predvidel, kdo vrši nadzor porabe sredstev in ukrepa v primeru nespoštovanja teh določb. Posamezni gozdarski inšpektorji so pridobili informacije, da nekatere občine namenijo za vzdrževanje gozdnih cest iz tega vira manj sredstev kot bi jih morale, nekatere pa celo nič. V teh primerih bodo gozdarski inšpektorji o sumu nenamenske rabe sredstev obvesti Računsko sodišče.

Spremljanje izvajanja gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtov

Gozdarska inšpekcija je v letu 2016 na podlagi Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/2010) v skladu z letnim načrtom dela izvedla le posamezne kontrole gozdnogospodarskih načrtov, gozdnogojitvenih načrtov, kontrole potrebnosti priprave sprememb oz. dopolnitev gozdnogospodarskih načrtov in podrobnejše analize gozdnogospodarskih načrtov, ki jim je v letu 2015 potekla veljavnost. Prav tako je bil le v posameznih primerih izvršen nadzor nad izpolnjevanjem evidenc v načrtih gozdnogospodarskih enot in vodenje gozdnih kronik za posamezne enote.

Pri nadzoru izvajanja pretečenega načrta GGE Spodnje Dravsko polje (2006-2015) je bilo ugotovljeno, da ZGS za načrt ni izdelal analize izvajanja, s katero se preveri, ali so nastopili razlogi za spremembo oz. dopolnitev GGN GE in da ni bila vodena evidenca neizkoriščenega drevja.

Načrt za GGE Šentjernej z veljavnostjo 2010-2019 še ni sprejet in se evidence vanj ne vpisujejo, saj je ministrstvo zaradi rezervata Kobile zahtevalo izdelavo CPVO, ZGS sredstev za izdelavo tega nima, zato se načrt bliža izteku veljavnosti. Zaenkrat ga uporabljajo kot vsakoletni plan z načrtovano 1/10 obsega del iz preteklega načrta (2000-2009).

V načrtu GGE Solčava (2010-2019) se vpis stopnje poudarjenosti funkcij v opisnih listih ne ujema z označitvijo funkcij na karti M 1:5000.

Nadzor izvajalcev glede izpolnjevanja pogojev za opravljanje del v gozdovih

Nadzor izpolnjevanja pogojev izvajalcev glede strokovne usposobljenosti in usposobljenosti za varno in zdravo delo je potekal v okviru rednih pregledov, določenih z letnim planom dela in na podlagi prijav. Kot prijavo je gozdarska inšpekcija obravnavala vse subjekte, ki so sodelovali na razpisih za delo v državnih gozdovih in vse, ki jih je, pri svojem terenskem delu, nadzoroval FURS. Obseg opravljenega dela je prikazan v spodnji preglednici.

Tabela 24: Ugotovitve nadzora usposobljenosti izvajalcev del v gozdovih v letu 2015.

Skupaj		Število pregledanih subjektov		Ukrepi gozdarske inšpekcije (število)				
		Neregistrirani*	Registrirani	Zapisnik	Odločba prepoved dela	Odstop **	Postopek o prekršku	»Potrdilo« o ustreznosti
Število	224	15	209	273	87	11	10	147
Delež (%)	100	7	93	122	39	5	5	66

*Neregistrirani = delo na črno + medsosedska pomoč + strojni krožki + delo v lastnem gozdu

**Število odstopljenih zadev:

IRSD -3

FURS – 8

Število v letu 2016 pregledanih subjektov je bistveno manjše kot v letu 2015, vendar je število ukrepov, ki jih je izdala gozdarska inšpekcija občutno večje. Popolnoma se je namreč spremenilo težišče dela na področju nadzora izvajalcev del v gozdovih. Dobršni del registriranih izvajalcev je že pregledan, zato bo število pregledanih subjektov v bodoče še naprej padalo.

Zaradi specifičnosti dela v preteklem letu je bilo manj terenskega dela in posledično sorazmerno malo odkritih neregistriranih izvajalcev del. Terenski ogledi in pregledi omogočajo vpogled v dejansko stanje v naših gozdovih – tudi na področju izvajalcev.

V primeru neizpolnjevanja pogojev glede strokovne usposobljenosti je bila 87 izvajalcem izdana odločba o prepovedi dela. Z odločbo o prepovedi dela lahko gozdarska inšpekcija prepove izvajanje posamezne registrirane gozdarske dejavnosti, za katero izvajalec ne izpolnjuje pogojev (npr. prepoved sečnje). Če izvajalec sploh ne izpolnjuje pogojev, se mu z odločbo prepove izvajanje gozdarske dejavnosti v celoti.

Pomanjkljivosti, ki so bile ugotovljene v zvezi z neizpolnjevanjem pogojev po ZVZD, so bile v večini primerov odpravljene z opozorilom ZIN podanim na zapisnik. To se odraža v sorazmernem nizkem številu odstopov delovni inšpekciji.

Do začetka uporabe Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gozdovih – ZG-G (Uradni

list RS, št. 77/16 z dne 2. 12. 2016) z dnem 1. 1. 2017, delo neusposobljenih izvajalcev ni bil prekršek. Po tem datumu pa je za opravljanje dela v gozdu, če izvajalec ne izpolnjuje predpisanih pogojev glede strokovne usposobljenosti za delo v gozdu, predpisana globa od 1.200 evrov do 42.000 evrov za pravno osebo ali samostojnega podjetnika posameznika, ter globa od 600 evrov do 2.000 evrov za njuno odgovorno osebo in globa od 400 evrov do 800 evrov za posameznika. Sprememba bo olajšala nadzor in povečala število prekrškovnih postopkov. Prekrškovni postopki v letu 2016 so potekali zaradi kršenja odločb o prepovedi dela. Začeti so lahko bili šele, ko je gozdarska inšpekcija izvajalca s pravnomočno odločbo o prepovedi dela ponovno zalotila pri delu oziroma pri kršenju inšpekcijske odločbe. To je bilo, zaradi narave dela v gozdu, zelo težko.

Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije je po pooblastilu družbe Slovenski državni gozdovi d.o.o. izvedel prvi postopek izbire izvajalcev del v državnih gozdovih. Gozdarski inšpekciji so posredovali sezname ponudnikov, s prošnjo, da jim poda informacijo ali ponudniki izpolnjujejo pogoje za delo v gozdovih skladno z veljavnim Pravilnikom o minimalnih pogojih. Vsak inšpektor je pregledal še nepreverjene izvajalce s sedežem v območju svoje krajevne pristojnosti. Vsem ustreznim izvajalcem, ki so zaradi razpisnih pogojev SKZG, zaprosili za »Potrdilo« o ustreznosti, je gozdarska inšpekcija izdala uradni zaznamek s podatki o inšpekcijskem pregledu, saj za izdajo potrdil ni imela zakonske podlage. Izdanih je bilo 147 dokumentov, največ na GGO Ljubljana, Postojna in Celje. V.d. direktorja podjetja Slovenski državni gozdovi (SiDG) je bil opozorjen na pomanjkljivosti razpisa za dela v državnih gozdovih po 1. 7. 2016. Pripravljalci razpisa niso preverili podatkov, ki so javno dostopni na spletnih straneh IRSKGLR in naših ugotovitev niso v celoti upoštevali. Preverili niso niti registracij podjetij. Tako so bili izbrani tudi izvajalci, ki za delo niso ustrezno usposobljeni, niso ustrezno registrirani ali/in niso gozdarski inšpekciji predložili ustreznih dokumentov, kot to predvideva 8. člen Pravilnika o minimalnih pogojih.

Na razpis za delo v državnih gozdovih so se prijavili tudi tuji izvajalci del. Prihajajo iz Avstrije, Hrvaške in Nemčije. Tako kot slovenski izvajalci, morajo tudi izvajalci iz tujine, pred pričetkom del, gozdarski inšpekciji predložiti ustrezno dokumentacijo. Tega pa ne storijo niti domači, niti tuji izvajalci.

Seznam izvajalcev objavljen na spletnih straneh IRSKGLR, ki smo ga oblikovali tudi kot pomoč lastnikom gozdov pri iskanju usposobljenih izvajalcev del v času žledoloma, je dosegel svoj namen in razmišljali smo o njegovem umiku s spletnih strani. Njegovo vodenje je namreč povezano z dodatnim delom, ki ga v času po žledu in gradaciji podlubnikov, gozdarski inšpekciji res ne manjka. Ker je seznam prinesel veliko dobrih informacij in ga uporablja širok krog uporabnikov, je bil v minulem letu prenovljen in ostaja javno dostopen. Dodan je iskalnik po seznamu, ki omogoča iskanje izvajalcev po nazivu, naslovu, sedežu (Občina, Upravna enota) in po dejavnosti (sečnja z motorno žago, spravilo s traktorjem, gojenje, žičniško spravilo in strojna sečnja). Po novem je, preko matične številke, vzpostavljena avtomatično preverba z obstoja subjekta z registrom poslovnih subjektov AJPES. Ko subjekt izbriše registracijo v AJPES-u, se izbriše tudi iz našega seznama.

Seznam izvajalcev, ki so na dan pregleda izpolnjevali pogoje pravilnika za posamezna dela v gozdu in seznam izvajalcev, ki jim je gozdarska inšpekcija z odločbo prepovedala opravljanje vseh ali le posameznih del v gozdu je objavljen na spletnih straneh IRSKGLR:

<http://spletni2.furs.gov.si/GOZD/GozdZav.asp>).

Številni posredniki in trgovci z lesom so želeli biti uvrščeni na seznam gozdarske inšpekcije, saj je le ta postal referenčen za številne razpise in delo v zasebnih gozdovih. Zaradi tega, ker to niso gozdarska podjetja in ne zaposlujejo delavcev, ki neposredno izvajajo dela v gozdu, gozdarska inšpekcija ni pristojna, da jim pregleduje dokumentacijo o strokovni usposobljenosti. Posledica tega je, da trgovci z lesom in posredniki na naše sezname usposobljenih izvajalcev

del v gozdovih niso uvrščeni.

V letu 2016 je gozdarska inšpekcija pridobila elektronski dostop do registra Zavoda za zdravstveno zavarovanje RS (ZZZS). S tem smo pridobili hitri dostop do podatkov o zavarovanju posameznika in tudi vpogled v seznam zaposlenih pri posameznem delodajalcu. Slednje nam je v veliko pomoč pri odkrivanju in preprečevanju dela na črno. Opravljenih je bilo približno trideset vpogledov.

Kljub dobrim odnosom in osebni zavzemanju gozdarskih inšpektorjev, so upravne enote, razen redkih izjem, prenehale pošiljati odločbe o registraciji dopolnilnih dejavnosti na elektronski naslov inšpektorata. Gozdarska inšpekcija mora zato neprestano spremljati nove registracije dopolnilnih dejavnosti na portalu AJPES.

Ožja delovna skupina gozdarske inšpekcije je v avgustu 2016, na pobudo MKGP pripravila predlog sprememb Pravilnika o minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih. Le ta, je vseboval predloge kratkoročnih in dolgoročnih sprememb, ki so po njenem mnenju, nujno potrebne za sistemsko ureditev področja. Cilji, ki smo jih pri tem zasledovali so:

- Sistemska ureditev področja strokovne usposobljenosti za delo v gozdovih.
- Poenostavitev in preglednejša ureditev področja ter poenostavitev nadzora.
- Poenotenje zahtev glede strokovne usposobljenosti zaradi zaščite domačega trga dela.

Predlog, kljub temu, da je bil pripravljen na pobudo Sektorja za gozdarstvo MKGP in tja tudi posredovan, ni bil deležen nikakršnega odziva ministrstva.

Gozdarska inšpekcija je že v letu 2015 podala pobudo za oblikovanje katalogov strokovnih znanj in spretnosti za dva nova poklicna kataloga NPK: za spravilo lesa s traktorsko prikolico s hidravličnim nakladalnikom in NPK za strojno sečnjo in izvoz lesa z zgibno polprikolico. Področni odbor za gozdarstvo pri Centru RS za poklicno izobraževanje je pobudo sprejel in postopek je v zaključni fazi. Sprememba bo olajšala pridobitev kvalifikacij in s tem se bo poenostavil nadzor. Trenutno je namreč za spravilo s traktorsko prikolico potrebno imeti pridobljen NPK za traktorista in tečaj za upravljanje s hidravličnimi dvigali. Tako tolmačenje zakonodaje je v pritožbenem postopku potrdilo tudi MKGP.

V prihodnjem letu bi bilo potrebno nameniti več časa in energije nadzoru izvajalcev na terenu. Le pošiljanje pozivov k predložitvi ustrezne dokumentacije, je le gašenje požara oziroma način dela v katerega je bila gozdarska inšpekcija prisiljena zaradi preobremenjenosti, pa tudi zaradi razpisnih zahtev za delo v državnih gozdovih.

Potrebne so poenostavitve organizacijskih oblik registriranih subjektov, vse oblike gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov in dopolnilnih dejavnosti bi lahko imele enako obdavčitev. Nujno je potrebna sprememba pravilnika o minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih, v smeri kot jo je predlagala gozdarska inšpekcija.

Nadzor prevoza in prodaje okrasnih dreves

Ob koncu vsakega leta gozdarska inšpekcija izvede tudi nadzor poseka, prevoza in prodaje okrasnih dreves. Inšpektorji so v drugi polovici decembra nadzirali prodajo drevesc na standardnih lokacijah, kjer okrasna drevesca že vrsto let prodajajo isti prodajalci, ki so s predpisi na tem področju že dodobra seznanjeni. Opravljenih je bilo 14 nadzorov na običajnih prodajnih mestih. Nepravilnosti pri označitvi, prevozu in prodaji drevesc niso bile ugotovljene. V prodaji so tudi navadne smrečice, ki so pridobljene na Hrvaškem in jih ni potrebno opremiti

z nalepkami oziroma plombicami. Gozdarska inšpekcija predlaga spremembo predpisov tako, da bi morala biti vsa drevesca domačih gozdnih drevesnih vrst označena enako, torej z nalepkami, ki zagotavljajo, da se prodaja res le tisto število drevesc, ki so bila pripeljana v Slovenijo, ne pa dodatno posekana kjerkoli v Sloveniji.

V prodaji je čedalje več dreves s plantažne proizvodnje in iz uvoza. Konkurenco naravnim drevescem predstavlja tudi prodaja umetnih okrasnih dreves.

Nadzor sledljivosti lesa in nadzor izpolnjevanja določb Uredbe (EU) 995/2010

Z uveljavitvijo zadnje novele ZG dne 10. 4. 2015, se lahko zaradi odprave posledic žleda, do 31. 12. 2016, sledljivost gozdnih lesnih sortimentov namesto s prevoznicami zagotavlja z listino o uporabi in prometu z gozdnimi lesnimi sortimenti, s 1. 1. 2017 pa morajo imeti tudi fizične osebe, ki dajejo les na trg sistem potrebne skrbnosti.

Glavna inšpektorica IRSKGLR je v začetku januarja 2015 izdala Načrt pregledov izpolnjevanja zahtev iz Uredbe (EU) 995/2010, ki se nanašajo na dajanje gozdnih lesnih sortimentov iz slovenskih gozdov na trg in trgovanje z njimi. Iz evidence ZGS o opravljenih sečnjah v letu 2015 je bil opravljen naključni izbor lastnikov gozdov, pri katerih je bil opravljen nadzor sledljivosti lesa. Nadzor se je opravil le, če je prevzeta količina posekanega lesa presežala 10 m³. Nadzor sledljivosti se je izvršil tudi, če je bila obravnavana nelegalna sečnja dreves. Opravljenih je bilo 193 pregledov pri fizičnih osebah in 49 pregledov pri pravnih osebah, skupaj torej 242 pregledov. Ker zavezanci niso imeli vzpostavljenega sistema potrebne skrbnosti, je bil rok za odpravo pomanjkljivosti v 28 primerih postavljen z opozorilom na zapisnik in 4 krat z inšpekcijsko odločbo. Ker zavezanci niso imeli vzpostavljenega sistema potrebne skrbnosti, jim je bilo 15 krat izrečeno opozorilo po ZP-1, 7 krat pa jim je bila izrečena globa, od tega 4 krat pravni osebi in 3 krat fizični osebi.

Gozdarska inšpekcija je skupaj s Finančno upravo Republike Slovenije (FURS) v letu 2016 nadaljevala nadzor sledljivosti lesa pri izbranih pravnih osebah, ki so v septembru 2015 prodale les v Avstrijo in Italijo. Nadzor je bil opravljen še pri 10 pravnih osebah, pri katerih gozdarska inšpekcija ni zasledila trgovanja z nelegalno posekanim lesom. Poleg 59 dobav gozdnih lesnih sortimentov, ki so jih mobilne enote FURS pri nadzorovanih pravnih osebah pregledale v septembru 2015, je GI pri zavezancih dodatno preverila še 18 naključno izbranih dobav. V nadzor sledljivosti je bilo zajetih 2.300 m³ gozdnih lesnih sortimentov. V Avstrijo so bili prodani hlodovina iglavcev in celulozni les iglavcev ter sekanci iglavcev, v Italijo pa predvsem oblovina listavcev (les za lesne plošče in drva). Ugotavljamo, da so zavezanci večinoma imeli vzpostavljen sistem potrebne skrbnosti v obliki pravilnika o zagotavljanju potrebne skrbnosti pri trgovanju z lesom. Ker pa so bili predloženi pravilniki ponekod pomanjkljivi, je bilo izdanih 7 opozoril po zakonu o inšpekcijskem nadzoru (ZIN) z rokom za odpravo pomanjkljivosti.

Nadzor sledljivosti lesa je mogoč le v primerih, ko je bil les iz gozda odpeljal direktno h kupcu. Takrat je mogoče les slediti do odločbe ZGS in tako ugotavljati legalnost izvora. Če pa se les iz gozda najprej odpelje na skladišče lesa, kjer se razvrsti po kakovosti, je sledljivost do gozda in legalnost zabrisana, saj naši trgovci z lesom večinoma na skladiščih ne vodijo materialne evidence.

Omenjena uredba prepoveduje dajanje nezakonito posekanega lesa na trg. Gozdarska inšpekcija večinoma obravnava dajanje nezakonito posekanega lesa na trg, ko sta odvoz in prodaja lesa že izvršena. V primerih nedovoljene sečnje dreves, je bilo 2 krat z inšpekcijsko odločbo pravni osebi prepovedano dati posekan les na trg. Zaradi dajanja nedovoljeno posekanega lesa je bila globa izrečena 6 fizičnim osebam in 5 pravnim osebam, skupaj torej enajstkrat.

Žal se je tudi v letu 2016 izkazalo, da so lastniki gozdov in trgovci z lesom o teh obveznostih slabo obveščeni, na kar je gozdarska inšpekcija MKGP obvestila že v letu 2014.

- **Zakon o gozdnem reprodukcijskem materialu**

Gozdarski inšpektorji opravljajo redni nadzor izvajanja določb zakona o gozdnem reprodukcijskem materialu in pravilnikov, izdanih na njegovi podlagi. V Sloveniji so v register dobaviteljev, ki se ukvarjajo s pridelovanjem, trženjem ali uvozom gozdnega reprodukcijskega materiala vpisane naslednje drevesnice: Omorika d.o.o., GLG Murska Sobota d.o.o., Drevesnica Štivan d.o.o., v register dobaviteljev je vpisan tudi ZGS.

V letu 2016 je bilo opravljenih 13 pregledov, kar je bistveno več kot v 2015, predvsem zaradi obravnavanja primerov nedovoljene sadnje pavlovnije v gozdu.

Z zmanjševanjem števila dobaviteljev GRM ter zaradi golih površin, ki so nastale po sanaciji žledoloma ter žarišč podlubnikov, bo vprašljivo zagotavljanje ustrezne količine sadik ter ustreznost določenih provenienc sadik za sadnjo v različnih provenienčnih območjih.

Tabela 25: Nadzor izvajanja zakona o gozdnem reprodukcijskem materialu :

Tema pregleda	Lokacija ZGS ali drevesnica	Število pregledov	Ugotovitve
Nadzor pridobivanja potaknjencev klonov topole	GLG M. Sobota - drevesnica Ižakovci	1	Nepravilnosti niso bile ugotovljene
7., 15. In 25. člen ZGRM (sadike)	GLG M. Sobota - drevesnica Ižakovci, Polana	2	Nepravilnosti niso bile ugotovljene
7., 15. In 25. člen ZGRM (sadike)	Omorika d.o.o.- drevesnica Muta	1	Nepravilnosti niso bile ugotovljene
Sadnja pavlovnije v gozdu	K.o. : Gajevci, Markovci, Slomi, Zgornja Voličina, Mala vas	6	Naložena odstranitev sadik: 3x, Lastnik sam odstranil sadike: 2x
7., 15. In 25. člen ZGRM (sadike)	ZGS, OE Brežice	1	Vprašljiva provenienca pri smreki
Sadnja pavlovnije v gozdu	K. o. Podvrh	1	Naložena odstranitev sadik
Nadzor dobave sadik	ZGS, OE Sežana	1	Nepravilnosti niso bile ugotovljene

• Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin

Zdravstvene preglede drevesnic, ki proizvajajo sadike za uporabo v gozdovih, opravlja Gozdarski inštitut Slovenije s svojimi pooblaščenimi pregledniki. Ob teh pregledih je praviloma prisoten tudi gozdarski inšpektor, ki v primeru nepravilnosti oziroma ob odkriti prisotnosti škodljivih organizmov ali sumu nanje, odredi ukrepe za njihovo odpravo. V letu 2016 so pooblaščeni pregledniki in gozdarski inšpektorji v času od julija do konca oktobra skupaj opravili štiri preglede. V dveh primerih je terenski del pregleda izvedel samo pooblaščen preglednik GIS. Zapisnika sta bila posredovana pristojnemu gozdarskemu inšpektorju, ki je po potrebi odredil ukrepe za odpravo nepravilnosti. Pri vseh pregledih so bili odkriti naslednji škodljivi organizmi:

- *Cristulariella depraedans* (javorjeva bela pegavost) na gorskem javorju,
- *Mycosphaerella microsora* (cerkosporna lipova listna pegavost) na lipi,
- *Blumeriella jaapii* (češnjeva listna pegavost) na češnji,
- *Erysiphe alphitoides* (hrastova pepelovka) na hrastu,
- *Melampsora sp.* (rja) na črni jelši,
- *Erysiphe arcuata* (gabrova pepelovka) na belem gabru.
- *Chrysomela populi* (rdeča topolovka),
- *Andricus kollari* (hrastova šiškarica),
- *Saperda sp.* (kozliček) na vrbi ivi,
- *Plagioderia sp.* (lepenjec) na vrbi.

Konec aprila 2016 je pomladanska pozeba povzročila škodo na gozdnih sadikah bukve in javorja.

V poletnih mesecih je gozdarska inšpekcija sodelovala pri pregledih gozdov v katastrskih občinah Ocizla, Socerb, Gabrovica in Tinjan, kjer je ugotovljena prisotnost brestove rumenice (*Candidatus phytoplasma ulmi*).

V primeru, da so posamezni škodljivci razširjeni v mejah, ki presegajo merila za ugotavljanje zdravstvenega stanja posevkov in objektov, semena in sadilnega materiala iz Pravilnika o obveznem zdravstvenem pregledu posevkov in objektov, semena in sadilnega materiala kmetijskih in gozdnih rastlin (Uradni list SFRJ, številka 52/1986), gozdarska inšpekcija na podlagi ZIN (člen 33/2) odredi, da drevesničarji na podlagi 8., 9. in 12. člena tega navedenega pravilnika, ne smejo dati v promet sadike, za katere niso pridobili zdravstvenega spričevala

Tabela 26: Nadzor izvajanja zakona o zdravstvenem varstvu rastlin:

Tema pregleda	Lokacija (drevesnica)	Število in čas pregledov	Ugotovitve
Kontrola prisotnosti škodljivih organizmov po ZZVR v drevesnici	GLG M. Sobota-Drevesnica Ižakovci, Polana	1x: 14. julij 2016	Okužba po: <i>Erysiphe alphitoides</i> . Napad po: <i>Chrysomela populi</i> (rdeča topolovka), <i>Andricus kollari</i> (hrastova šiškarica).
Kontrola prisotnosti škodljivih org. po ZZVR v drevesnici	Omorika d.o.o.-drevesnica Muta	1x: 6. julij 2016,	Okužba po: <i>Cristulariella depraedans</i> , <i>Blumeriella jaapii</i> , <i>Erysiphe alphitoides</i> , <i>Melampsora sp.</i> , <i>Mycosphaerella microsora</i> . Napad po: <i>Saperda populnea</i> , Spomladanska pozeba sadik
Kontrola prisotnosti škodljivih org. po ZZVR v drevesnici	Drevesnica Štivan	1x: 4. julij 2016, 1x: 4. oktober 2016	Prisotnost škodljivih organizmov ni ugotovljena.
Kontrola prisotnosti karantenskega škodljivca <i>Candidatus Phytoplasma ulmi</i> – brestova rumenica	ZGS, KE Kozina, k. o. Ocizla, Socerb, Gabrovica, Tinjan	2x	Prisotnost brestove rumenice v gozdu
Kontrola prisotnosti škodljivih organizmov po ZZVR v drevesnici	GLG M. Sobota-Drevesnica Ižakovci, Polana	1x: 13. oktober 2016	Okužba po: <i>Erysiphe alphitoides</i> . Napad po: <i>Chrysomela populi</i> , <i>Plagiodera sp.</i>
Kontrola prisotnosti škodljivih org. po ZZVR v drevesnici	Omorika d.o.o.-drevesnica Muta	1x: 17. oktober 2016,	Okužba po: <i>Blumeriella jaapii</i> , <i>Melampsora sp.</i> , <i>Erysiphe arcuata</i>

- **Uredba o varstvu samoniklih gliv**

V letu 2016 na nobenem območju nismo zasledili izrazite gobarske sezone. Število prekrškarjev je odvisno od gobarske sezone, saj se gobarji ob intenzivni rasti gob težko držijo količinske omejitve, kljub temu da jo poznajo, kršitve ostalih določb Uredbe o varstvu samoniklih gliv in Uredbe o zavarovanih prostoživečih glivah pa so redke in jih je vsako leto manj. Tako je gozdarska inšpekcija v preteklem letu zaradi kršitev določb Uredbe o varstvu samoniklih gliv izrekla le 1 opozorilo po ZP zaradi nabiranja in prenašanja gob na napačen način.

Nadzor nabiranja gob je težaven, saj je potrebno kršitelja ujeti pri samem dejanju, običajno v gozdu, daleč od poti. Predvidevamo, da odkrijemo le manjši del kršiteljev. Do kršitev predpisov o nabiranju samoniklih gliv prihaja predvsem v času njihove intenzivne rasti, ki je sezonska ter časovno in krajevno nepredvidljiva, število gozdarskih inšpektorjev je majhno, zato je težko zagotavljati zadostno število inšpektorjev za ta nadzor. Dokler se ne bo spremenil odnos do spoštovanja predpisov in zasebne lastnine, bi bilo potrebno povečati število inšpektorjev ali drugih nadzornikov.

- **Nadzor voženj v naravnem okolju**

Nadzor tega področja, ki ga urejata tako Zakon o ohranjanju narave kot Zakon o gozdovih, je po izkušnjah učinkovit le takrat, kadar se izvaja ob pomoči Policije in takrat, kadar je pričakovati največ kršitev. To pa je izven rednega delovnega časa in ob koncu tedna. Gozdarska inšpekcija nadzor voženj v naravnem okolju vrši hkrati z nadzorom nabiranja gozdnih sadež in plodov. Problem nedovoljene voženje je tudi področje, ki javnost in s tem medije zelo zanima. Kršitelja je potrebno zalotiti ob dejanju prekrška, kar predstavlja kar nekaj težav. Izkušnje učijo, da je zavest kršiteljev zelo nizka in da včasih ne zadošča niti prisotnost Policije, saj se kršitelji, opremljeni z zaščitnimi čeladami in z neregistriranimi vozili, nočejo ustaviti. Dejstvo je, da ta nadzor občasno opravlja večinoma le Policija in gozdarska inšpekcija, okoljska inšpekcija in naravovarstveni nadzorniki pa le redkokdaj. Dokler bo nadzor le sporadičen, ni pričakovati, da se bo stanje izboljšalo. Prav tako pogrešamo pri nadzoru voženj v naravnem okolju večjo angažiranost ZGS.

Zaradi kršitev določb ZON je bilo leta 2016 izrečeno 1 opozorilo po ZP-1 in 16 krat izrečena globa s plačilnim nalogom. Po ZG sta bili zaradi uporabe gozdnih cest v nasprotju z določenim režimom uporabe izdana 3 opozorila po ZP, 1 krat izrečen opomin, 84 krat izrečena globa s PN in 3 krat izrečena globa z odločbo ter zaradi voženj izven gozdnih cest razen za namene gospodarjenja z gozdovi in reševanja še izdana 3 opozorila po ZP, 2 krat izrečen opomin, 1 krat izrečena globa s PN in 2 krat izrečena globa z odločbo.

V preteklem letu smo opravili nadzor tudi nad posameznimi organiziranimi javnimi prireditvami, organizatorji so pridobili vsa potrebna dovoljenja. Ugotavljamo, da so trase premalo natančno določene in da se uporabljajo še pred samim dogodkom in pa tudi po njem. Porastu turizma, oglaševanjem športnih aktivnosti v naravi ter posledično obisku turistov ne sledi potrebna infrastruktura, ki bi legalno omogočala izvajanje oglaševanih športnih aktivnosti, predvsem gorskega kolesarjenja.

V letu 2016 je gozdarska inšpekcija sodelovala s Policijo v več akcijah nadzora voženj v naravnem okolju. Dobra stran »večjih« akcij s Policijo je v medijski pokritosti in s tem poudarjenim preventivnim značajem, manjših akcij pa večja učinkovitost in usmerjenost na tista območja, kjer je teh kršitev največ.

Delo na tem področju se v skladu z odredbo glavne inšpektorice, opravlja tudi izven rednega delovnega časa.

• **Uredba o varstvu pred požarom v naravnem okolju**

Po Uredbi o varstvu pred požarom v naravnem okolju, ki je stopila v veljavo 5. 4. 2014, gozdarska inšpekcija nima pristojnosti za prekrškovno ukrepanje. Uredba daje pristojnost gozdarski inšpekciji le v primeru razglasitve velike ali zelo velike požarne ogroženosti. Zato gozdarska inšpekcija nadzor opravlja po ZG, ki vsebuje določbe glede kurjenja v gozdu (33. in 34. člen ZG) in predpisuje globe za kršitelje. Zaradi kurjenja v gozdu na neurejenem kurišču je bilo izrečeno 1 opozorilo po ZIN ter izdan 1 PN, zaradi požiganja travišča in rastlinskih ostankov ob gozdu pa z odločbo izrečena 1 globa in izdan 1 PN.

• **UGOTOVITVE O IZVAJANJU ZAKONA O PREKRŠKIH**

Število izrečenih ukrepov v prekrškovnem postopku v letu 2016 se je povišalo iz lanskih 691 na 1662 ukrepov, kar je zlasti posledica povečanega prekrškovnega ukrepanja zaradi neizvršitve odločb o izvedbi sanitarne sečnje v postavljenem roku. Takega obsega prekrškovnih postopkov do sedaj gozdarska inšpekcija še ni vodila, posledica pa je, da so inšpektorji delo opravljali predvsem v pisarnah in ne na terenu. Od skupno 1662 ukrepov je bilo izrečenih 376 opozoril, 225 plačilnih nalogov, 731 odločb z izrekom opomina ter 330 odločb z izrekom globe. V letu 2016 so bili podani tudi 3 predlogi ovadb tožilstvu, 2 zaradi suma storitve kaznivega dejanja po 340. členu KZ – uničenje gozda in 1 zaradi suma storitve kaznivega dejanja po 257. členu KZ - zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic.

Skupaj je bilo v letu 2016 podanih 71 zahtev za sodno varstvo. Zoper plačilne naloge so kršitelji vložili 10 zahtev za sodno varstvo, gozdarski inšpektorji pa so podali 28 predlogov za izterjavo glob izrečenih s plačilnimi nalogi. Na izdane opomine je bilo podanih 16 zahtev za sodno varstvo, predlogov za prisilno izterjavo stroškov postopka je bilo 22, na odločbe, s katerimi je bila izrečena globa, je bilo vloženi 45 zahtev za sodno varstvo, predlogov za izterjavo globe oziroma stroškov postopka pa je bilo 117.

Tabela 27: Število ukrepov v prekrškovnem postopku.

	Število	Globa Eur		Stroški postopka EUR		Zahteva za sodno varstvo		Predlogi za izterjavo	
		izrečeno	plačano	izrečeno	plačano	število	delež	število	delež
Skupaj	1662	359.260	111.108	51.795	32.977	71	5,5 %	167	13,0%
Plačilni nalog	225	63.800	24.328			10	4,4 %	28	12,4%
Odločba opomin	731			21.420	18.120	16	2,1 %	22	3,0 %
Odločba globa	330	295.460	86.780	30.375	14.857	45	13,6%	117	35,4%
Opozorilo	376								

Opomba: Plačani zneski so nižji kot izrečeni zaradi izterjav, pri globah pa lahko storilci v 8 dneh po pravnomočnosti plačajo polovico izrečene globe.

Sodišča so glede lani in v preteklih letih vloženi in nerešeni zahtev za sodno varstvo, v 4

primerih zavrgla zahtevo za sodno varstvo, v 2 primerih zavrnila zahtevo za sodno varstvo, v 6 primerih so sodišča potrdila odločitev prekrškovnega organa, v 8 primerih so spremenila odločbo glede sankcije, v 3 primerih so spremenila plačilni nalog glede sankcije in v 3 primerih odpravila odločbo prekrškovnega organa.

V večini zadev v gozdarski inšpekciji je zaključena na prvi stopnji. V zadnjem letu je bilo zahtev za sodno varstvo le na 5,5 % izdanih plačilnih nalogov oziroma odločb, povprečje od leta 2005 pa je nekoliko pod 10 %. Število zahtev za sodno varstvo in pregled odločitev sodišč, ki so odločale v zahtevah za sodno varstvo pokaže, da je kakovost pripravljenih ukrepov gozdarske inšpekcije na visoki strokovni ravni in da je le nekaj primerov, ko so sodišča odpravila odločbe prekrškovnega organa.

Večina ukrepov je bilo izrečenih, ker je storilec z dejanjem storil en prekršek. V 46 primerih pa so bili kršitelji kaznovani za več prekrškov hkrati.

Z uveljavitvijo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gozdovih z dne 7.3.2014 so gozdarski inšpektorji dobili pooblastilo tudi za izrekanje glob v razponu. V letu 2016 je bilo kršiteljem izrečenih 26 glob v razponu, kot oteževalna okoliščina je bilo predvsem upoštevano, da je šlo za povratnike.

Hitrost odločanja o zahtevah za sodno varstvo je zelo pomembna, ker daje pomembno sporočilo kršiteljem, da je predpise potrebno spoštovati. Zato lahko govorimo, da imajo ukrepi v prekrškovnem postopku tako specialno kot generalno prevencijo. Število primerov, ko imajo sodišča zahteve za sodno varstvo v reševanju nesorazmerno dolgo, se je v letu 2016 povečalo, saj je bilo v preteklem letu kar 8 zahtev za sodno varstvo v reševanju dalj kot 300 dni, od tega pa je en primer v reševanju celo preko 600 dni.

Nenehno spreminjanje zakona o prekrških je postalo že stalnica, kljub temu da si tako pravni teoretiki, ko tisti ki ZP-1 uporabljamo in prav tako tisti, ki jim je zakon namenjen, želimo, da se zakon ne bi neprestano spreminjal. V letu 2014 je Ustavno sodišče z odločbo US-I-12/12, ki je bila objavljena v Uradnem listu 19. 12. 2014, razveljavila določbe 19. člena glede izvrševanja uklonilnega zavora in celotni 202. b člen Zakona o prekrških. 6. 11. 2016 je stopila v veljavo zadnja sprememba ZP-1. Zakonodajalec je menil, da bo s spremembo, ki uvaja odločbo o prekršku brez obrazložitve, olajšal delo prekrškovnih organov. Izkazalo se je, da to ne drži, saj kršitelji ne razumejo, da prekršek ni obrazložen in da njihova izjava o prekršku ni nikjer navedena in ni obrazloženo zakaj prekrškovni organ ni upošteval njihovih navedb. Običajno je potrebno obrazložitev napisati ob izdaji odločbe brez obrazložitve, ker le na ta način lahko odgovorna oseba presodi, da je izrekla upravičeno in primerno sankcijo, prav tako pa je obrazložitev ob napovedi zahteve za sodno varstvo težko naknadno napisati. Spremembam ZP-1 prav tako ni sledila prilagoditev informacijskega sistema, kar bo v prihodnjem letu onemogočilo pregled nad številom prekrškovnih postopkov, ker ni urejeno knjiženje odločb brez in z obrazložitvijo in zato ni mogoče dobiti korektnih preglednic.

Zaradi novosti oziroma sprememb zakonodaje v prekrškovnih postopkih potrebujemo pomoč pravnika, ki bi delal na glavnem uradu IRSKGLR.

LOVSKA IN RIBIŠKA INŠPEKCIJA

Inšpekcijski nadzor na področju lovstva in ribištva je v letu 2016 opravljalo 12 inšpektorjev, ki so organizirani v petih enotah inšpektorata. Poleg vodje lovske in ribiške inšpekcije, je na področju lovstva opravljalo neposredni inšpekcijski nadzor 8 inšpektorjev, od tega trije inšpektorji tudi inšpekcijski nadzor na področju gozdarstva, trije inšpektorji so opravljala inšpekcijski nadzor samo na področju lovstva. Na področju sladkovodnega ribištva so opravljali nadzor 3 inšpektorji, od tega en inšpektor tudi na področju kmetijske inšpekcije in en inšpektor na področju lovske inšpekcije. Na področju morskega ribištva so opravljali nadzor 3 ribiški inšpektorji. Tudi v letu 2016 se je povečalo območje dela inšpektorjem, predvsem tistim, ki opravljajo delo samo na področju lovske inšpekcije, saj je prenehal opravljati nadzor na področju lovstva en inšpektor, ki je opravljal nadzor tudi na področju dela gozdarske inšpekcije. Kljub temu ostajajo nekatera območja v Sloveniji, ki že daljše obdobje nimajo stalnega inšpekcijskega nadzora na področju lovstva in sladkovodnega ribištva. To je območje Primorske, kjer opravlja občasen inšpekcijski nadzor na področju lovstva, vodja lovske in ribiške inšpekcije in po potrebi tudi kdo od lovskih inšpektorjev, ki opravljajo nadzor na ostalih področjih. Na področju Prekmurja pa opravlja občasen inšpekcijski nadzor na področju lovstva in ribištva inšpektor iz Dravograda. Na obeh področjih se praktično opravlja inšpekcijski nadzor samo na podlagi prijatih prijav, saj rednega nadzora z obstoječo kadrovske zasledbo ni mogoče opravljati, tako stanje je že vrsto let, kar se odraža tudi na delu upravljavcev lovišč in ribiških okolišev. Na področju sladkovodnega ribištva lahko govorimo le o delnem nadzoru tega področja, saj nadzor sladkovodnega ribištva opravljajo le trije inšpektorji, od tega le ena inšpektorica, s sedežem v Ljubljani, opravlja nadzor izključno na področju sladkovodnega ribištva in nadzor na področju morskega ribištva, v delu nadzora prodaje rib in ribiških proizvodov.

Na področju nadzora morskega ribištva opravljajo nadzor trije inšpektorji, en inšpektor opravlja pretežno nadzor na morju, druga dva pa večji del opravljajo nadzor prodaje rib in ribiških proizvodov. Pri nadzoru prodaje rib in ribiških proizvodov sodelujejo tudi vsi inšpektorji, ki nadzirajo sladkovodno ribištvo.

Število inšpektorjev, ki opravljajo nadzor na področju lovske inšpekcije daje navzven videz dobre kadrovske zasedenosti in dovolj velikega števila inšpektorjev, ki delujejo na tem področju, dejansko pa je kadrovske področje dela lovske inšpekcije sila pomanjkljivo zasedeno. V organizacijski enoti Inšpekcije za lovstvo in ribištvo je največ inšpektorjev, ki imajo pooblastila za delo na dveh različnih področjih ravno na področju lovske inšpekcije. Taka razdelitev dela izvira še iz obdobja, ko je področje lovstva urejal zakon iz leta 1976, na podlagi katerega so bile pristojnosti in delovne obveze lovskih inšpektorjev precej omejene. Z novo zakonodajo iz leta 2004 so se zahteve in obveznosti do upravljavcev lovišč in do dela lovskih inšpektorjev zelo povečale. Zlasti veliko povečanje teh zahtev pa je bilo v letu 2009, saj so bile upravljavcem lovišč v tem letu podeljene koncesijske pravice za upravljanje z lovišči s podpisom koncesijskih pogodb. Z omenjeno problematiko že vrsto let, od leta 2009 naprej seznanjamo vse pristojne, vendar pa očitno ni volje in poslušnosti, da bi omenjeno problematiko uredili. Očitno je področje lova in posledično tudi nadzora v naravnem okolju, ki ga zagotavljajo upravljavci lovišč z svojo stalno prisotnostjo in z organizirano lovsko čuvajsko službo in v nadaljevanju z nadzorom lovske inšpekcije, področje katero ne zanima nikogar in je nepomembno v slovenski družbi. Kadrovska zasedenost na področju dela lovske inšpekcije je izredno slaba, pomanjkanje lovskih inšpektorjev in posledično manjši nadzor se že odraža med upravljavci lovišč in na upravljanju lovišč. Kljub prizadevanju inšpektorjev, ki vršijo nadzor na področju lovstva, da bi zagotovili celovit inšpekcijski nadzor vseh upravljavcev lovišč, ugotavljamo, da to praktično ni izvedljivo zaradi kadrovske omejitve na področju lovske inšpekcije. Dodatno slabša razmere na področju nadzora lovstva tudi obstoječa kadrovska zasledba, ki se bliža povprečni starosti skoraj 60 let. Glede na starostno strukturo lovskih

inšpektorjev in dejstvu, da je območje dela kjer opravljajo inšpekcijski nadzor vedno večje, kar predstavlja povečan obseg prevozov do mesta nadzora je težko pričakovati vsako leto večjo učinkovitost lovskih inšpektorjev. Pri posameznih upravljavcih lovišč je inšpekcijski nadzor opravljen samo delno oz. samo na ozkem delu nalog, ki jih morajo upravljavci opravljati, npr.: vodenje evidenc. Omejena kadrovska sestava na področju lovske inšpekcije predstavlja dejansko oviro za opravljanje celovitega nadzora na področju lovstva in se delno že odraža na poslabšanju stanja na terenu in posledično površnega izvajanja zakonodaje s strani upravljavcev lovišč. Stalen nadzor in stalno spremljanje upravljavcev lovišč pri izvajanju njihovih obveznosti zagotavlja urejenost na področju lovstva. Okrnjena kadrovska zasedba na področju lovske in tudi ribiške inšpekcije je že predolgo in je kadrovsko pomanjkanje preveliko, da bi ga lahko reševali z prilagojeno organizacijo dela, ta ugotovitev je sestavni del poročila o delu že nekaj let in tudi v poročilu o delu za leto 2016 je še vedno žal zelo aktualna.

Inšpektorji za sladkovodno ribištvo, ne opravljajo nadzora samo pri upravljavcih ribiških okolišev, opravljajo tudi nadzor na področju prodaje rib in ribiških proizvodov na celotnem področju R Slovenije, prav na tem področju pa obstoječe število ribiških inšpektorjev ne omogoča zadostnega nadzora. Število prodajaln v večjih trgovskih centrih ali samostojnih ribarnic je preveliko, da bi celotno delo opravili štirje inšpektorji. Relativno veliko je tudi število ribogojnic, ki vršijo prodajo rib lastne vzreje. Ribogojnice, ki gojijo ribe za poribljavanje morajo imeti ustrezno dovoljenje. Pri tem se je izkazalo, da je v evidenci, ki jo vodijo na MKGP navedeno, da gojijo ribe za poribljavanje tudi tiste ribogojnice, ki takega dovoljenja, kot ga zahteva 41. člen ZSRib, sploh nimajo. Z MKGP, ki vodi evidenco ribogojnic je dogovorjeno, da bo ribiška inšpekcija pomagala urediti seznam tako, da do nesporazumov ne bo več prihajalo.

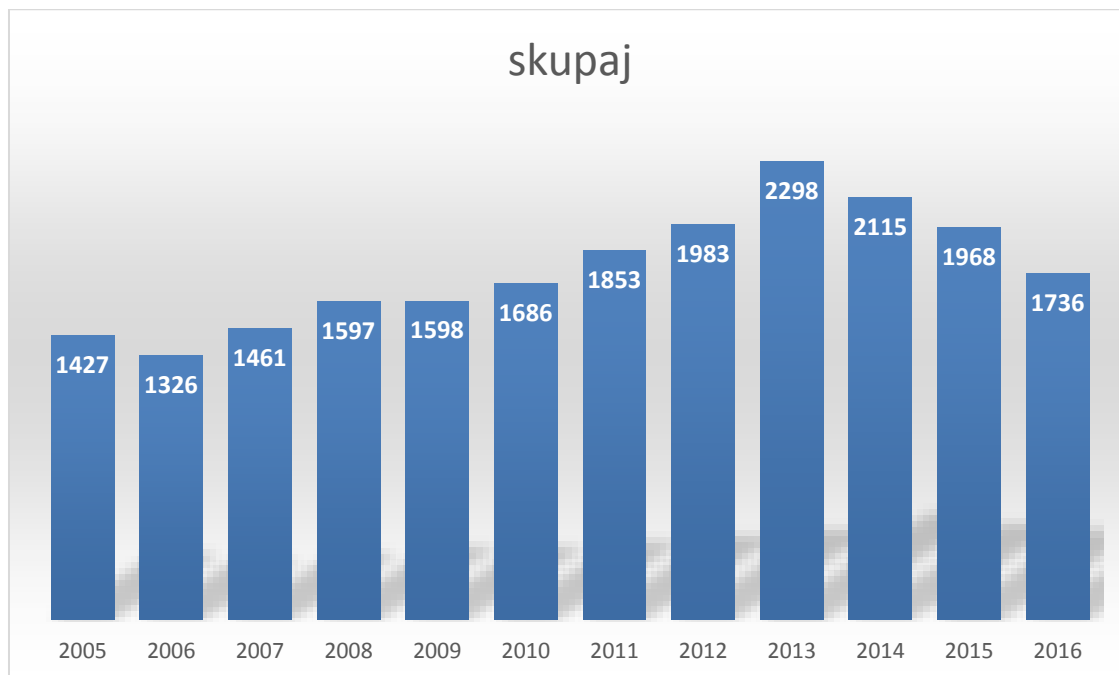
Na področju nadzora morskega ribištva opravljajo delo trije ribiški inšpektorji, delo je razdeljeno, en inšpektor opravlja nadzor na morju, druga dva inšpektorja pa dajeta pri svojem delu poudarek nadzoru prve prodaje, prodaje in transportu rib in ribiških proizvodov. V letu 2016 so se po planu opravljali pregledi v ribarnicah (vsaj 1x/leto), restavracijah na obali (1x/leto), grosistih (1x/leto) ter kontrola iztovora in prve prodaje neposredno s plovil v pristaniščih Koper, Izola, Piran (naključno). Ob kontroli iztovora se je opravljalo tudi vzorčno tehtanje ribiških proizvodov ob iztovoru skladno z odobrenim načrtom vzorčenja, ki ga je Slovenija skladno z 60. in 61. čl. Uredbe (ES) 1224/09 predložila Komisiji, le- ta pa ga je odobrila. V sodelovanju s FURS-om so se občasno vendar skozi celo leto opravljale mejne kontrole vozil z ribiškimi proizvodi in sicer na mejnih prehodih Jelšane, Starod, Dragonja in Sečovlje. V letu 2016 se je skladno s Sklepom št. 2016/10 izvršnega direktorja Evropske agencije za nadzor ribištva z dne 20.04.2016, nadaljeval JDP (Joint Deployment Plan) za plavo ribo t.j. skupni tedenski nadzori s Hrvati in Italijani in sicer na Hrvaškem, Italiji in Sloveniji (skupno 5 tednov). Skladno z bilateralnim protokolom o skupnem sodelovanju med IRKGLR in italijansko obalno stražo v Trstu podpisanim 17.04.2015, so se tudi v letu 2016 občasno opravljale dnevne mešane kontrole in sicer izmenično v Sloveniji in Italiji, vendar v bistveno manjšem obsegu kot leto poprej. Opravlja se v toku leta redna kontrola na morju s službenim plovilom. Poseben poudarek se daje na ribolovne rezervate in krajinske parke ter ostala področja, kjer je ribolov prepovedan.

Obseg dela na področju nadzora lovstva in ribištva se stalno povečuje, temu obsegu dela pa ne more slediti kadrovska zasedba delovnih mest in število inšpektorjev, ki delujejo na tem področju. Še posebej je potrebno opozoriti na premajhen obseg nadzora na področju transporta in prodaje rib in ribjih proizvodov. Manjši obseg nadzora bo tudi na področju rednih inšpekcijskih nadzorov upravljavcev ribiških okolišev in upravljavcev lovišč. Na določenih območjih kjer je izrazit kadrovski primanjkljaj (Primorska, Prekmurje kot najbolj izpostavljena območja) uspejo ribiški in lovski inšpektorji opraviti inšpekcijske postopke samo na podlagi prijav inšpekciji, samostojni pregledi pa so se znižali na minimum oz. jih sploh ni več. Povečuje se obseg dela na podlagi prijav in zmanjšuje se redni nadzor pri upravljavcih, kar dolgoročno

ne pripomore k urejenosti področja. Zaradi značilnosti dela lovske in ribiške inšpekcije je obseg dela izven običajnega delovnega časa zelo visok, inšpektorji ga opravijo zgolj z prerazporeditvijo delovnih ur, brez dodatnih plačil (noč, sobota, nedelja).

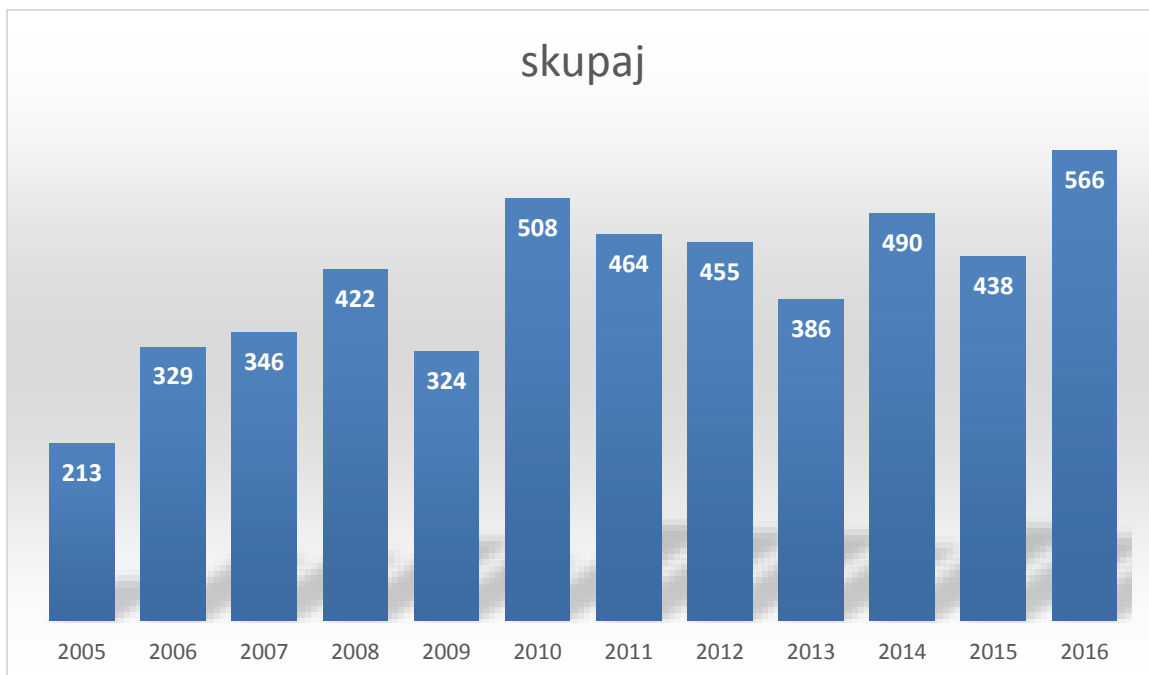
Lovska in ribiška inšpekcija je v letu 2016 v skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku in v skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru izdala naslednje število aktov:

- 1440 zapisnikov
- 126 sklepov
- 139 odločbe
- 31 opozoril

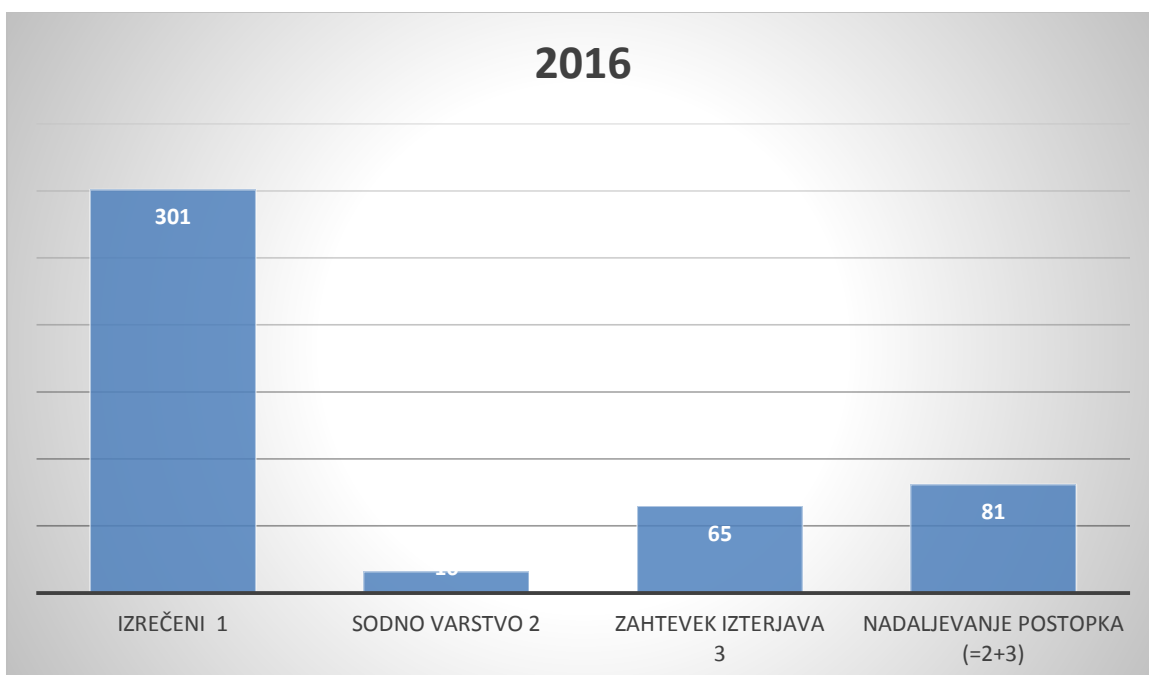

Slika 11: Število izdanih aktov lovske in ribiške inšpekcije po ZUP in ZIN po letih.

Lovska in ribiška inšpekcija je v letu 2016, v skladu z Zakonom o prekrških izrekla 265 opozoril, 81 opominov, 77 plačilnih nalogov, 143 odločb z globo. Zaradi neplačanih terjatev je bilo vloženi 65 predlogov za izterjavo Finančni upravi RS, kar predstavlja 22 % vseh izrečenih ukrepov brez opozoril. Na izdane prekrškovne akte je bilo vloženi 16 zahtev za sodno varstvo, kar predstavlja 5 % vseh izrečenih ukrepov. Od 301 izrečenih ukrepov brez opozoril na podlagi Zakona o prekrških se jih 81 ni končalo z osnovnim izrečenim ukrepom inšpektorja, kar predstavlja 27 % izrečenih ukrepov brez opozoril.

Slika 12: Število izrečenih prekrškovnih ukrepov lovske in ribiške inšpekcije po letih

Slika 13: Pregled plačil izrečenih glob in pritožb v primeru 225 izrečenih prekrškovnih postopkov v letu 2016.

Število zahtevkov za sodno varstvo in število predlogov za izterjavo so se po nekaj letih stalnega naraščanja zmanjšali. Nadaljevanje vodenje prekrškovnega postopka je bilo v letu 2016 v 27 % primerov, še vedno je ta odstotek sorazmerno visok in predstavlja veliko dodatno obremenitev za inšpektorje in povečuje delež administrativnega dela inšpektorjev.

- **Lovska inšpekcija**

V skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku in v skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru je bilo v letu 2016 opravljenih 699 inšpekcijskih pregledov.

Poudarek dela inšpektorjev se je nanašal na kontrolo izvajanja načrtovanih ukrepov, ki so opredeljeni v letnih lovskih načrtih in sicer na posredovanje materialnih dokazov komisijam za ocenitev odvzema divjadi, ustrezno vodenje evidenc in izvajanje načrtovanih ukrepov. Lovska inšpekcija je v letu 2016 opravljala tudi izobraževanje s področja določil koncesijske pogodbe. Izobraževanje vodstev lovskih družin je potekalo v sodelovanju s predstavniki resornega ministrstva. Izobraževanja se je udeležilo 286 predstavnikov lovskih družin v 10 Zvezah lovskih družin. Lovski inšpektorji sodelujejo tudi pri ostalih izobraževanjih, ki jih organizirajo lovske družine ali zveze z različnih področij dela. Nadzor lovskih družin v skladu z določili Koncesijske pogodbe, kjer je lovska inšpekcija nadzirala tudi vodenje prihodkov na področju finančnega poslovanja na podlagi 12. člena koncesijske pogodbe. Pregled je bil opravljen v 11 lovskih družinah, lovska inšpekcija je pri nadzoru ugotovila, da prihodki se še vedno ne vodijo v skladu z koncesijsko pogodbo. Največ odstopanj oz. kršitev pa je na področju organiziranja lovsko čuvajske službe, v smislu, da imajo lovske družine premalo lovskih čuvajev, ali pa lovski čuvaji ne vodijo dnevnikov dela. Nadzor je bil opravljen na podlagi predhodnega dogovora z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je pripravilo seznam upravljavcev lovišč pri katerih bi bilo potrebno opraviti nadzor. Nadzor izvajanja koncesijskih pogodb bo potrebno nadaljevati, glede na to, da je bilo izvedeno izobraževanje za vodstva lovskih družin v bodoče ni pričakovati večjih anomalij pri izvajanju koncesijske pogodbe. Lovska inšpekcija je v letu 2016 odvzela 114 čeljustnic srnjadi in 6 čeljustnic jelenjadi za potrebe določitve spola in nadzora pravilnega vodenja evidenc. Določitev spola na podlagi DNK analize so opravili na Oddelku za biologijo Biotehniške fakultete v Ljubljani. Drugačen spol, kot je bilo navedeno v evidencah lovskih družin, je bil ugotovljen v 15 primerih pri srnjadi (13 %) in v enem primeru pri jelenjadi (17 %).

Slika 14: Struktura izvedenih inšpekcijskih pregledov v letu 2016.

V skladu z Zakonom o prekrških je bilo izrečenih 182 opozoril in 136 ukrepov, kjer je bila izrečena globa ali opomin.

Na področju prekrškov je največji obseg izrečenih opozoril zaradi opustitve izvajanja načrtovanih ukrepov (144), ki so opredeljeni v letnih lovskih načrtih kot podlaga za upravljanje z divjadjo. Pri izreku opominov in glob pa je največji delež zaradi lova izven lovne dobe ali lova živali, ki niso divjad, ta delež se vsako leto povečuje in v letu 2016 znaša 24 % od izrečenih prekrškovnih ukrepov to so globa ali opomin. V letu 2016 je delež opozoril med prekrškovnimi zadevami znašal 57 % vseh prekrškovnih zadev.

Slika 15: Struktura uvedenih prekrškovnih postopkov v letu 2016.

Tudi v letu 2016 je lovška inšpekcija sodelovala pri nadzoru dela Komisij za ocenitev odvzema divjadi v loviščih in nadzoru upravljavcev lovišč ali posredujejo komisije materialne dokaze o odvzemu za preteklo leto v lovišču katerega upravljajo. Lovski inšpektorji ugotavljamo, da je delo komisij za ocenitev odvzema dobro saj delo poteka tekoče, utečeno in na strokovno visoki ravni. Posredovanje materialnih dokazov je praktično pri vseh lovskih družinah, manjkajo le posamezni, kar je v skupnem številu praktično zanemarljivo in pri posameznih družinah, kjer mogoče samo kategorizacijo jemljejo zelo površno.

Še vedno se zmanjšuje delež ukrepov zaradi spuščanja psov v prosto naravo, kar je posledica dela lovskih čuvajev in ozaveščanja ljudi in tudi posledica dosedanjih ukrepov na tem področju. Povečuje se delež krmišč, ki niso določena z letnimi načrti in jih zalagajo posamezniki, kjer izvajajo lov v želji po lastni preži in lastnem krmišču. Na tem področju bo potrebno večje angažiranje vodstev lovskih družin in lovskih čuvajev.

Problematika prisotnosti divjadi v urbanem okolju se iz leta v leto povečuje, ta problematika je bila pereča tudi v letu 2016, divjad se pojavlja tudi v večjih mestih. Ustrezne službe, ki bi bila na voljo v takih primerih pa ni, zato se to problematiko rešuje bolj na podlagi angažiranosti posameznikov članov lovskih družin in tudi lovske inšpekcije, ki dejansko na terenu ostane sama. Lovska inšpekcija nima opreme in ustreznega kadra, da bi reševala to problematiko. Prav tako ni ustreznih dogovorov in načrtov kako ravnati v takih primerih, kdo bi moral biti

obveščen in kdo bi moral sodelovati. Pohvaliti je potrebno sodelovanje upravljavcev lovišč, ki so pripravljeni sodelovati ne glede na nedorečenost ukrepov na tem področju in včasih zelo težke razmere, saj tudi upravljavci lovišč nimajo ustrezne opreme. Običajno so take intervencije tudi medijsko izpostavljene in če vemo, da predstavljajo strošek upravljavca, je še toliko bolj pohvalno, da so upravljavci lovišč pripravljeni sodelovati. Tudi v letu 2016 je bilo izredno veliko primerov izrednih posegov v populacijo, ki se ne pojavljajo vedno samo na ne lovni površini oz. v naselju. Na tem področju je lovsko inšpekcija izdala 92 odločb, še veliko več pa je bilo obvestil upravljavcev lovišč, ki so sporočali o izrednih posegih. Število izrednih posegov se vsako leto povečuje. Lovski inšpektorji zaradi pomanjkanja kadra ne morejo opraviti nadzora vseh izrednih posegov in v tem primerih gre velikokrat za zaupanje upravljavcem, da ravnajo v skladu z zakonodajo, ko se odločajo in izvršujejo izredne posege.

Problematika lovsko čuvajske službe je še vedno eno od področji, ki jo lovsko inšpekcija še posebej nadzira. V letu 2016 so bili na predlog lovske inšpekcije na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano razrešeni opravljanja lovsko čuvajske službe 4 lovski čuvaji. Tudi v bodoče bo lovsko inšpekcija zahtevala odgovorno delo lovskih čuvajev, njihov reden nadzor in v skladu s tem tudi ustrezno beleženje dogodkov v lovskih družinah. V kolikor bo prihajalo do ugotovitev, da posamezni lovski čuvaji svoje službe ne opravljajo, bomo tudi v bodoče iz utemeljenih razlogov predlagali prekinitve pooblastil. Pri pregledih lovsko čuvajske službe še vedno ugotavljamo, da lovski čuvaji ne želijo izvrševati nalog, ki jim jih nalaga pogodba in ZDLov – 1, kljub dodatnemu izobraževanju, opravljajo več nalog hkrati (so še vedno poklicni revirni lovci, gospodarji, starešine itd.) in temu primerno je tudi njihovo ravnanje, oziroma pasivnost (ustreznih predlogov za uvedbo prekrškovnih postopkov s strani lovskih čuvajev tudi v letu 2016 skoraj ni bilo). V praksi se je pokazalo, da upravljavec lovišča in tudi čuvaji od lovskega inšpektorja pričakujejo, da opravlja njihove naloge. Še vedno je problem vodenje dnevnikov lovskih čuvajev, ker ni predpisane oblike oziroma vsebine dnevnika (kljub novi Pravilnik o org. lovsko čuvajske službe).

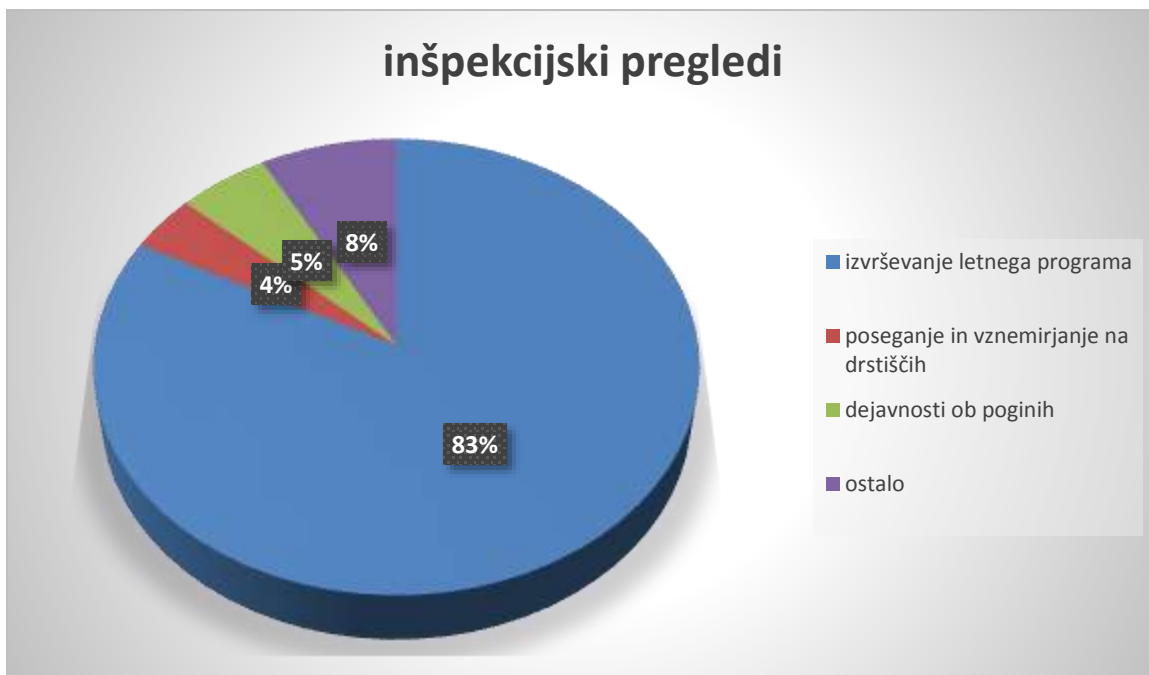
Že v preteklih letih, je bila izpostavljena problematika povezana s cestno signalizacijo in odnosom Direkcije RS za infrastrukturo, do upravljavcev lovišč in njihovih vlog za postavitve znakov »divjad na cesti« (I-18) na državnih cestah. Dokončno razlago predpisov, ki opredeljujejo to problematiko naj bi dočakali v letu 2016. Direkcija je sicer v letu 2016 z novim pravilnikom uredila signalizacijo in pričela s poskusnim preprečevanjem prehodov cest (modra signalna odvrtača), ni pa še urejena relacija Upravljavec lovišča – Direkcija RS za infrastrukturo, glade vlog za postavitve opozorilnih znakov.

Problematika škod na kmetijskih zemljiščih je bila v letu 2016 bistveno manjša kot v predhodnih letih in je vsaj kar se inšpekcijskega dela tiče v zadnjih letih v upadanju. Pojavlja se problematika izplačila škod in odgovornost upravljavca, da zagotovi sredstva za povrnitev ocenjene škode lastniku, kar je tudi ena od nalog, ki jih nalaga koncesijska pogodba.

Na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je lovsko inšpekcija v letu 2016 podala en predlog za odvzem koncesije, ker obstoječi upravljavec lovišča ni mogel plačati koncesije. Ministrstvo je izpeljalo predpisani postopek za izbiro novega upravljavca lovišča in lovišče ponovno podelilo v upravljanje.

- **Ribiška inšpekcija - sladkovodno ribištvo**

V skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku in v skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru je inšpekcija opravila 75 pregledov.

Slika 16: Struktura izvedenih inšpekcijskih pregledov na področju sladkovodnega ribištva.

Poudarek dela ribiških inšpektorjev sloni na nadzoru izvrševanja letnega programa dela ribiških družin.

V skladu z Zakonom o prekrških je bilo izrečenih 4 opozoril in 83 ukrepov opomin ali globa.

Slika 17: Struktura uvedenih prekrškovnih postopkov na področju sladkovodnega ribištva.

Pri izvajalcih ribiškega upravljanja, pri katerih je bil opravljen pregled je bil predmet nadzora izvajanje letnega programa za leto 2015. Pregled se je opravljal s pomočjo aplikacije RIBKAT, ki jo vodijo na Zavodu za ribištvo. Pregled se je opravil pri vseh upravljavcih ribiškega okoliša.

Pri upravljavcih, kjer je prihajalo do večjih odstopanj je bil opravljen temeljitejši inšpekcijski pregled, izdani je bilo 11 inšpekcijskih ukrepov.

Ribiška inšpekcija je bila v letu 2016 obveščena o nekaj manjših poginih rib, o katerih so inšpekcijo obvestili ribiči sami in ti so tudi napisali poročilo. O nekaterih poginih sploh nismo bili obveščeni in smo izvedela zanje šele kasneje. Edini primer pogina, ki ga je ribiška inšpekcija obravnavala je bil pogin rib v Stranjskem potoku (RD Brestanica – Krško). Kljub hitri intervenciji Policije in odvzemu vzorcev vode dol vodno od mesta, kjer so poginile potočne postrvi ni bilo mogoče določiti snovi, zaradi katere so ribe poginile. Analiza kadavrov rib je pokazala, da je bila v vodi prisotno razkužilo za pitno vodo, zato je naknadno postavljen sum, na koncu pa potrjuje, da je pogin povzročilo sredstvo za razkuževanje pitne vode.

V letu 2016 se nadaljujejo posegi v vodotoke zaradi zagotavljanja poplavne varnosti na območju RD Šempeter, RD Voglajna - Šentjur in RD Laško. Dela so bila izvedena in se še izvajajo na reki Savinji, Voglajni in manjših potokih (Ična in Jepihovec), zaradi gradbenih del ob potokih pa prihaja tudi do onesnaženj in nasipavanje mulja v dnu struge (Hudinja, Atišnica).

Izvajalci del in investitorji se le malo ozirajo na drstne dobe rib, poseganje na drstišča in podobno. Pričakujemo da se bo v letu 2017 obseg del še povečal, saj je veliko obvodnih objektov tudi že potrebnih obnove, zato bi kazalo v bodoče temu področju nameniti še več pozornosti; ne samo pri kontroli izvajanja del, ampak že pri načrtovanju posegov in s tem zaščititi ribe in druge vodne živali.

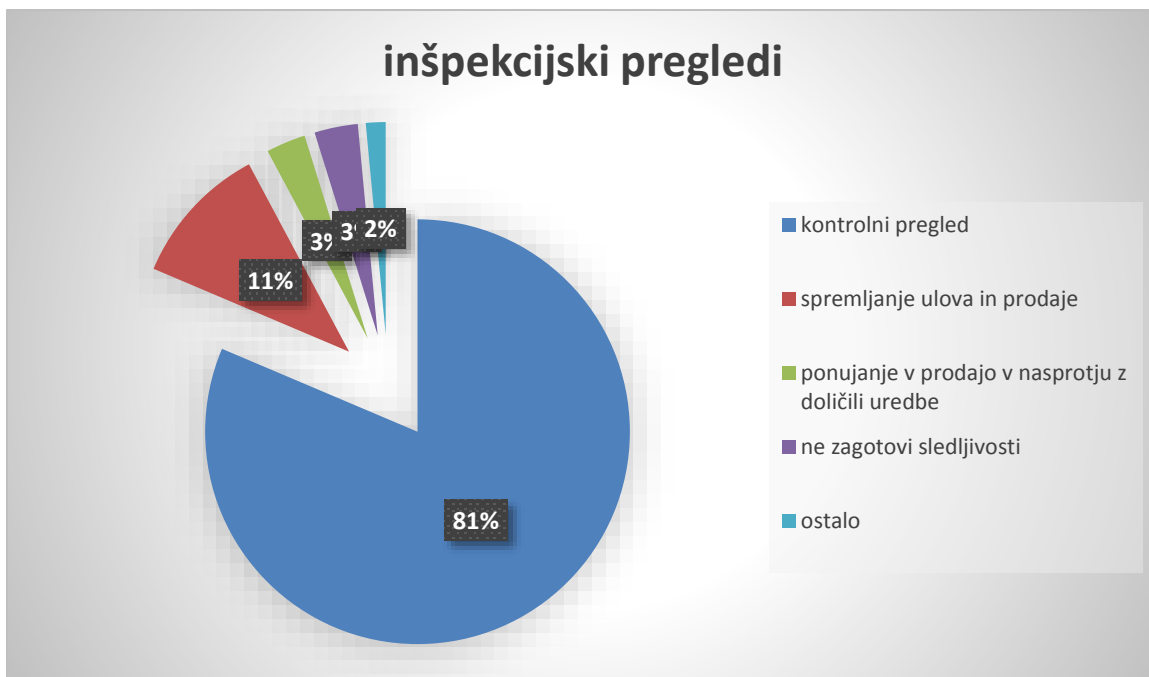
Obravnava prekrškov po ZSRib: Po ukinitvi uklonilnega zapora nimamo več mehanizma, ki bi kršitelje prisilil k plačilu globe ali vsaj stroškov postopka, tako je bilo v letu 2016 posredovano v izterjavo zaradi ne izplačil 41 primerov.

Sodelovanje z ribiško čuvajsko službo je še naprej zgledno, nekaj zapletov je predvsem v ribiških družinah, ki niso nadomeščale ribiških čuvajev, ki so prenehali opravljati ribiško čuvajsko službo.

Ni pa urejen sistem preklica izgubljenih čuvajskih značk in izkaznic. Zaradi preprečevanja birokratskih ovir je bilo prepovedano zahtevati preklic značk in izkaznic v Uradnem listu, saj tega ZSRib ne predpisuje. Druge možnosti preklica sedaj nimamo in je čuvaju udobneje, da izjavi, da je značko in izkaznico izgubil, kot da jo vrne. Kljub dogovarjanju z Zavodom za ribištvo in MKGP, da bi uvedli spletno stran s preklicanimi izkaznicami in značkami ribiških čuvajev, nam ni uspelo urediti ničesar. Čuvaj, ki mu je bilo pooblastilo ministra za opravljanje ribiške čuvajske službe že preklicano, lahko neovirano uporablja značko in izkaznico še naprej, saj ni možnosti preklica in obveščanja ostalih ribičev, da mu je bilo pooblastilo ukinjeno.

- **Ribiška inšpekcija – morsko ribištvo**

V skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku in v skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru je bilo opravljenih 666 pregledov.

Slika 18: Struktura opravljenih inšpekcijskih pregledov na področju morskega ribištva.

V skladu z Zakonom o prekrških je bilo izpeljanih 160 postopkov. Izrečenih je bilo 78 opozoril in 82 ukrepov v obliki opomina ali globe.

Slika 19: Struktura uvedenih prekrškovnih postopkov na področju morskega ribištva.

V letu 2016 so se v skladu s sprejetimi načrti opravljali pregledi v ribarnicah (vsaj 1x/leto), restavracijah na obali (1x/leto), grosistih (1x/leto) ter kontrola iztovora in prve prodaje neposredno s plovil v pristaniščih Koper, Izola, Piran. Ti pregledi so se opravljali naključno.

Ob kontroli iztovora se je opravljalo tudi vzorčno tehtanje ribiških proizvodov ob iztovoru

skladno z odobrenim načrtom vzorčenja, ki ga je Slovenija skladno z 60. in 61. čl. Uredbe (ES) 1224/09 predložila Komisiji, le- ta pa ga je odobrila.

V sodelovanju s FURS-om so se občasno vendar skozi celo leto opravljale mejne kontrole vozil z ribiškimi proizvodi in sicer na mejnih prehodih Jelšane, Starod, Dragonja in Sečovlje.

V letu 2016 se je skladno s Sklepom št. 2016/10 izvršnega direktorja Evropske agencije za nadzor ribištva z dne 20. 4. 2016, nadaljeval JDP (Joint Deployment Plan) za plavo ribo t.j. skupni tedenski nadzori s Hrvati in Italijani in sicer na Hrvaškem, Italiji in Sloveniji. Skupno so bili ti nadzori opravljeni pet krat, skupno 5 tednov.

Skladno z bilateralnim protokolom o skupnem sodelovanju med IRSKGLR in italijansko obalno stražo v Trstu podpisanim 17. 4. 2015, so se tudi v letu 2016 občasno opravljale dnevne mešane kontrole in sicer izmenično v Sloveniji in Italiji, vendar v bistveno manjšem obsegu kot leto poprej.

Opravlja se v toku leta redna kontrola na morju s službenim plovilom. Poseben poudarek se daje na ribolovne rezervate in krajinske parke ter ostala področja, kjer je ribolov prepovedan.

Ocena stanja pri spoštovanju posameznih predpisov

Ribiška zakonodaja glede označevanja, sledljivosti, prve prodaje ter specifik pri trgovskih dokumentih se je med nosilci dejavnosti, ki opravljajo promet z ribami in ribiškimi proizvodi ter samimi ribiči že dodobra udomačila. Stanje na terenu je več ali manj stabilno.

Označevanje in sledljivosti ribiških proizvodov pri grosistih in v maloprodaji z občasnimi izjemami je skladna z veljavno zakonodajo. Konec leta 2014 je začela veljati nova Uredba (EU) št. 1379/2013, ki predpisuje dodatne označbe ribiških proizvodov v maloprodaji in pri dobavi ribiških proizvodov obratom javne prehrane. V letu 2016 ni bilo večjih kršitev navedene zakonodaje, saj so se nosilci dejavnosti že v letu 2015 dokaj hitro prilagodili novim zahtevam.

Označevanje predpakiranih ribiških proizvodov v maloprodaji se tudi v letu 2016 zaradi pomanjkanja kadra tudi letos ni preverjalo.

Sledljivost ribiških proizvodov v obalnih restavracijah je zadovoljiva kljub temu, da 100% sledljivosti ribiških proizvodov v gostinstvu ni mogoče zagotoviti, zaradi slovenske posebnosti t.j. zamrzovanja svežih ribiških proizvodov. Pri gostincih je potrebna stalna prisotnost oz. pričakovati morajo, da lahko pričakujejo redne kontrole. V praksi se pregled opravi 1x leto, razen v primeru kršitev, ko se pregled ponovi.

Vprašanje sledljivosti in morebitnih neregistriranih prvih kupcev v restavracijah v notranjosti ostaja odprto.

V letu 2016 se je povečal krivolov na področju Debelega Rtiča. Temu se je posvetila dodatna pozornost. Opravila se je večkratna kontrola tudi izven delovnega časa. Kršitelje se je redno sankcioniralo.

Konec leta 2016 se je povečala problematika v Piranskem zalivu glede kontrole hrvaške Policije naših ribičev v omenjenem področju. Dogodki so se beležili in sproti se je obveščalo resorno ministrstvo.

V letu 2016 je bila sprejeta nova Uredba o spremljanju ulova in prodaji ribiških proizvodov, ki pa ni prinesla bistvenih novosti. Še največja novost je ta, da prvemu kupcu omogoča oddajo kopije trgovskega dokumenta po elektronski pošti.

Ključni problemi v smislu nadzora

Zakonodaja

Ker v Sloveniji ni urejenega borznega odkupa ulova, tudi nova Uredba o spremljanju ulova in prodaji ribiških proizvodov (Ur.l. RS, št. 38/16) ohranja in dovoljuje različne poti prodaje ulovljenih rib in ribiških proizvodov, s tem pa težji nadzor. Zaradi zagotavljanja sledljivosti, slovenska uredba sicer predvideva oddajanje dokumentacije o prvi prodaji tako za ribiča kot za kupca (grosista, ribarnico ali gostinca), vendar se oddaja s strani prejemnika trgovskega dokumenta t.j. Zavoda za ribištvo Slovenije še vedno ne evidentira oz. vodi. Tako imamo na eni strani ribiče, ki oddajajo trgovske dokumente skupaj z ladijskimi dnevniki, na drugi strani pa kupce za katere inšpekcija ne ve ali so skladno z veljavno zakonodajo oddal trgovski dokument. Z novo Uredbo o spremljanju ulova in prodaji ribiških proizvodov (Ur.l. RS, št. 38/16), se je predpisalo, da je prejemnik trgovskih dokumentov po novem Zavod za ribištvo Slovenije in ne več neposredno ministrstvo. Sprememba pa kakor rečeno z vidika nadzora ni prinesla nobenih sprememb. Še več sedaj nekateri kupci obvestila o prodaji pošiljajo na zavod za ribištvo Slovenije, nekateri neposredno na ministrstvo, pri obeh pa ni nobenega nadzora prijema.

V letu 2016 je Ribiška inšpekcija naključno opravila poizvedbo pri ministrstvu in Zavodu za ribištvo Slovenije glede oddaje naključnih trgovskih dokumentov, vendar se je poizvedba izkazala kot nezanesljiva za izvedbo prekrškovnega postopka. Predvsem na ministrstvu je bil odzivni čas na poizvedbo dolg, rezultat poizvedbe pa nezanesljiv.

V letu 2013 je bila sprejeta Uredba o izvajanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi programa za dokumentacijo o ulovu modroplavutih tunov *Thunnus thynnus* (Ur.l. RS, št. 36/2013), ki pa ne regulira tudi pristočnega ribolova modroplavutih tunov. Zadnja leta se opaža trend povečanja prisotnosti modroplavutega tuna tudi v slovenskem morju, s tem pa se povečuje tudi problematika pristočnega ribolova na tune.

V letu 2016 je ICCAT vzpostavil eBCD – elektronsko potrdilo o ulovu, ki mora spremljati vsako transakcijo modroplavutega tuna v prometu. Slovenija pri tem ni izjema. Navedeno predstavlja dodatek pri dosedanjem delu, saj bo moralo ministrstvo odobriti posamezne kupce, kasneje pa bo moral inšpektorat pregledati vsako vlogo in jo pred kakršnokoli transakcijo tudi potrditi.

Zakon o morskem ribištvu (Ur.l. RS, št. 115/06) bi bilo potrebno uskladiti z novo evropsko ribiško zakonodajo. Zakon prve prodaje in možnosti zaplembe ribiških proizvodov brez ustrezne sledljivosti praktično ne obravnava oz. ne omogoča. Za pregledovanje vpisnih listov za ribiško plovilo po naši zakonodaji nimamo pooblastil kljub temu, da ga evropski inšpekcijski zapisniki po Uredbi 404/2011 zahtevajo.

Vzorčno tehtanje ulova

V letu 2016 se je nadaljevalo vzorčno tehtanje ulova, ki vzame veliko časa, da ne omenjam prekomerno kontrolo pri enih in istih ribičih. Saj ribolov vrste rib, ki so v programu tehtanja izvaja zelo majhno število ribičev. Zaradi navedenega se je vzorčenje začelo opravljati skupaj z redno kontrolo iz tovara. Zapisnik o kontroli plovila v pristanišču pred iz tovorom in pred prvo prodajo, štejemo tudi kot vzorčno tehtanje ulova.

Z dopisom z dne 22. 09. 2015 je Evropska Komisija Sloveniji potrdila nov plan vzorčenja t.j. 1x/mesec naključno po mestih iz tovara.

Spremljanje in nadzor malih pelagičnih vrst

Na podlagi priporočila General fisheries commission for the Mediterranean GFCM/37/2013

sprejetega na sestanku 13.-17. 5. 2013 v Splitu je bil 20. 4. 2016 sprejet s Sklepom št. 2016/10 izvršnega direktorja Evropske agencije za nadzor ribištva o oblikovanju načrta skupne uporabe za uskladitev izvajanja Izvedbenega sklepa Komisije 2014/156/EU z dne 19. 3. 2014 o oblikovanju posebnega programa nadzora in inšpekcijskih pregledov za ribolov, ki izkorišča staleže modroplavutega tuna v Atlantskem oceanu in Sredozemskem morju, mečarice v Sredozemskem morju, in za ribolov, ki izkorišča stalež sardele in sardona v severnem Jadranskem morju (JDP). Na podlagi navedenega sklepa so se v letu 2016 izvajali skupni tedenski nadzori s Hrvati in Italijani in sicer na Hrvaškem, Italiji in Sloveniji. Slovenija je na podlagi navedenega sklepa v letu 2016 opravila 5 tednov mešanih nadzorov.

Navedeni obvezni skupni nadzori pod okriljem in organizacijo Evropske agencije za nadzor ribištva vzamejo precej časa za samo organizacijo in samo izvedbo. Pri navedenih aktivnostih lahko sodelujeta le 2 ribiška inšpektorja, ki imata status evropskega inšpektorja. Zaradi omejenih človeških virov (le 2 inšpektorja na obali) ne moremo sodelovati tudi na sestankih „steering group“ t.j. skupine kjer se sprejemajo končne odločitve o nadaljnjem delu, ki jih predlaga tehnična skupina.

Število subjektov nadzora

Če seštejemo vse objekte v maloprodaji, grosiste, restavracije, kontrole plovil v pristanišču, vzorčno tehtanje, skupne predpisane kontrole s Hrvati in Italijani pridemo do obsega del, ki ga je v praksi že težko v celoti izvesti.

Prijav na področju ribištva (iztovor, prodaja) je relativno malo, zato 90 % dela poteka po zastavljenem si planu t.j. po uradni dolžnosti.

Skupni nadzori

V letu 2016 smo izpeljali 7 skupnih akcij pri nadzoru prodaje rib in ribiških proizvodov.

s FURS-om na mejnima prehodoma Jelšane in Starod kontrola tovornih vozil:

- 01. 04. 2016 - mejni prehod Jelšane, Starod
- 29. 04. 2016 - mejni prehod Jelšane, Starod
- 10. 06. 2016 - mejni prehod Jelšane, Starod
- 18. 08. 2016 - mejni prehod Starod
- 09. 09. 2016 - mejni prehod Dragonja, Sečovlje
- 02. 12. 2016 – mejni prehod Dragonja, Sečovlje
- 09. 12. 2016 – mejni prehod Jelšane, Starod

Sodelovanje z FURS-om poteka izredno dobro, usklajeno brez kakršnih koli administrativnih zapletov.

3 ZAKLJUČKI IN PREDLOGI IZBOLJŠAV

KMETIJSKA INŠPEKCIJA

Vsebinski predlogi za delo kmetijske inšpekcije v letu 2016 so naslednji:

ZAKON O KMETIJSTVU

Spremembe Uredbe o dopolnilnih dejavnostih določajo enostavno zbiranje podatkov o količinah vstopnih surovin za predelavo in prodajo kmetijskih pridelkov ter turizem na kmetiji na podlagi računov o lastnih in dokupljenih surovin iz sosednjih kmetij oziroma iz prometa. S tem je omogočena nedvoumna kontrola lastnega obsega surovin in storitev. Za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji mora obstajati resna osnovna kmetijska dejavnost, tako pa se dogaja, da je dopolnilna dejavnost na kmetiji velikokrat kar glavna dejavnost na kmetiji. V tem sklopu se predlaga tudi nedvoumna opredelitev dopolnilne dejavnosti – prodaja pridelkov iz sosednjih kmetij. Povečati je potrebno nadzor nad registri RKG in nadzirati kmetijska gospodarstva, ki v register niso vpisana oziroma nimajo vpisanih GERK površin v skladu s 141. členom zakona o kmetijstvu.

ZAKON O ŽIVINOREJI

Še vedno smo mnenja, da je treba spremeniti Pravilnike, ki se navezujejo na vzrejo čebel, pašne rede in označevanje kopitarjev. Poleg tega je treba v zakonu dodati dikcijo, ki izrecno izvajanje nekontrolirane paše ter točno definirati, kaj je paša in v katerih primerih je dovoljena. Zakon o živinoreji je na splošno star zakon zato je nujno potrebna njegova celotna posodobitev. tudi na področju skupnih temeljnih rejskih programov (STRP) v skladu z novo evropsko uredbo. Sprejeti je potrebno pravilnik o identifikaciji in registraciji divjadi v oborah na isti način kot pri domačih rejnih živalih.

ZAKON O MINERALNIH GNOJILIH

Spremeniti Zakon o mineralnih gnojilih tako, da bi se dolžnosti, ki jih imajo proizvajalci in uvozniki, razširile tudi na distributerje oziroma zastopnike ker sicer kmetijski inšpektor ne more ukrepati proti firmi, ki nima sedeža v Sloveniji. pričakuje se tudi sprejetje enotne evropske uredba za gnojila, ki bo harmonizirala kakovostne parametre gnojil, ki se proizvajajo in uporabljajo na skupnem trgu EU.

ZAKON O KMETIJSKIH ZEMLJIŠČIH

V sklopu Zakona o kmetijskih zemljiščih, kmetijska inšpekcija predlaga naslednje spremembe s katerimi bi se izboljšalo dela na tem področju:

- sistematično je potrebno reševati problematiko občinskih prostorskih načrtov (OPN) za komunalne odpadke, državnih lokacijskih načrtov (DLN) pri deponiji odpadkov in predelanih gradbenih proizvodov, ki nastanejo pri gradnji državne infrastrukture;
- v Zakonu je treba v poglavju, ki določa vzdrževanje hidromelioracijskih sistemov, jasneje definirati, kako in v kakšni višini se sredstva zbirajo ter kasneje uporabijo pri vzdrževalnih delih. Poleg tega je treba tudi točneje definirati, kako se načrti vzdrževanja izdelujejo;

- pripraviti pravilnik o uvedbi agromelioracij s strokovnimi navodili;
- pripraviti je potrebno pravilnik o ravnanju s plodno zemljo pri gradbenih in drugih kmetijskih delih;
- omejiti je potrebno saditev hitrorastočih panjevcev na trajno varovanih kmetijskih zemljiščih;
- razširiti je potrebno pristojnosti nadzora kmetijske inšpekcije pri izvedbi krčitve gozda za kmetijske površine;
- predlaga se izbira izvršitelja po drugi osebi v primeru izvršb.

ORGANIZACIJSKE ZADEVE IN USPOSABLJANJA

Razširiti in povezati bo treba sodelovanje s strokovnimi službami ministrstva pri pripravi letnih programov dela in drugimi ministrstvi, inšpekcijami ter uradnimi laboratoriji. V prihodnje bo treba povečati obseg usposabljanja na področju kmetijstva, nadzora javnih služb in pri nedovoljenih posegih na kmetijska zemljišča.

Konkretno predlagamo usposabljanje na področju sprememb zakona o kmetijskih zemljiščih, zakona o agrarnih skupnostih in delavnice za kmetijske inšpektorje na področju promocije mleka in mesa. Prav tako predlagamo vsakoletno delavnico za Inšpektorat na področju ZUP, ZIN in spremembami ZP-1 s konkretnimi primeri.

Osnovno vprašanje je, kako preprečiti nedovoljeno nasipavanje zemljišč zaradi gradbeništva in prevoznitva. Predlagamo obnovitveni sestanek z MKGP, SKZG, MOP in IRSOP, posameznimi UE in občinami in sicer kako z upravnimi postopki in pogodbami zmanjšati obremenitev kmetijskih zemljišč z nedovoljenimi posegi s področja gradbeništva.

Cilj inšpekcije je, da se sanirana zaraščena zemljišča obdelujejo tudi naprej, zato v duhu sistemskih rešitev na tem področju predlagamo usklajevani sestanek z MKGP, SKZG in KGZS ter posameznimi občinami in UE o iskanju trajnejših rešitev za obdelovanje teh zemljišč (primer Haloz).

Pri gradnji nelegalnih parkirišč je potreben dogovor z MKGP in MGRT, ali ne bi kazalo ponovno uvesti dokazil za prevoznike, da razpolagajo z veljavnimi dokazili o legalnem statusu parkirišč za svoje tovornjake.

Glede opreme predlagamo nabavo enostavnih GPS sistemov na 7 enotah inšpektorata ter nekaj barvnih tiskalnikov za tiskanje GERK površin pri nadzoru.

VINARSKA INŠPEKCIJA

Zakonodajalec bi moral določiti normative za lastno porabo vina in mesa. Za vino so normativi sicer določeni v trošarinski zakonodaji in bi jih bilo potrebno prenesti v materialno zakonodajo. Za lastno porabo mesa ne obstaja nikakršnih normativov.

V bazi podatkov GERK bi bilo potrebno ažurirati površine z vrsto rabe Vinogradi brez GERKov. Te površine na podlagi inšpekcijskih pregledov ne izkazujejo dejanskega stanja.

Okrepljeno sodelovanje s FURS, zlasti na področju izmenjave podatkov glede gibanja vina, ki prihaja v Slovenijo.

V skladu z Uredbo o dopolnilnih dejavnostih je zelo težko nadzirati delež lastnih surovin v obdobju enega leta. Menimo, da bi se morala metodologija za izračun delež spremeniti in prilagoditi dejanskim razmeram.

GOZDARSKA INŠPEKCIJA

Gozdarska inšpekcija je v letu 2016 delala pretežno na področju izvajanja sanitarnih sečenj, nadzora izvajalcev del v gozdovih, sledljivosti lesa in obravnave prijav, za katere je ocenila, da so nujne. Veliko dela je bilo vložnega na področju določanja začasnih zastopnikov in skupnih predstavnikov, kar je omogočilo sanacijo v lastniško problematičnih gozdovih. Z vidika obsega del gre za izredne razmere, ostalo, predvsem terensko delo, je zastalo.

V zadnji spremembi ZG, ki stopi v veljavo 1.1.2017, je bilo upoštevanih več predlogov gozdarske inšpekcije.

Za učinkovito delo gozdarske inšpekcije bi morali imeti gozdarski inšpektorji službena oblačila iz katerih bi bilo razvidno, da gre za uradne osebe in službena vozila z oznakami, ki bi hkrati omogočala varno vožnjo v vseh razmerah po gozdnih cestah.

Navajamo še vedno aktualne pripombe iz prejšnjih let:

- ZRud je potrebno spremeniti tako, da bo omogočal učinkovito reševanje nelegalnih kopov v gozdnem prostoru v skladu s pobudo gozdarske in rudarske inšpekcije, ki je bila podana Ministrstvu za infrastrukturo.
- Uskladiti je potrebno določbe ZG in ZKZ, da bo mogoč učinkovit nadzor krčitev gozdov v kmetijske namene tudi v primerih, ko je ta na površini do pol hektara izvršena le na podlagi odločbe ZGS brez spremembe občinskih prostorskih načrtov.
- Prenoviti je potrebno Pravilnik o minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih
- Devet let je preteklo odkar je bil ZGS določen kot prekrškovni organ. Pa z delom še niso pričeli.
- Pogoji za skladiščenje posekanega lesa v predpisih niso dovolj jasno opredeljeni. Ni določeno, kje so lahko taka skladišča in kako morajo biti urejena.
- V izobraževalne programe dodiplomskega izobraževanja gozdarstva je nujno potrebno uvesti osnove Zakona o splošnem upravnem postopku, prav tako je potrebno zagotoviti nenehno izpopolnjevanje o splošnem upravnem postopku zaposlenih v ZGS.

S spremembo predpisov je potrebno doseči, da za gospodarjenje z gozdovi in za posege v gozd in gozdni prostor za gradnjo gozdne infrastrukture, ne bo potrebno pridobiti posebnih soglasij po zakonodaji s področja varstva okolja in urejanja prostora. Sprejet gozdnogospodarski načrt je akt ministrstva, ki mora biti pred sprejetjem medresorsko usklajen. To bi pomenilo večjo odgovornost ZGS, hkrati bi lastnikom gozdov s tako spremembo predpisa odpravili nepotrebno birokratsko oviro.

LOVSKA IN RIBIŠKA INŠPEKCIJA

Informacijska problematika

Nujno bi bilo potrebno vzpostaviti računalniško bazo oddajanja trgovskih dokumentov in njihovo preverjanje.

Z izvedbeno Uredbo (EU) 2015/1962 so se spremenili in tudi že veljajo novi zapisniki, ki jih uporablja ribiška inšpekcija pri svojem delu. Navedeno bi bilo potrebno takoj vnesti v informacijski program in seveda posledično prilagoditi vse poizvedbe in poročila, saj se zapisniki precej razlikujejo od stare verzije.

Program bi moral biti sposoben zaradi različnih poročil, seštevati vrste in količine kontroliranih rib po različnih vrstah zapisnikov.

Zapisnik o kontroli plovila v pristanišču pred iz tovorom in pred prvo prodajo bi moral šteti tudi kot vzorčno tehtanje ulova.

Nujno bi bilo vzpostaviti računalniški sistem prejetanja in nadzora oddanih trgovskih dokumentov.

Da bi se reguliral promet z modroplavuto tuno je potrebno nujno sprejeti ustrezno nacionalno zakonodaje.

Zakon o morskem ribištvu (Ur.l. RS, št. 115/06) bi bilo potrebno uskladiti z novo evropsko ribiško zakonodajo. Zakon prve prodaje in možnosti zaplembe ribiških proizvodov brez ustrezne sledljivosti praktično ne obravnava oz. ne omogoča. Za pregledovanje vpisnih listov za ribiško plovilo po naši zakonodaji nimamo pooblastil kljub temu, da ga evropski inšpekcijski zapisniki po Uredbi 404/2011 zahtevajo.

Še vedno nekateri ribiči nepravilno in pomanjkljivo vodijo ladijski dnevnik. To se vleče že iz leta v leto. Inšpektor na to lahko opozori le če to opazi pri redni kontroli. Težava je v tem, da ladijske dnevnike zbira predstavnik ZZRS in jih vnaša v bazo podatkov, inšpekcija vpogled v napake nima. Kot že mnogokrat rečeno, bi bilo potrebno vzpostaviti informacijsko povezavo med IRSKGLR in ZZRS glede posredovanja teh podatkov.

Hrvaška Policija dnevno opozarja in snema slovenske ribiče, ki preplujejo navidezno črto sredine v Piranskem zalivu (v smeri juga). Ta problem se je še dodatno povečal, od kar imajo naša ribiška plovila (v skladu z EU zakonodajo) vgrajen AIS. O vseh znanih primerih sprotno obveščamo resorno ministrstvo.

Zakonodaja:

Predlagamo spremembo oz. dopolnitev Pravilnika o uporabi lovskih psov v loviščih in ZDLov – 1, saj sedaj ni možno kaznovati kršiteljev tega pravilnika, razen pri iskanju zastreljene divjadi.

Dopolnjen Pravilnik o evidentiranju odstrela in izgub divjadi... sicer daje inšpektorju nekaj podatkov o odvzemu divjadi v LPN, inšpektor pa nima vpogleda v elektronsko obliko načrtov in nekaterih drugih vsebin v LPN (zato je potreben enotni »državni informacijski sistem«, kateri bo veljal za vse upravljavce lovišč). Do podatkov o odvzemu v LPN nima dostopa niti OZUL, katerega član je posamezni LPN, zato tudi nimajo prave informacije glede odvzema v celotnem LUO, za posamezno obdobje.

Glede na problematiko ocenjevanja škode po divjadi bi bilo smotrno, da resorno ministrstvo pripravi podzakonski akt, ki bi natančneje opredelil to področje.

Inšpektorje za lovstvo bi glede na specifiko dela bilo potrebno ustrezno opremiti z zaščitno opremo po zgledu drugih inšpektoratov. Zaščitna oprema (katero sicer dobi inšpektor v skladu z obstoječim pravilnikom o zaščitni opremi) za izvrševanje nadzora izvajanja lova in drugih aktivnosti v lovišču včasih ni primerna tudi zaradi slabe prepoznavnosti.

Pri nadzoru prihodkov iz posameznih lovišč ugotavljamo, da sedanje koncesijske dajatve niso v skladu s stanjem na »terenu« niti po višini prikazanih prihodkov iz lovišč ter povračilu škod po divjadi, niti zmožnosti pridobivanja prihodkov iz lovišč (nekatera lovišča imajo tudi večjo možnost pridobivanja prihodkov iz naslova lovnega turizma, pa tega v »legalnem« smislu ne izkoriščajo tudi zato, ker nimajo potrebe - škodnih primerov, obenem pa imajo zelo majhno koncesijsko dajatev, medtem ko je pri drugih – predvsem nižinskih loviščih, ravno obratno). Večina upravljavcev tako ni zainteresirana za pridobivanje in s tem izkazovanjem večjih prihodkov (cene določajo sami, prihodki praviloma niso nikoli večji od dajatev itd.), ker

pričakujejo ponovni izračun koncesnine na podlagi prikazanih prihodkov. V evidenci odstrela divjadi je večkrat navedeno, da je divjad uplenil lovski gost, prihodkov iz naslova lovnega turizma pa ni, ker naj bi bili to »domači« gosti, bi bilo nujno opredeliti (v Pravilniku o evidentiranju odstrela) kdaj se vpiše v evidenco, da je divjad uplenil lovski gost, za kar se tudi prikaže prihodek od lovnega turizma in trofejni list, kdaj pa gre ta t.i. »domačega« gosta, za kar ni potrebno prikazovati prihodkov iz lovnega turizma. Veliko se bi na tem področju uredilo v kolikor, bi morali za izvajanje lova v Sloveniji imeti lovsko izkaznico tudi lovski gosti.

Problematika divjadi v urbanih okoljih je eno bolj perečih problemov s katerim se lovska inšpekcija srečuje že vrsto let. Celotna problematika je prepuščena iznajdljivosti posameznikov, pripravljenosti upravljavcev lovišč in dobršni meri osebne angažiranosti lovskih inšpektorjev. Na tem področju bi bilo nujno pripraviti osnovne zakonske - podzakonske okvirje in navodila za postopke v primeru pojava divjadi na nelovnih površinah. Še posebej nevarno je pojavljanje divjadi na avtocestah in mestnih središčih zaradi potencialnih nevarnosti nesreč, ki jih taka divjad lahko povzroči. Postopki ukrepanja niso dogovorjeni. Naslednji večji problem so vrane v urbanem okolju, saj se vsako leto povečuje število napadov na ljudi. Tudi na tem področju nimamo dogovorjenih postopkov kdo in kako ukrepa.

V prihodnje bi bilo potrebno z ustrežno organizacijo dela, manjšim obsegom in zaokroženim področjem nadzora za posameznega inšpektorja, stremeti za izboljšanje kvalitete samega dela in odzivnosti inšpektorja. To pa je izredno težko izvedljivo z obstoječim številom inšpektorjev saj bi potrebovali na področju lovske in ribiške inšpekcije dodatno ustrežno kadrovske dopolnitev.